

Projekt

z dnia 8 grudnia 2023 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W MIĘDZYRZECZU**

z dnia 2023 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Międzyrzecz do 2030

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.¹⁾) oraz art. 16b, art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.²⁾) Rada Miejska w Międzyrzeczu uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Międzyrzecz do 2030 stanowiącą załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Międzyrzecza.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej w Międzyrzeczu

Katarzyna Budych

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 572, poz. 1463 i poz. 1688.

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2023 r., poz. 1693 i poz. 1938.

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miejskiej w Międzyrzeczu
z dnia 2023 r.

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
W GMINIE MIĘDZYRZECZ
DO 2030**

Międzyrzecz, 2023 rok

ROZDZIAŁ I

Wstęp

Samorządy lokalne działające w warunkach gospodarki rynkowej, cechującej się dużą dynamiką zmian i niepewnością co do ich kierunków, muszą posiadać zdolność do wczesnego rozpoznawania zagrożeń, jak i dostrzegania pojawiających się szans. W takich warunkach istotnego znaczenia nabiera zarządzanie strategiczne, które, oparte na opracowywaniu, wdrażaniu i kontroli realizacji planów strategicznych, umożliwi dostosowanie funkcjonowania jednostek terytorialnych do zmian zachodzących w otoczeniu. Na poziomie zarządzania lokalnego (gminnego), w zakresie polityki społecznej, podstawową rolę wśród tego typu planów pełni strategia rozwiązywania problemów społecznych.

Strategia pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować społeczne skutki kwestii społecznych. Dokument stanowi zatem podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, i doprowadzić do integracji społecznej.

Skonstruowanie Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do 2030 ma służyć kilku celom: uaktualnieniu diagnozy problemów występujących na terenie Gminy Międzyrzecz, wyznaczeniu kierunku działań i określeniu ich priorytetowości oraz poprawie skuteczności tych działań dzięki ich zintegrowaniu z różnymi instytucjami i organizacjami na poziomie gminnym. Ponadto trzeba też wspomnieć, że opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka, należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Zadanie to określone jest przez ustawę o pomocy społecznej regulującą podstawowe zasady pomocy społecznej. Strategia jest dokumentem, w tworzeniu którego uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, kultury, ochrony zdrowia, policji i sądownictwa, przedstawiciele organizacji pozarządowych, Kościoła, mieszkańcy gminy oraz eksperci.

Dokument ma charakter kilkuletni, został przygotowany do 2030. Jest zgodny z założeniami odnoszących się do polityki społecznej dokumentów strategicznych przygotowanych na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym, umożliwi ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz środków z rządowych programów.

Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

Dzięki opracowaniu planu, jakim jest niniejsza strategia, możliwe będzie podejmowanie działań i decyzji przynoszących wymierne korzyści, a także zaspokajających potrzeby społeczności lokalnej. W dokumencie znaleźć można informacje na temat różnorodnych uwarunkowań regionu, sposobów rozwiązywania pojawiających się problemów, zasobów gminnych i zagrożeń, z którymi trzeba się liczyć. Działania wskazane w strategii umożliwią efektywne wykorzystanie zasobów i minimalizowanie pojawiających się zagrożeń.

Polityka społeczna dotyczy całej społeczności lokalnej, dlatego działania określone w niniejszej strategii nie dotyczą jedynie osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem mieszkańców Gminy Międzyrzecz. Z tego również powodu jako jeden

z priorytetów wskazano kompleksowość działań podejmowanych przez różne instytucje i organizacje na rzecz społeczności. Ponadto strategię tworzy się w perspektywie wieloletniej, co sprzyja myśleniu o polityce społecznej w kategoriach długookresowych. W związku z tym strategię dotyczą nie tylko problemów aktualnych, ale także tych, które mogą pojawić się w niedalekiej przyszłości. Takie posunięcie pozwala na koordynowanie działań w celu optymalnego wykorzystania zasobów gminy dla realizacji założonych celów, a w konsekwencji – tworzy efektywną politykę społeczną.

Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej odpowiada za kształtowanie polityki społecznej na szczeblu krajowym. W obszarze pomocy społecznej i wsparcia społecznego określa m.in. kierunki działań, przygotowuje rozwiązania, opracowuje standardy i monitoruje ich wdrażanie. Przygotowuje rządowe i resortowe programy wsparcia osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz programy aktywnych form pomocy dla wybranych kategorii osób z grup szczególnego ryzyka, w tym osób dotkniętych ubóstwem. Tworzy i doskonali standardy usług w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, w podmiotach zatrudnienia socjalnego oraz standardy usług środowiskowych, a także monitoruje proces ich wdrażania. Na szczeblu krajowym wdrażane były i są m.in. następujące programy wsparcia poszczególnych grup osób i rodzin:

- Program „Rodzina 500+” – systemowe wsparcie polskich rodzin,
- Program „Dobry Start” – jednorazowe wsparcie finansowe dla dzieci rozpoczynających rok szkolny,
- Świadczenia rodzinne – zasiłki rodzinne, dodatki do zasiłków, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze,
- Program wsparcia rodzin „Za życiem” – wsparcie dla kobiet w ciąży i rodzin,
- Program „Maluch+” – zwiększenie dostępności terytorialnej i finansowej w żłobkach, klubach dziecięcych i u dziennych opiekunów dzieci (dzieci w wieku do lat 3),
- Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny – zniżki na produkty i usługi oferowane przez partnerów,
- Program „Asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej” – finansowanie zatrudnienia asystentów rodziny i koordynatorów pieczy zastępczej realizujących zadania pracy z rodziną,
- Program „Mama 4+” – rodzicielskie świadczenie uzupełniające dla matek, które urodziły i wychowały co najmniej 4 dzieci,
- Program „Posiłek w szkole i w domu” – udzielanie pomocy przez gminy w formie posiłku, zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych,
- Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – zapewniający rozwój usług opiekuńczych i asystenckich w miejscu zamieszkania,
- Program „Opieka wytchnieniowa” – zapewniający rozwój usług opiekuńczych i asystenckich w miejscu zamieszkania, w trybie dziennym i całodobowym w ramach świadczenia usług opieki zastępczej dla opiekunów faktycznych,
- „Od wykluczenia do aktywizacji. Program pomocy osobom wykluczonym społecznie” – celem programu jest identyfikacja potrzeb, inicjowanie i wzmocnienie uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym osób wykluczonych społecznie; program realizowany przez podmioty zatrudnienia socjalnego,
- Centra usług społecznych – tworzenie nowych podmiotów (m.in. na bazie ośrodków pomocy społecznej) w celu skoordynowanego i efektywnego świadczenia usług społecznych,
- Program „Od zależności ku samodzielności” – granty przyznawane w drodze konkursów dla podmiotów realizujących zadania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,

- „Pokonać bezdomność” - program pomocy osobom bezdomnym za pośrednictwem organizacji pozarządowych ubiegających się o granty w ramach ogłaszanych konkursów,
- Program Osłonowy „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie” – celem programu jest wzmocnienie jednostek samorządu terytorialnego w realizacji lokalnych projektów przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- „Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych” – program przeznaczony dla organizacji pozarządowych, których działalność statutowa poprawia jakość i poziom życia osób starszych za pośrednictwem grantów uzyskanych w ramach otwartych konkursów,
- Program Wieloletni „Senior+” – celem programu jest rozbudowa infrastruktury ośrodków wsparcia w środowisku lokalnym oraz zwiększenie miejsc w placówkach „Senior+” (dzienne domy i kluby); program jest przeznaczony dla jednostek samorządu terytorialnego,
- Program „Opieka 75+” – program przeznaczony dla gmin, a jego celem jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych dla osób w wieku 75 lat i więcej.
- Program „Korpus wsparcia seniora” – mający na celu udzielenie pomocy w formule opieki na odległość, pomocy sąsiedzkiej oraz rozwój wolontariatu na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.

1. Strategie i programy krajowe o charakterze strategicznym na szczeblu krajowym:

- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030,
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia solidarności społecznej.
- Strategia na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030,
- Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna na lata 2021-2035,
- Krajowym Programem Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027,
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030 – „redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne, wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy”,
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) – „tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym”,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony – „zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym”,
- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030 – „zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne, wzmocnienie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich”. Strategia opiera się również na wytycznych UE, co oznacza, iż jest zgodna z założeniami następujących dokumentów:
- Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w Sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) – „EFS+ powinien wspierać wysiłki państw członkowskich w walce z ubóstwem, aby przerwać cykl marginalizacji przekazywany z pokolenia na pokolenie oraz promować włączenie społeczne przez zapewnienie wszystkim równych szans, zwalczanie dyskryminacji i przeciwdziałanie nierównościami pod względem stanu zdrowia i dostępu do opieki zdrowotnej”,

- Ogólnoeuropejskie wytyczne dotyczące przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności.
- Strategia „Europa 2020” na lata 2010-2020 - kontekst polityki zatrudnienia - „Europa 2020” jest strategią społeczno-gospodarczą Unii Europejskiej zastępującą Strategię Lizbońską, która obowiązywała do 2010 r. Obejmuje zagadnienia z zakresu gospodarki, edukacji, energetyki, polityki społecznej, zatrudnienia.

2. Regionalna polityka społeczna

Najważniejszym dokumentem strategicznym dla regionu lubuskiego jest „Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030”. Warto przytoczyć wizję jaką przyjęło województwo: Województwo Lubuskie w 2030 roku to „zielona kraina inteligentnych technologii”, cechująca się wysoką jakością życia mieszkańców, co oznacza m.in. region otwartego i wielokulturowego społeczeństwa, zapewniający wszystkim mieszkańcom dostępność i wysoką jakość usług publicznych, w tym ochrony zdrowia, edukacji, kultury i sportu z licznymi programami dla dzieci, młodzieży, seniorów i innych środowisk.

Jednym z celów Strategii Wojewódzkiej jest „Region silny w wymiarze społecznym oraz bliski obywatelowi”. Strategia Polityki Społecznej, będąc podstawowym narzędziem realizacji tych założeń, koncentruje się na zoperacjonalizowaniu działań mających za zadanie poprawę jakości życia Lubuszan. SPSWL jest również spójna z innymi ponadregionalnymi dokumentami strategicznymi w obszarze polityki społecznej:

- Wojewódzkim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Wojewódzkim Programem na Rzecz Osób Starszych,
- Wojewódzkim Programem Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej,
- Wojewódzkim Programem Przeciwdziałania Narkomanii,
- Kierunkami Rozwoju Polityki Prorodzinnej w Województwie Lubuskim,
- Wojewódzkim Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2022-2025,
- Wojewódzkim Programem Pomocy Społecznej,
- Wojewódzkim Programem Integracji Społecznej Osób Niepełnosprawnych,
- Wojewódzkim Programem Współpracy Województwa Lubuskiego z Organizacjami Pozarządowymi,
- Lubuskim Programem Rozwoju Ekonomii Społecznej na lata 2021-2023,
- Strategią Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2021-2030,
- Regionalnym Program Operacyjnym Województwa Lubuskiego na lata 2021-2030,
- Wojewódzkim Programem wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych 2021-2030.

3. Dokumenty strategiczne na poziomie powiatowym.

- Strategie Rozwiązywania Problemów Społecznych Gmin: Bledzew, Przytoczna, Pszczew, Skwierzyna i Trzciel,
- Powiatowy program zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na lata 2022-2025 w powiecie międzyrzeckim,
- Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej w powiecie międzyrzeckim na lata 2021-2023,
- Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w powiecie międzyrzeckim na lata 2016-2026,

- Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2016-2025 w powiecie międzyrzeckim.

4. Dokumenty strategiczne na poziomie gminnym:

- Strategia Rozwoju Gminy Międzyrzecz na lata 2021-2030,
- Strategia terytorialna na lata 2021-2027 Świebodzińsko-Międzyrzeckiego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego. Głównym celem jest dalsza poprawa jakości życia mieszkańców gmin współpracujących. Strategia obejmujące następujące dziedziny:
 - planowanie strategiczne i przestrzenne,
 - rozwój gospodarczy i wspólne działania na rzecz pozyskiwania inwestorów,
 - rewitalizację obszarów zdegradowanych,
 - ochronę dziedzictwa kulturowego,
 - ochronę środowiska,
 - oświatę, kulturę, sport i turystykę,
 - podnoszenie kompetencji i umiejętności mieszkańców,
 - poprawę infrastruktury.

Stworzona w ramach porozumienia diagnoza ZIT wspólnie ze strategią terytorialną stanowi narzędzia do realizacji polityki rozwojowej miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków subregionalnych i lokalnych, wskazanych bezpośrednio w Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030.

- Program posiłek w domu i szkole - Uchwała nr V/49/19 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z dnia 31 stycznia 2019 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do uzyskania wsparcia w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w domu i szkole” na lata 2019-2023.
- Program osłonowy „Wsparcie Seniorów 2023” - Uchwała Nr LXIII/624/23 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z dnia 28 lutego 2023 roku w sprawie przyjęcia Programu Osłonowego „Wsparcie Seniorów 2023”.
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii - Program uwzględnia zadania własne gminy w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii określone w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii, a także zadań realizowanych przez placówki wsparcia dziennego, o których mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
- Program Międzyrzecka Karta Rodziny 3+ - Od 2014 roku gmina Międzyrzecz prowadzi Program Międzyrzecka Karta Rodziny 3+ skierowany do rodzin wielodzietnych, w tym rodzin zastępczych, zamieszkałych na terenie gminy, z przynajmniej trojgiem dzieci, do ukończenia 18 roku życia, a w przypadku dziecka kontynuującego naukę do ukończenia 24 roku życia. Potwierdzeniem uprawnień do korzystania z ulg i zniżek jest karta wydawana bezpłatnie. Do dnia 31 grudnia 2021 r. wydano 1231 kart dla 241 rodzin. Użytkownicy kart mogą korzystać ze zniżek na towary i usługi w 32 punktach na terenie i poza terenem gminy Międzyrzecz, udzielanych przez partnerów, którzy przystąpili do programu.
- Program Międzyrzecka Karta Seniora - W ramach opieki senioralnej na rzecz osób starszych w 2017 wprowadzono Program Międzyrzecka Karta Seniora. O Kartę Seniora może ubiegać się każdy mieszkaniec gminy, który ukończył 60 lat. Seniorzy mogą skorzystać ze specjalnych promocji oferowanych przez partnerów programu. Karta wydawana jest bezpłatnie. Do dnia 31 grudnia 2021 r. wydano 2321 kart. Do programu przystąpiło 30 partnerów – przedsiębiorców i instytucji oferujących zniżki na towary i usługi w punktach handlowych usługowych również poza terenem gminy Międzyrzecz.

- Studium zostało uchwalone w dniu 27 października 2020 r. – Uchwałą Nr XXVI/231/20 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu w sprawie przyjęcia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Międzyrzecz.
- Uchwałą Nr XL/392/21 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z dnia 3 sierpnia 2021 r. został przyjęty „Lokalny program rewitalizacji gminy Międzyrzecz na lata 2021-2023”.
- Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Międzyrzecz na lata 2021-2025 - w programie uwzględniono między innymi oszacowane potrzeby finansowe na roboty remontowe mające na celu poprawę stanu technicznego budynków, inwestycje, remont pustostanów, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej oraz modernizację budynków i lokali mieszkalnych.
- Uchwała nr XXXV/303/21 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z dnia 27 kwietnia 2021r. w sprawie przyjęcia planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2021-2024, który został opracowany w trybie art. 21 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, zostały określone główne zadania obejmujące: planowanie zakresów usług wodociągowo-kanalizacyjnych, przedsięwzięcia modernizacyjno-rozwojowe na lata 2021-2024, przedsięwzięcia racjonalizujące zużycie wody oraz odprowadzenia ścieków, nakłady inwestycyjne w poszczególnych latach oraz sposób ich finansowania, sposób finansowania planowanych inwestycji.
- Uchwała Nr XXVI/234/20 w sprawie uchwalenia Programu Ochrony Środowiska na lata 2020-2024 z perspektywą na lata 2025-2028 – w programie przyjęto działania w zakresie: lokalnej gospodarki wodno-ściekowej, program usuwania azbestu, ochronę powietrza, działania monitorujące poziom hałasu i profilaktyka w tym zakresie, gospodarka odpadami.
- Programy Współpracy Gminy Międzyrzecz organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust.3 ustawy o działalności pożytku publicznego o wolontariacie.
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
- Uchwała Nr XLV/402/14 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z dnia 30 września 2014 r. w sprawie określenia warunków i trybu finansowania rozwoju sportu przez Gminę Międzyrzecz (DZ. URZ. WOJ. LUB z 2014 r. poz. 1751).

Polityka społeczna zmienia się, tak jak i zmienia się społeczeństwo w wyniku transformacji ustrojowej, jak i cywilizacyjnej. W sytuacji zmiany wiele osób i rodzin znajduje się w trudnej sytuacji, gdy wymagana jest interwencja różnorodnych instytucji i organizacji w celu poprawy jakości i standardu życia mieszkańców regionu. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, dzięki skutecznej diagnozie, umożliwi podjęcie działań, które odpowiedzą na najpilniejsze i najpoważniejsze potrzeby mieszkańców Gminy. Ponadto przyjęcie Strategii umożliwi integrację systemu pomocy społecznej na terenie całej Gminy promując współdziałanie i partnerstwo.

5. Niniejsza Strategia jest zgodna, poza dokumentami strategicznymi, z ustawodawstwem krajowym. Wśród dokumentów, o których warto wspomnieć, wymienić można następujące:

a. Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym

Ustawa o samorządzie gminnym określa wykonywanie zadań publicznych w ramach działalności samorządu na poziomie gminnym. Zadania mogą być również realizowane w drodze współdziałania między jednostkami **samorządu** terytorialnego. Gminy, związki międzygminne oraz stowarzyszenia jednostek **samorządu** terytorialnego mogą sobie wzajemnie bądź innym jednostkom

samorządu terytorialnego udzielać pomocy, w tym pomocy finansowej. Do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów. W szczególności zadania własne obejmują sprawy: ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej, gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego, wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz, działalności w zakresie telekomunikacji, lokalnego transportu zbiorowego, ochrony zdrowia, pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, gminnego budownictwa mieszkaniowego, edukacji publicznej, kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych, targowisk i hal targowych, zieleni gminnej i zadrzewień, cmentarzy gminnych, porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego.

b. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej

W świetle tej ustawy pomoc społeczna to instytucja polityki społecznej państwa, mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia zasoby i możliwości. Ustawa o pomocy społecznej określa zadania w zakresie pomocy społecznej, jej organizację, rodzaje świadczeń, zasady i tryb ich udzielania wskazując główne powody przyznawania świadczeń, wśród których są: ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizm lub narkomania, zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa, klęska żywiołowa lub ekologiczna. W oparciu o przepis ww. ustawy prowadzona jest praca socjalna, a więc działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

c. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym

Zatrudnienie socjalne koncentruje się w szczególności na grupach marginalizowanych, wśród których są: bezdomni, którzy realizują indywidualny program wychodzenia z bezdomności, uzależnieni od alkoholu, po zakończeniu programu psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego, uzależnieni od narkotyków lub innych środków odurzających, którzy ukończyli program terapeutyczny w zakładzie opieki zdrowotnej, chorzy psychicznie, bezrobotni, pozostający bez pracy przez okres co najmniej 36 miesięcy, zwalniani z zakładów karnych, uchodźcy, realizujący indywidualny program integracji. Za cele stawia się tu edukację i aktywizację, a także wspieranie zatrudnienia tych grup stwarzając szansę na powrót do społeczeństwa osobom, które z różnych powodów są marginalizowane. Ustawa określa zadania organów odpowiedzialnych jako umożliwienie uczestnictwa w zajęciach prowadzonych przez centra i kluby integracji społecznej oraz w zatrudnieniu wspieranym, dążąc tym samym do reintegracji społecznej,

czyli podejmując działania, w tym również o charakterze samopomocowym, mające na celu odbudowanie i podtrzymanie u osoby uczestniczącej w zajęciach w centrum integracji społecznej, klubie integracji społecznej lub zatrudnionej u pracodawcy, umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania lub pobytu. Podejmuje się również działania na rzecz reintegracji zawodowej, a więc mające na celu odbudowanie i podtrzymanie u osoby uczestniczącej w zajęciach w centrum (klubie) integracji społecznej zdolności do świadczenia pracy na rynku pracy.

e. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 roku o spółdzielniach socjalnych

Reguluje kwestię funkcjonowania spółdzielni socjalnych, wskazując, iż głównym celem ich funkcjonowania jest przywrócenie na rynek pracy, przez prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa, osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Spółdzielnie, łączące w sobie cechy przedsiębiorstwa oraz organizacji pozarządowej, umożliwiają osobom bezrobotnym aktywizację zawodową, działając jednocześnie na rzecz społecznej reintegracji członków spółdzielni (odbudowanie i podtrzymanie umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy czy zamieszkania) oraz reintegracji zawodowej (odbudowanie i podtrzymanie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy). Spółdzielnię socjalną mogą założyć osoby w pełni zdolne do czynności prawnych i równocześnie zaliczające się do przynajmniej jednej z wymienionych kategorii: bezrobotni, niepełnosprawni, uzależnieni od alkoholu, narkotyków lub środków odurzających po zakończeniu leczenia, chorzy psychicznie, bezdomni realizujący indywidualny program wychodzenia z bezdomności, osoby opuszczające więzienie, które mają trudności z reintegracją społeczną, uchodźcy uczestniczący w indywidualnym programie integracji oraz inne osoby, pod warunkiem, że ich liczba nie przekracza 50% ogólnej liczby założycieli. Zatem działania spółdzielni koncentrują się bezpośrednio na grupach zagrożonych wykluczeniem społecznym. Ustawa daje również możliwość zakładania spółdzielni socjalnych przez osoby prawne, w tym organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego i kościelne osoby prawne.

f. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych

Ustawa określa tryb wypłaty świadczeń przyznawanych rodzinom. Świadczeniami rodzinnymi są: zasiłek rodzinny wraz z dodatkami, świadczenia opiekuńcze (zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek dla opiekuna i specjalny zasiłek opiekuńczy), jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka oraz świadczenie rodzicielskie. Do zasiłku rodzinnego przysługują następujące dodatki: z tytułu urodzenia dziecka, z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, z tytułu samotnego wychowywania dziecka, z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego.

Przyznanie prawa do zasiłku rodzinnego uzależnione jest od kilku czynników, w tym od spełnienia kryterium dochodowego. Weryfikacja kryteriów dochodowych uprawniających do świadczeń rodzinnych oraz kwot świadczeń następuje co 3 lata, z uwzględnieniem wyników badań prognozy wsparcia dochodowego rodzin. Realizacja powyższych świadczeń powierzona jest Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu.

g. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego

Ochrona zdrowia psychicznego jako podstawowego dobra osobistego człowieka doczekała się w 1994 roku swojego dookreślenia w przepisach prawa. Weszła wówczas w życie ustawa określająca, czym jest ochrona zdrowia psychicznego oraz kto i na jakich zasadach udziela tej ochrony. Ustawa dookreśla i reguluje zasady stosowania przymusu bezpośredniego. Ochrona praw osób z

zaburzeniami psychicznymi należy do obowiązków państwa. Ochrona zdrowia psychicznego realizowana jest przez organy administracji rządowej, w tym ministra zdrowia, administracji samorządowej oraz instytucje do tego powołane. Zagadnieniem zajmują się też organizacje zrzeszone w trzecim sektorze. Zakres działań natomiast obejmuje takie zagadnienia jak: profilaktyka i zapobieganie, leczenie osób z zaburzeniami psychicznymi i ich wsparcie w naturalnej rodzinie i otoczeniu społecznym, kampanie społeczne uczące zrozumienia i życzliwości dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Działania zgodne są z zadaniami zaplanowanymi w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego. Organy pomocy społecznej organizują oparcie społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Gminy prowadzą, jako zadanie zlecone, środowiskowe domy samopomocy.

h. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

Ustawa ta nakłada na organy administracji rządowej a także na jednostki samorządu terytorialnego obowiązek podejmowania działań zmierzających do m.in. ograniczania spożycia napojów alkoholowych, zmiany struktury ich spożywania czy trzeźwości w miejscu pracy. Organy te, realizując zadania, współdziałają z innymi instytucjami i organizacjami, jak również z Kościołem Katolickim i innymi kościołami oraz związkami wyznaniowymi w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi. W ramach realizacji zadań przewidzianych w ustawie gmina dba o zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu, o udzielanie rodzinom z problemem alkoholowym pomocy psychospołecznej i prawnej, o prowadzenie profilaktyki tak informacyjnej, jak i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Ponadto wśród zadań gminy jest wspomaganie działalności nastawionej na realizację ustawy realizowanej przez inne instytucje, stowarzyszenia i osoby fizyczne, a także wspieranie zatrudnienia socjalnego (w tym w centrach integracji społecznej).

i. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii

Również zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii realizują organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego. Wśród najważniejszych podejmowanych działań znajdują się: zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem, udzielanie rodzinom z problemem narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, prowadzenie działalności profilaktycznej i wspomaganie działań innych instytucji, organizacji i osób, które mają na celu rozwiązywanie problemów narkomanii. Ponadto oferuje się pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom tych osób, a także pomoc w integracji ze środowiskiem lokalnym za pomocą pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Zadania wpisane są w Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii, który powstaje w oparciu o lokalną diagnozę i wpisuje się w Narodowy Program Zdrowia.

j. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej

Zadania gminy określone przez ustawę o przeciwdziałaniu przemocy domowej to m.in. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej, prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców, w rodzinach zagrożonych przemocą domową, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia i tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Zespół interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy domowej powinien diagnozować problem przemocy domowej oraz podejmować działania w środowisku zagrożonym przemocą. Dzięki temu pojawia się możliwość zapobieżenia pojawieniu się tego zjawiska bądź konieczność podejmowania interwencji w środowisku dotkniętym i zagrożonym wykluczeniem społecznym. Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należą: opracowywanie i realizacja indywidualnych planów pomocy, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc, monitorowanie sytuacji w rodzinach dotkniętych tym zjawiskiem. Realizacja powyższych zadań powierzona jest Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu.

k. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Ustawa nakłada na gminę obowiązek zapewnienia wsparcia rodzinie z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez pracę z rodziną (w tym konsultacje, poradnictwo specjalistyczne, terapię, mediacje, usługi opiekuńcze, pomoc prawną, asystenta rodziny) oraz przez pomoc w opiece i wychowywaniu dzieci przez placówkę wsparcia dziennego i rodzinę wspierającą.

Gmina opracowuje i realizuje gminny program wspierania rodziny, tworzy możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny, tworzy i rozwija system opieki nad dzieckiem, w tym placówki wsparcia dziennego. Ponadto zadaniem gminy jest praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa, organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających, prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci. Jednostki samorządu terytorialnego realizują zadania ustawy we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi. Realizacja powyższych świadczeń powierzona jest Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu.

l. Ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

W przypadku niemożności wyegzekwowania alimentów na dziecko, rodzic może ubiegać się o przyznanie świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego. Działa on na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów i ma na celu pomoc osobom, które nie otrzymują zasądzonych na dzieci alimentów, pomimo prowadzonej egzekucji komorniczej wobec rodzica zalegającego z alimentami. Przyjmowaniem wniosków o świadczenie z Funduszu Alimentacyjnego zajmują się urzędy gmin.

Ustawa ta reguluje zasady pomocy państwa osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, w przypadku bezskuteczności egzekucji, warunki nabywania prawa do świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, zwanych dalej „świadczeniami z funduszu alimentacyjnego”, zasady i tryb postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zasady finansowania świadczeń z funduszu alimentacyjnego, działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych.

Pomoc ta realizowana jest na wniosek opiekuna prawnego dziecka. Realizacja powyższych świadczeń jest w zakresie Urzędu Miejskiego w Międzyrzeczu.

m. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty

Ustawa o systemie oświaty określa rodzaje szkół i przedszkoli istniejących w Polsce oraz zasady działania Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, okręgowych komisji egzaminacyjnych, kuratora oświaty (a także kuratorium oświaty jako jednostki pomocniczej dla kuratora). Jednym z głównych są zasady finansowania oświaty oraz zasady działania prywatnych placówek oświatowych.

Jasno wyznaczone są w niej zasady spełniania obowiązku przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, zasady oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów w szkołach publicznych, zasady przeprowadzania sprawdzianu w szóstej klasie szkoły podstawowej, egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego oraz egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, zasady rekrutacji do przedszkoli i szkół.

W odniesieniu do systemu pomocy społecznej ustawa ustanawia zasady pomocy stypendialnej dla uczniów. Pomoc ta wypłacana jest na wniosek opiekuna prawnego dziecka. Realizacja powyższych świadczeń powierzona jest Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu.

n. Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych / Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997r. Prawo energetyczne

Ustawa reguluje zasady i tryb przyznawania, ustalania wysokości i wypłacania dodatków mieszkaniowych oraz właściwość organów w tych sprawach.

Ustawa prawo energetyczne określa zasady kształtowania polityki energetycznej państwa, zasady i warunki zaopatrzenia i użytkowania paliw i energii, w tym ciepła oraz działalności przedsiębiorstw energetycznych. Ustawa reguluje także prawo do zryczałtowanego dodatku energetycznego.

Pomoc ta realizowana jest na wniosek osoby zainteresowanej. Realizacja powyższych świadczeń powierzona jest Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu.

o. Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych

Ustawa o rehabilitacji osób niepełnosprawnych określa zasady orzekania o niepełnosprawności, rehabilitacja osób niepełnosprawnych oraz uprawnienia osób niepełnosprawnych, szkolenie osób niepełnosprawnych.

W odniesieniu do pracodawców zawiązuje prawnie szczególne obowiązki i uprawnienia pracodawców w związku z zatrudnianiem osób niepełnosprawnych. Ustanawia zakłady pracy chronionej i zakłady aktywności zawodowej oraz zadania i organizację służb działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

Na podstawie przepisów tej ustawy działa Krajowa Rada Konsultacyjna do Spraw Osób Niepełnosprawnych oraz Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

p. Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji

Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Ważnym aspektem procesu rewitalizacji jest partycypacja społeczna. Obejmuje ona przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, w tym poprzez uczestnictwo w konsultacjach społecznych oraz w pracach rewitalizacyjnych.

r. Ustawa z dnia 4 lutego 2011 roku o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3

Ustawa określa zadania związane z realizacją opieki nad dziećmi do lat trzech oraz standardy realizacji usług z tym związanych.

s. Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

Ustawa określa szczególne zasady zalegalizowania pobytu obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa, oraz obywateli Ukrainy posiadających Kartę Polaka, którzy wraz z najbliższą rodziną z powodu tych działań wojennych przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

6. Procedura tworzenia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Podstawę opracowania strategii stanowiły materiały źródłowe powstałe i zgromadzone w wyniku pracy pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej i pracowników Urzędu Miejskiego w Międzyrzeczu oraz materiały będące wynikiem badań różnych środowisk i grup społecznych. W celu selekcji problemów uważanych przez mieszkańców za najistotniejsze dokonano społecznych konsultacji środowiskowych. Realizacja zadań postawionych przed pomocą społeczną, zarówno na poziomie społeczności lokalnej, jak i na poziomie rodziny i jednostki, a także konieczność wypracowania niekonwencjonalnych form pomocy, wymaga profesjonalnego i systemowego diagnozowania problemów społecznych w skali gminy.

Diagnoza problemów społecznych występujących na terenie Gminy Międzyrzecz została sporządzona w oparciu o dane będące w dyspozycji Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu, uzyskane w toku bieżącej jego działalności, dane uzyskane z Urzędu Statystycznego w Zielonej Górze, Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Zielonej Górze, Powiatowego Urzędu Pracy w Międzyrzeczu, Komendy Powiatowej Policji w Międzyrzeczu oraz instytucji i organizacji współpracujących z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu.

Przygotowano bardzo dobrej jakości analityczne materiały źródłowe, niezbędne dla diagnozy sytuacji społecznej w gminie Międzyrzecz, co pozwoliło na wypracowanie kierunków strategicznych działań odniesionych do rzeczywistych problemów społeczności lokalnej i wskazanie skutecznych kierunków działań dla ich rozwiązania, a także ustalenie układu współpracy instytucjonalnej dla poszczególnych problemów społecznych.

Diagnoza pozwala na zdefiniowanie problemów społecznych oraz ich przyczyn, określa nateżenie zagrożeniem wykluczeniem społecznym oraz wskazuje na możliwości pokonywania trudności przy wykorzystaniu aktualnych zasobów kadrowo-rzeczowych.

W procesie opracowywania strategii podjęto następujące działania:

1. konsultacje społeczne,
2. diagnoza i identyfikacja podstawowych problemów społecznych mieszkańców Gminy Międzyrzecz,
3. analiza silnych i słabych stron (SWOT),
4. ustalenie celów strategicznych, szczegółowych oraz zadań niezbędnych do ich realizacji.

Konsultacje społeczne miały na celu przede wszystkim, najbardziej odpowiadającą rzeczywistości, identyfikację problemów, z którymi borykają się mieszkańcy Gminy.

Wśród źródeł diagnozy wymienić można:

- ❖ Raport o stanie Gminy Międzyrzecz za lata 2019, 2020, 2021.
- ❖ Sprawozdania merytoryczne Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu lata 2019-2021.
- ❖ Sprawozdania finansowe Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu lata 2019-2021.
- ❖ Baza danych systemu „TT POMOC” w Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu lata 2019-2021.
- ❖ Baza danych systemu „ŚWIADCZENIA RODZINNE” w Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu lata 2019-2021.
- ❖ Baza danych systemu „ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE” w Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu lata 2019-2021.

- ❖ Baza danych systemu „DODATKI MIESZKANIOWE” w Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu lata 2019-2021.
- ❖ Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu.
- ❖ Uchwała Rady Miejskiej w Międzyrzeczu – posiłek w domu i szkole
Uchwała nr V/49/19 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z dnia 31 stycznia 2019 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do uzyskania wsparcia w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w domu i szkole” na lata 2019-2023.
- ❖ Uchwała Rady Miejskiej w Międzyrzeczu – Program wsparcia seniora
Uchwała Nr L/509/22 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z dnia 26 kwietnia 2022 r. w sprawie przyjęcia Programu Osłonowego „Wsparcie Seniora 2022”.
- ❖ Uchwała Rady Miejskiej w Międzyrzeczu – odpłatność Mieszkania Chronione
Uchwała nr XXX/304/17 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z dnia 25 stycznia 2017 roku w sprawie zasad ponoszenia odpłatności w mieszkaniach chronionych.
- ❖ uchwała Rady Miejskiej w Międzyrzeczu – odpłatność w Dziennym Domu Senior+ w Międzyrzeczu
Uchwała nr XXXVIII/348/21 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z dnia 22 czerwca 2021 roku w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt uczestników w Dziennym Domu Senior+ w Międzyrzeczu,
- ❖ Uchwała Rady Miejskiej w Międzyrzeczu – odpłatność za usługi opiekuńcze –
Uchwała nr XXIII/210/16 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z dnia 22 czerwca 2016 roku zmieniająca uchwałę w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również tryb ich pobierania.
Uchwała nr L/508/22 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z dnia 26 kwietnia 2022 roku zmieniająca uchwałę w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również tryb ich pobierania.
- ❖ Uchwała nr XXXVII/239/16 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z dnia 25 października 2016 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Międzyrzecz.
- ❖ Uchwała Rady Miejskiej w Międzyrzeczu nr XLVII/459/22 z dnia 12 stycznia 2022 r. w sprawie upoważnienia dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu do załatwienia indywidualnych spraw z zakresu administracji publicznej dotyczących dodatku osłonowego
- ❖ Zarządzenie Burmistrza Międzyrzecza – Program „Opieka wytchnieniowa”: Zarządzenie Z-44/2022 z dnia 19 kwietnia 2022r. Zarządzenie nr Z-62/2022 z dnia 26 maja 2022 roku,.
- ❖ Zarządzenie Burmistrza Międzyrzecza – Program AONN Upoważnienie WOA.0052.1.2022 z dnia 16 marca 2022 r., Upoważnienie WOA.0052.9.2021 z dnia 19 maja 2021r. Zarządzenie nr 65/2021 z dnia 19 maja 2021r.
- ❖ Zarządzenie Burmistrza Międzyrzecza – Program „Za Życiem” – Zarządzenie Z -60 z dnia 26 maja 2022r., Zarządzenie Z-62/2022 z dnia 26 maja 2022 r., Zarządzenie Z-35/2021 z dnia 14 kwietnia 2021r.
- ❖ Zarządzenie Burmistrza Międzyrzecza – Zespół interdyscyplinarny Zarządzenie Z-67/2022 z dnia 13 czerwca 2022, Zarządzenie Z-43/2021 z dnia 10 maja 2021, Zarządzenie Z-104/2019 z dnia 12 września 2019r., Zarządzenie Z-39/2022 z dnia

25 lutego 2019, Zarządzenie Z-90/2016 z dnia 17 października 2016r., Zarządzenie Z-55/2018 z dnia 16 maja 2018, Zarządzenie Z-48/2015 z dnia 26 marca 2015.

- ❖ Pełnomocnictwo WOA.077.49.2021 z dnia 16 czerwca 2021 roku w zakresie realizacji projektu „Usługi opiekuńcze w Gminie Międzyrzecz”.
- ❖ Strona internetowa Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej www.mpips.gov.pl.
- ❖ Strona internetowa Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego www.lubuskie.pl.
- ❖ Strona internetowa Powiatowego Urzędu Pracy w Międzyrzeczu <https://miedzyrzecz.praca.gov.pl/>.
- ❖ Strona internetowa Starostwa Powiatowego w Międzyrzeczu <https://www.powiat-miedzyrzeczki.pl/>.
- ❖ Strona internetowa BIP Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Międzyrzeczu https://bip.wrota.lubuskie.pl/pcpr_miedzyrzecz/.
- ❖ Strona internetowa Gminy Międzyrzecz <https://www.miedzyrzecz.pl/>.
- ❖ Strona internetowa BIP Gminy Międzyrzecz <https://bip.miedzyrzecz.pl/>.
- ❖ Strona internetowa Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu <http://miedzyrzecz.naszops.pl/>.
- ❖ Strona internetowa BIP Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu https://bip.wrota.lubuskie.pl/ops_miedzyrzecz/.
- ❖ Strona internetowa Głównego Urzędu Statystycznego www.stat.gov.pl.

ROZDZIAŁ II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNO-ANALITYCZNA

POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY GMINY

Gmina Międzyrzecz – informacje ogólne, demografia¹

Gmina Międzyrzecz należy do gmin miejsko-wiejskich, malowniczo położonych na terenie powiatu międzyrzeckiego, w województwie lubuskim. Teren gminy zajmuje łączną powierzchnię 315,32 km². Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały, biorąc pod uwagę stan na 31 grudnia 2021 r., to 23.128 osób, w tym miasto: 16.401 osób oraz obszar wiejski: 6.727 osób.

Tabela 1. Dane o sytuacji demograficznej – Gmina Międzyrzecz (na dzień 31.12.2021).

Grupa wiekowa	Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci	
	mężczyzna	kobieta
0-3	458	484
4-6	417	365
7-18	1 523	1 409
19	125	103
wiek produkcyjny	7 669	6 601
60-64		960
65-74	1 311	1 691
75-79	228	311
80+	299	703

¹ Źródło: Raport o stanie Gminy za rok 2021 - https://bip.miedzyrzecz.pl/system/obj/12553_2021-RAPORT-O-STA-NIE-GMINY-31-05-2022.pdf

Liczba ludności zameldowanych na pobyt stały w sołectwach gminy Międzyrzecz:

BOBOWICKO	- 695	w tym: Bobowicko: 693, Karolewo: 2
BUKOWIEC	- 763	w tym: Bukowiec: 761, Czarny Bocian: 2
GORZYCA	- 293	w tym: Gorzyca: 285, Zamostowo: 8
JAGIELNIK	- 264	w tym: Jagielnik: 199, Kęszycza – Kolonia: 38, Wojciechówek: 27
KALSKO	- 577	w tym: Kalsko: 421, Brzozowy Ług: 9, Kwiecie: 6, Kolonia Żółwin: 1, Lubosinek: 50, Jeleniegłowy: 9, Rojewo: 65, Porąbka: 16
KAŁAWA	- 341	w tym: Kaława: 341,
KĘSZYCA LEŚNA	- 557	w tym: Kęszycza Leśna: 557,
KULIGOWO	- 145	w tym: Kuligowo: 134, Marianowo: 11,
KURSKO	- 330	w tym: Kursko: 330,
KUŹNIK	- 608	w tym: Kuźnik: 134, Skoki: 42, Międzyrzecz –Wybudowanie: 419, Łęgowskie: 13,
NIETOPEREK	- 358	w tym: Nietoperek: 249, Kęszycza: 109,
PIESKI	- 221	w tym: Pieski: 221,
PNIEWO	- 243	w tym: Pniewo: 243,
SZUMIĄCA	- 160	w tym: Szumiąca: 160,
ŚWIĘTY WOJCIECH	- 506	w tym: Święty Wojciech: 498, Głębokie: 8,
WYSOKA	- 178	w tym: Wysoka: 178,
WYSZANOWO	- 238	w tym: Wyszanowo: 238,
ŻÓŁWIN	- 250	w tym: Żółwin: 250.

Tabela 2. Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały.

Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały - stan na dzień 31 grudnia 2021 r.	
Gmina Międzyrzecz	23.128
w tym miasto	16.401
w tym obszar wiejski	6.727

Źródło: Raport o stanie Gminy za rok 2021 - https://bip.miedzyrzecz.pl/322/Raport_o_stanie_gminy/

Tabela 3. Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt czasowy.

Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt czasowy - stan na dzień 31 grudnia 2021 r.	
Gmina Międzyrzecz	647
w tym miasto	472
w tym obszar wiejski	175

Źródło: Raport o stanie Gminy za rok 2021 - https://bip.miedzyrzecz.pl/322/Raport_o_stanie_gminy/

Gmina Międzyrzecz jest wyjątkowym miejscem w województwie lubuskim. Decyduje o tym nie tylko położenie, kraina jezior, ale także szereg ciekawych zabytków. Wymieniając kilka najważniejszych, należy zacząć od samego Międzyrzecza, miasta królewskiego, które należy do najstarszych grodów na ziemiach polskich. Ratusz oraz zamek, będący częścią kompleksu muzealnego, to perełki Gminy, świadczące o historii regionu. Międzyrzeczki Rejon Umocniony - Muzeum Fortyfikacji i Nietoperzy w Pniewie to z kolei część kompleksu militarnego, niosącego sławę i promocję za granicami naszej Ojczyzny. Obiekt cieszy się dużym zainteresowaniem turystów, w 2021 roku odwiedziło go 36.568 zwiedzających.

Oprócz pięknych terenów, w znacznej części pokrytych lasami, znajdziemy w Gminie Międzyrzecz wiele znacznych budowli, m.in. te należące do architektury sakralnej. Przykładowo: Kościół pw. Św. Jana Chrzciciela, Kościół pw. Św. Wojciecha, cerkiew grecko-katolicka pw. Św. Cyryla i Metodego czy też Obrzyce, pełniące dzisiaj funkcję Samodzielnego Publicznego Szpitala dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Międzyrzeczu. Gmina Międzyrzecz, to kraina słynąca również z bogactwa wielu jezior. Największe ich skupiska są w okolicach Bobowicka, Nietoperka oraz Kur-ska.

1.1 Zasoby organizacyjne Gminy

Tabela 4. Gminy partnerskie dla Gminy Międzyrzecz.

Gminy partnerskie dla Gminy Międzyrzecz:		
1	Haren	niemieckie miasto położone w Dolnej Saksonii nad rzeką EMS, przy granicy holenderskiej
2	Vlagtwedde	holenderska gmina granicząca z miastem Haren
3	Andresy	francuskie miasto położone w departamencie Les Yvelines ok. 30 km na północny zachód od Paryża
4	Dzielnica Berlina Charlottenburg – Wilmersdorf	niemiecka gmina odległa od Międzyrzecza ok. 200 km
5	BAD Freienwalde	niemiecka gmina przygraniczna położona w Brandenburgii
6	Halderberge	holenderska gmina położona w południowo – zachodniej części przy granicy belgijskiej

Źródło: Raport o stanie Gminy - https://bip.miedzyrzecz.pl/322/Raport_o_stanie_gminy/

Jednostki organizacyjne gminy

- Gminny Zespół Oświaty w Międzyrzeczu, dyrektor Izabella Korejwo,
- Międzyrzeczki Ośrodek Kultury, dyrektor Ewelina Izydorczyk-Lewy,
- Międzyrzeczki Ośrodek Sportu i Wypoczynku, dyrektor Grzegorz Rydzanicz,
- Zakład Gospodarki Lokalowej, kierownik Dorota Żeberska,
- Międzyrzeczki Rejon Umocniony – Muzeum Fortyfikacji i Nietoperzy w Pniewie, dyrektor Leszek Lisiecki,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu, dyrektor Ewelina Niwald–Brzuśnian,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Międzyrzeczu, kierownik Katarzyna Nyczak-Walaszek.

Spółki z udziałem gminy:

- Międzyrzeczkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego (MTBS) w Międzyrzeczu, prezes zarządu – Krystian Grabowski,
- Międzyrzeczkie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji (MPWiK) w Św. Wojciechu, prezes zarządu – Bogusław Czop,
- Przedsiębiorstwo Produkcji Betonów „Pubr” w Międzyrzeczu, prezes zarządu – Łukasz Ruta,
- Zakład Energetyki Ciepłej w Międzyrzeczu, prezes zarządu – Henryk Maciej Woźniak,
- Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Międzyrzeczu, prezes zarządu – Sandra Maciejewska,
- Społeczna Inicjatywa Mieszkaniowa „KZN-Zachodni” (SIM „KZN – Zachodni”), prezes zarządu – Bogna Teresa Narożna.

Jednostki pomocnicze, stan na dzień 30.10.2023 r.

- Sołectwo Bobowicko – sołtys Barbara Janas - Gall,
- Sołectwo Bukowiec – sołtys Marcin Kusik,
- Sołectwo Gorzyca – sołtys Agnieszka Kopyściańska,
- Sołectwo Jagielnik – sołtys Alina Jurkowska,
- Sołectwo Kalsko – sołtys Mariusz Sieratowski,
- Sołectwo Kaława – sołtys Małgorzata Gralewska,
- Sołectwo Kęszyca Leśna – sołtys Andrzej Paszkowski,
- Sołectwo Kuligowo – sołtys Paweł Czochra,
- Sołectwo Kursko – sołtys Joanna Kur,
- Sołectwo Kuźnik – sołtys Irena Klepczarek,
- Sołectwo Nietoperek – sołtys Grzegorz Górgurewicz,
- Sołectwo Pieski – sołtys Magdalena Włodek,
- Sołectwo Pniewo – sołtys Danuta Grabas,
- Sołectwo Szumiąca – sołtys Anna Turecka,
- Sołectwo Święty Wojciech – sołtys Rafał Kozdra,
- Sołectwo Wysoka – sołtys Paweł Tarkowski,
- Sołectwo Wyszanowo – sołtys Jarosław Tomaszewski,
- Sołectwo Żółwin – sołtys Bogusław Podyma.

Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi (związki komunalne, porozumienia międzygminne)

Gmina Międzyrzecz jest członkiem Celowego Związku Gmin CZG-12 w Długoszynie obejmującego 15 gmin, w tym czternaście z województwa lubuskiego i jedną z województwa zachodnio-pomorskiego.

Związek realizuje zadania gmin w zakresie zagospodarowania odpadami komunalnymi.

26 stycznia 2021 r. Uchwałą Rady Miejskiej w Międzyrzeczu gmina Międzyrzecz, w celu osiągnięcia wyższej jakości życia mieszkańców, przystąpiła do współdziałania z gminami: Świebodzin i Sulęcín w sprawie realizacji wspólnych działań w ramach instrumentu finansowego Unii Europejskiej – Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Świebodzin – Międzyrzecz – Sulęcín. W konsekwencji dnia 2 lutego 2021 r. burmistrz Świebodzina Tomasz Sielicki wraz z burmistrzem Międzyrzecza Remigiuszem Lorenzem, burmistrzem Sulęcína Dariuszem Ejchartem i wójtem gminy Przytoczna Bartłomiejem Kucharykiem podpisali porozumienie dotyczące woli nawiązania współpracy partnerskiej pomiędzy gminami Świebodzin, Międzyrzecz, Sulęcín i Przytoczna.

RYNEK PRACY – ANALIZA

Problemy na rynku pracy, przejawiające się niedostateczną liczbą miejsc pracy, prowadzą do obniżenia standardu życia ludności. Długotrwałe pozostawanie bez zatrudnienia ogranicza szanse na podjęcie pracy, przyczynia się do ubożenia ludności, a nawet prowadzi do wykluczenia społecznego.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Międzyrzeczu w latach 2019-2021 roku nieznacznie spadła liczba osób bezrobotnych w Gminie Międzyrzecz. Znaczącą różnicę widać w danych z obszaru całego powiatu międzyrzeckiego. Wśród pozostających bez pracy nieznaczną większość, w okresie analizy, stanowiły kobiety. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Bezrobotni w gminie powiecie według płci i ich udział w latach 2019-2021 (dane z listopada a 2019/2020/2021)

	2019 r.	2020 r.	2021 r.
liczba bezrobotnych w gminie	658	650	486
liczba bezrobotnych w powiecie	1828	1813	1353
udział bezrobotnych Gminy w porównaniu do liczby bezrobotnych w powiecie w powiecie	35,99 %	35,85%	35,92%
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	338	348	270
liczba bezrobotnych kobiet w powiecie	1023	1003	739
udział kobiet bezrobotnych Gminy w porównaniu do liczby bezrobotnych w powiecie w powiecie	33,04%	34,70%	36,53%

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Międzyrzeczu. (<https://miedzyrzecz.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analazy>).

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2019-2021 w powiecie międzyrzeczkim, województwie lubuskim i w kraju.

Tabela 6. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2019-2021.

	XI 2019 r.	XII 2020 r.	XII 2021 r.
stopa bezrobocia w powiecie międzyrzeczkim	9,1 %	9,6 %	7,3 %
stopa bezrobocia w województwie lubuskim	4,7 %	6,2 %	4,9 %
stopa bezrobocia w kraju	5,1 %	6,2 %	5,4 %

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego. (<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/bezrobocie-rejestrowane/bezrobotni-oraz-stopa-bezrobocia-wg-województw-podregionow-i-powiatow---styczen-grudzien-2004-r,2,3.html?contrast=default>)

W latach 2019-2021 powiat międzyrzeczki charakteryzował się znacznie wyższą, w stosunku do województwa lubuskiego i kraju, stopą bezrobocia. Zarówno jednak w powiecie, województwie, jak i w kraju w 2020 roku zauważyć można wzrost stopy bezrobocia w porównaniu z latami 2019/2021, jest to wynikiem panującej pandemii COVID-19 i spowodowanych tym zjawiskiem zastrójów w realizacji usług i produkcji.

Dla scharakteryzowania problemu bezrobocia ważna jest analiza danych dotyczących osób bezrobotnych odnoszących się do struktury bezrobotnych w powiecie międzyrzeczkim (dane sprawozdanie OPS - MPIPS za II półrocze 2021r.).

L.p.	Miasto / Gmina		Zarejestrowani bezrobotni						
	nazwa	symbol terytorialny (7-cyfrowy)	razem	z rubryki 1					
				kobiety	będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy	z rubryki 3			
0	1	2	3	4	5	6	7		
1	Bledzew	0803012	120	59	108	22	10	43	69
2	Międzyrzecz	0803024	301	175	223	70	27	77	111
3	Międzyrzecz	0803025	185	95	142	43	20	56	84
4	Przytoczna	0803032	148	78	114	44	18	37	78
5	Pszczew	0803042	86	51	76	24	9	24	40
6	Skwierzyna	0803054	274	155	228	60	21	69	166
7	Skwierzyna	0803055	115	65	107	23	10	35	84
8	Trzciel	0803064	38	19	27	7	5	13	17
9	Trzciel	0803065	86	42	65	16	8	28	40
Ogółem		X	1353	739	1090	309	128	382	689

Czas na przygotowanie danych do wypełnienia formularza (min)	120
Czas na wypełnienie formularza (min)	60

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Międzyrzeczu (<https://miedzyrzecz.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analzy>).

Tabela 7. Bezrobotni wg miejsca zamieszkania.

Bezrobotni wg zamieszkania, stan na koniec Grudzień 2021 r.

Międzyrzecz, dnia 2022.01.03

Lp.	Rejon zamieszkania	Liczba bezrobotnych											
		ogółem	w tym kobiety	z prawem do zasiłku		do 30 roku życia		powyżej 50 roku życia		długotrwale bezrobotni		bez kwalifikacji zawodowych	
				ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety
1	Gmina Bledzew	120	59	23	15	22	14	43	12	69	35	45	29
2	Miasto i Gmina Międzyrzecz	486	270	126	83	113	75	133	44	195	114	172	92
	Miasto Międzyrzecz	301	175	84	57	70	47	77	27	111	67	107	67
	Gmina Międzyrzecz	185	95	42	26	43	28	56	17	84	47	65	25
3	Gmina Przytoczna	148	78	29	15	44	33	37	11	78	48	54	35
4	Gmina Pszczew	86	51	18	11	24	16	24	8	40	26	33	20
5	Miasto i Gmina Skwierzyna	389	220	59	33	83	58	104	40	250	150	173	105
	Miasto Skwierzyna	274	155	50	28	60	41	69	27	166	103	106	68
	Gmina Skwierzyna	115	65	9	5	23	17	35	13	84	47	67	37
6	Miasto i Gmina Trzciel	124	61	32	19	23	18	41	10	57	26	38	25
	Miasto Trzciel	38	19	8	5	7	7	13	3	17	9	7	5
	Gmina Trzciel	86	42	24	14	16	11	28	7	40	17	31	20
Razem powiat		1353	739	287	176	309	214	382	128	689	399	515	306
Zamieszkali w mieście		929	502	185	103	137	95	159	57	294	179	220	140
Zamieszkali na wsi		740	390	145	88	172	119	223	68	395	220	295	166

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Międzyrzeczu (<https://miedzyrzecz.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analzy>).

Powyższe dane wskazują, iż w Gminie Międzyrzecz 113 osób z ogólnej liczby bezrobotnych stanowią osoby młode do 30 roku życia, z tego 75 osób to kobiety, co stanowi znaczącą większość w tej grupie. Różni się to znacząco od danych z grupy wiekowej powyżej 50 roku życia, gdzie zdecydowaną większością spośród 133 osób bezrobotnych na koniec 2021 roku stanowią mężczyźni. Podobnie sytuacja prezentuje się w skali całego powiatu międzyrzeckiego.

Liczba osób bezrobotnych między 30 a 50 rokiem życia stanowi 49% ogółu bezrobotnych na terenie Gminy, w powiecie grupa ta stanowi podobny odsetek osób bezrobotnych.

Liczba osób długotrwale bezrobotnych w Gminie Międzyrzecz stanowi grupę ponad 40% z ogółu bezrobotnych. W powyższych danych wskazano także wysoki odsetek osób zarejestrowanych nieposiadających kwalifikacji zawodowych.

Ze względu na to, że problem bezrobocia w gminie w największym stopniu osiągał osoby z bez kwalifikacji i wykształcenia kierunkowego – zawodowego, warto zachęcać młodzież do zdobywania wykształcenia, dostosowując zarazem kierunki kształcenia do potrzeb lokalnego rynku. W przypadku osób z niskimi lub zdezaktualizowanymi kwalifikacjami, pozostających na rynku pracy bez zatrudnienia, szczególny nacisk należy położyć na doksztalcenie oraz podniesienie lub zmianę kwalifikacji zawodowych.

Warto bacznie przyjrzeć się także grupie osób z wykształceniem wyższym i kwalifikacjami zawodowymi, w tym pozostającymi bez pracy po 50 roku życia, które nie mogą znaleźć pracyna lokalnym rynku i spróbować zachęcić je do samodzielnego podejmowania inicjatyw prozatrudniowych, wykorzystując np. instrumenty ekonomii społecznej.

ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE

Zasoby i warunki mieszkaniowe ludności determinują w znacznym stopniu jakość jej bytowania. Niejednokrotnie zakreślają również granice możliwości realizowania własnych potrzeb i aspiracji życiowych.

W latach 2018-2019 wzrosła liczba mieszkań oddanych do użytkowania na terenie Gminy Międzyrzecz, w większości były to mieszkania przeznaczone na sprzedaż lub wynajem. Jednocześnie wzrosła liczba zasobów mieszkaniowych Gminy i ich powierzchnia użytkowa.

Tabela 8. Dane z zasobu mieszkaniowego Gminy Międzyrzecz.

MIESZKANIA		
Mieszkania oddane do użytkowania	2018	2019
OGÓŁEM	52	114
w tym:		
indywidualne ^a	17	27
przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^b	35	87
<small>a Przeznaczone na użytek własny inwestora. b Łącznie z budownictwem indywidualnym przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem.</small>		
Zasoby mieszkaniowe	2018	2019
Mieszkania ^a	9457	9569
Przeciętna powierzchnia użytkowa ^a 1 mieszkania w m ²	70	71
Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	1679	1566
Zaległości w opłatach za mieszkanie w zasobach gminnych w tys. zł	1660,5 ^b	.
Liczba lokali socjalnych ^c	176	176
<small>a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych. b Dane za okres od początku powstania zaległości do końca okresu sprawozdawczego. c W 2018 r. - stan w dniu 31 grudnia; w 2019 r. - stan w dniu 20 kwietnia.</small>		

Źródło: <https://svs.stat.gov.pl/>

Tabela 9. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA
(stan na 31.XII)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2020	Rok oceny 2021	Prognoza 2022*
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA			
Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	494	494	494
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów gminy	29	29	29
w tym z wiersza 1: Liczba mieszkań socjalnych (lokali)	180	180	180
Liczba oczekujących na mieszkanie socjalne	37	37	37
Liczba wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego	2	2	2

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Międzyrzeczu. Raport o stanie Gminy za rok 2021 - https://bip.miedzyrzecz.pl/system/obj/12553_2021-RAPORT-O-STANIE-GMINY-31-05-2022.pdf

Gospodarowanie zasobem mieszkaniowym

Na dzień 31.12.2021 r. Zakład Gospodarki Lokalowej w Międzyrzeczu zarządzał 41 budynkami będącymi w 100% własnością Gminy Międzyrzecz, w tym:

- 31 budynkami na terenie miasta,
- 10 budynkami na terenie wiejskim.

Wśród ww. budynków 2 są budynkami niemieszkalnymi:

- budynek przy ul. Szkolnej 1 (w budynku funkcjonuje pralnia),
- budynek przy ul. Mieszka I 21 (w budynku w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu funkcjonuje Dzienny Dom Senior+),

oraz 2 budynkami przeznaczonymi na sprzedaż (ul. 30 Stycznia 55a i ul. Chłodna 16).

Zasób mieszkaniowy, którym zarządzał ZGL, na koniec roku 2021 stanowiło 658 lokali mieszkalnych, z czego 14 lokali było w dyspozycji OPS (lokale w Kęszycy Leśnej 27). Lokale mieszkalne rozmieszczone były zarówno w budynkach będących własnością gminy Międzyrzecz, jak również w budynkach wspólnot mieszkaniowych.

W budynkach gminnych było łącznie 184 lokali mieszkalnych, w tym:

- 79 lokale mieszkalne o powierzchni 4.243 m² z tzw. umowami stałymi,
- 88 lokali mieszkalnych o powierzchni 3.093 m² z umowami najmu socjalnego,
- pomieszczenia tymczasowe o powierzchni 29 m²,
- 14 lokali mieszkalnych o powierzchni 348 m² będących w dyspozycji OPS.

W 186 budynkach wspólnot mieszkaniowych, w których gmina ma swój udział, było łącznie 474 lokali mieszkalnych, w tym:

- 384 lokali mieszkalnych o powierzchni 18.298 m² z tzw. umowami stałymi,
- 86 lokali mieszkalnych o powierzchni 3.149 m² z umowami najmu socjalnego,
- 4 lokale mieszkalne o powierzchni 227,25 m² w użytkowaniu gminy Międzyrzecz.

W zasobie mieszkaniowym gminy Międzyrzecz na dzień 31.12.2021 r. znajdowały się 92 pustostany, z których:

- 6 było przez ZGL zgłoszonych do zasiedlenia,
- 50 zostało przeznaczonych do remontu,
- 31 zostało wskazanych do sprzedaży,
- 1 jest przeznaczony do rozbiórki,
- 4 przeznaczone są do zmiany sposobu użytkowania.

W roku 2021 Zakład Gospodarki Lokalowej w Międzyrzeczu reprezentował gminę Międzyrzecz w 186 wspólnotach mieszkaniowych, w tym w 4 z nich gmina posiada wyłącznie lokale użytkowe lub garaże. Spośród 186 wspólnot aż 6 nie posiadało zarządcy. Jest to 5 wspólnot na terenie wiejskim (Bukowiec 119, Bukowiec 84, Wyszanowo 67, Kalsko 55 i Kęszycza 7) oraz 1 wspólnota mieszkaniowa na terenie miasta Międzyrzecz (ul. Konstytucji 3 Maja 26). Pozostałe 180 wspólnot mieszkaniowych jest administrowana przez 9 niżej wymienionych Zarządców:

LP	Nazwa Zarządcy	Liczba wspólnot którymi administruje
1	Międzyrzeckie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o	155
2	Zakład Usługowo-Handlowy Krzysztof Solarewicz w Międzyrzeczu	9
3	Młodzieżowa Spółdzielnia Mieszkaniowa w Międzyrzeczu	7
4	TECTUM z siedzibą w Świebodzinie	4
5	DOREX z siedzibą w Skwierzynie	1
6	Jan Jańczak zam. w Gorzycy	1
7	Ewa Czapniewska zam. w Międzyrzeczu	1
8	Dom Twoich Marzeń-Nieruchomości, Lucyna Gąska w Międzyrzeczu	1
9	Cichocki&Partners Jarosław Cichocki z siedzibą w Świebodzinie	1
		180

Źródło: Raport o stanie Gminy za rok 2021 - https://bip.miedzyrzecz.pl/system/obj/12553_2021-RAPORT-O-STA-NIE-GMINY-31-05-2022.pdf

Podział wspólnot, w których gmina Międzyrzecz posiada swój udział, będąc jednym z właścicieli, kształtuje się w następujący sposób:

- ♣ duże wspólnoty – 162,
- ♣ małe wspólnoty – 24.

Porównanie z innymi gminami

Tabela 1. Mieszkania oddane do użytkowania na 10 tys. ludności [szt.] - Rok: 2020

Jednostka terytorialna	Wartość
Bledzew	11,6
Międzyrzecz	25,9
Przytoczna	62,4
Pszczew	25,7
Skwierzyna	59,9
Trzciel	25

Źródło: <https://svs.stat.gov.pl/>

Gmina Międzyrzecz w rankingu powiatowym zajmuje 3 miejsce z wynikiem 25,9. Średni poziom mieszkań oddanych do użytkowania w skali Powiatu Międzyrzeckiego wynosi 35,1.

Ranking Gmin w województwie Lubuskim – mieszkania oddane do użytkowania – rok 2020

Tabela 12. Mieszkania oddane do użytkowania na 10 tys. ludności [szt.] - Rok: 2020

	Jednostka terytorialna	Wartość
1	Santok	111,1
2	Deszczno	103,6
3	Sulechów	99,3
4	Zabór	96,5
5	Kargowa	94,6
6	Kłodawa	84,8
7	Słońsk	75,8
8	Cybinka	74,3
9	Nowa Sól	73,6
10	Świdnica	70,9
11	Lubniewice	70

12	Czerwieńsk	67,1
13	Zbąszynek	65,9
14	Słubice	62,8
15	Otyń	62,6
16	Przytoczna	62,4
17	Skwierzyna	59,9
18	Lubrza	56,1
19	Nowa Sól	49,8
20	Świebodzin	49,1
21	Strzelce Krajeńskie	47,9
22	Żagań	47,9
23	Krosno Odrzańskie	47,1
24	Bytom Odrzański	46,3
25	Bogdaniec	45
26	Lubiszyn	40,6
27	Krzeszyce	40,3
28	Żary	39,7
29	Gubin	37,8
30	Skąpe	35,3
31	Iłowa	35,2
32	Łagów	34,5
33	Sława	30,8
34	Siedlisko	30,8
35	Dąbie	30,6
36	Witnica	29,7
37	Babimost	29
38	Jasień	28,7
39	Drezdenko	28,1
40	Koźuchów	27,7
41	Małomice	27,2
42	Rzepin	26,8
43	Brzeźnica	26,8
44	Lipinki Łużyckie	26,7
45	Nowogród Bobrzański	26,6
46	Międzyrzecz	25,9
47	Pszczew	25,7
48	Ośno Lubuskie	25,1
49	Trzciel	25
50	Kostrzyn nad Odrą	24,2
51	Żary	23,9
52	Trzebiechów	23,8
53	Lubsko	22,4
54	Wymiarki	22,2
55	Sulęcín	21,7
56	Kolsko	21,1
57	Wschowa	20,4

58	Bytnica	20,1
59	Górzycza	18,6
60	Zwierzyn	18,5
61	Szprotawa	18
62	Trzebiel	17,6
63	Dobiegnew	16,9
64	Nowe Miasteczko	16,9
65	Łęknica	16,4
66	Niegosławice	16,2
67	Szlichtyngowa	15,9
68	Bobrowice	15,8
69	Maszewo	14,3
70	Gubin	13,9
71	Torzym	13,2
72	Bledzew	11,6
73	Szczaniec	10,4
74	Gozdnica	10,1
75	Tuplice	9,9
76	Stare Kurowo	9,9
77	Żagań	9,8
78	Przewóz	9,6
79	Bojadła	9,1
80	Brody	5,9

Źródło: <https://svs.stat.gov.pl/>

Gmina Międzyrzecz w rankingu wojewódzkim zajmuje 46 miejsce z wynikiem 25,9. Średni poziom mieszkań oddanych do użytkowania w skali Województwa Lubuskiego wynosi 37.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. Jest to forma pomocy świadczona przez gminę, a realizowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

W latach 2019-2021 liczba rodzin w gminie, którym decyzją administracyjną przyznano dodatek mieszkaniowy zwiększyła się, podobnie jak liczba przyznanych dodatków. Natomiast wysokość kwot przeznaczonych na ten cel na przestrzeni omawianych lat wzrosła. Niewątpliwie jest to wynikiem niestabilnej sytuacji na rynku pracy spowodowanej okresem pandemii COVID- 19.

Tabela 13. Zestawienie świadczeń.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2020	Rok 2021	Prognoza 2022
DODATKI MIESZKANIOWE				
Liczba gospodarstw domowych	1	155	161	161
Kwota świadczeń w złotych	2	372 281	401 825	401 825
DODATKI ENERGETYCZNE				
Liczba gospodarstw domowych	3	32	23	23
Kwota świadczeń w złotych	4	3 335	2 285	2 285

EDUKACJA

Edukacja, rozumiana jako wychowanie, wykształcenie, nauka oraz zdobywanie wiedzy, umiejętności i kształcenie, pełni zasadniczą rolę w rozwoju człowieka. Jako proces trwający od urodzenia jest sposobem na podniesienie jakości zasobów ludzkich, a tym samym poziomu konkurencyjności gospodarki i przyspieszenia tempa rozwoju gospodarczego. Głównym problemem edukacji jest nierówny dostęp do niej przez całe życie, efektem czego są zróżnicowane szanse życiowe poszczególnych grup ludności, np. młodzieży mieszkającej na wsi i w mieście, dziewcząt i chłopów, dorosłych bez wykształcenia i z wykształceniem.

W latach 2019-2021 w gminie Międzyrzecz funkcjonowało 19 placówek oświatowo-wychowawczych, w skład których wchodziło 6 przedszkoli, 6 szkół podstawowych, oraz 6 szkół ponadgimnazjalnych.

Poniżej przedstawiony został wykaz funkcjonujących na terenie gminy Międzyrzecz placówek oświatowo-wychowawczych:

- I Liceum Ogólnokształcące im. Heliodora Świącickiego,
ul. Staszica 22b, 66-300 Międzyrzecz
 - Ośrodek Szkolenia i Wychowania OHP,
ul. Piastowska 18, 66-300 Międzyrzecz
 - Ośrodek Kształcenia Zawodowego OKZ,
ul. Staszica 20, 66-300 Międzyrzecz
 - Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy,
ul. Konstytucji 3 Maja 60, 66-300 Międzyrzecz
 - Zespół Szkół Ekonomicznych im. Stanisława Staszica,
ul. Libelta 4, 66-300 Międzyrzecz
 - Zespół Szkół Budowlanych,
ul. Marcinkowskiego 26, 66-300 Międzyrzecz
 - Zespół Szkół, Centrum Kształcenia Rolniczego im. Zesłańców Sybiru w Bobowicku,
ul. Międzyrzeczka 7a, 66-300 Międzyrzecz
-
- 1) Przedszkole Nr 1 z Grupami Żłobkowymi „Pod Jarzębinką”,
ul. dr. Tadeusza Podbielskiego 1, 66-300 Międzyrzecz,
 - 2) Przedszkole Nr 4 „Bajkowa Kraina”,
ul. Zachodnia 8, 66-300 Międzyrzecz,
 - 3) Przedszkole Nr 6 im. Jana Brzechwy,
ul. Mickiewicza 25, 66-300 Międzyrzecz,
 - 4) Szkoła Podstawowa Nr 1 z Oddziałami Sportowymi w Międzyrzeczu,
ul. Staszica 22 A, 66-300 Międzyrzecz,
 - 5) Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Szarych Szeregów w Międzyrzeczu,
ul. Sportowa 1, 66-300 Międzyrzecz,
 - 6) Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Powstańców Wlkp. w Międzyrzeczu,
ul. Mickiewicza 5, 66-300 Międzyrzecz,
 - 7) Szkoła Podstawowa Nr 4 w Międzyrzeczu,
ul. Długa 102, 66-300 Międzyrzecz,
 - 8) Szkoła Podstawowa Nr 6 w Międzyrzeczu,
ul. Komisji Edukacji Narodowej 1, 66-300 Międzyrzecz,
 - 9) Szkoła Podstawowa w Bukowcu,
Bukowiec 61, 66-300 Międzyrzecz,

10) Szkoła Podstawowa w Kaławie,
Kałwa 92, 66-300 Międzyrzecz.

Na terenie Gminy Międzyrzecz funkcjonuje jedna placówka publiczna prowadzona przez inny organ niż Gmina Międzyrzecz, tj. Szkoła Podstawowa dla Dorosłych oraz placówki niepubliczne:

- Niepubliczne przedszkole „Bajkowy Zakątek”,
- Niepubliczne przedszkole „Tęczowa Akademia”,
- Niepubliczne przedszkole „Jutrzenka”,
- Niepubliczne przedszkole „Bocianie Gniazdo”,
- Niepubliczny punkt przedszkolny „Przedszkole językowe Żłota Rybka”,
- Niepubliczny Żłobek „Wyspa Szkrabów”.

EDUKACJA I OPIEKA PRZEDSZKOLNA

Zgodnie z przepisami prawa oświatowego wszystkie dzieci zamieszkałe na terenie Polski objęte są konstytucyjnym obowiązkiem szkolnym i obowiązkiem nauki. Realizacja obowiązkowego rocznego wychowania przedszkolnego rozpoczyna się 1 września w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 6 lat, natomiast obowiązek szkolny rozpoczyna się 1 września w roku, w którym dziecko kończy 7 lat oraz trwa do ukończenia szkoły podstawowej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 18 roku życia. Po ukończeniu szkoły podstawowej spełnia się obowiązek nauki do ukończenia 18 roku życia poprzez uczęszczanie do publicznej lub niepublicznej szkoły ponadpodstawowej, a także poprzez realizowanie przygotowania zawodowego u pracodawcy, zgodnie z odrębnymi przepisami. Ustawa powierzyła nadzór nad realizacją obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego dyrektorowi szkoły podstawowej, w której obwodzie dziecko mieszka. Podobnie spełnianie obowiązku szkolnego sprawują dyrektorzy publicznych szkół podstawowych w stosunku do obwodów właściwych ze względu na miejsce zamieszkania uczniów.

Prowadzenie i utrzymanie placówek oświatowych jest zadaniem własnym gmin, na które gmina Międzyrzecz otrzymuje subwencję oświatową oraz dotację przedszkolną. W roku 2021 na zadania bieżące i majątkowe w zakresie oświaty i wychowania oraz opieki przedszkolnej w budżecie gminy Międzyrzecz przeznaczono kwotę 36.636.906,25 zł.

Na kwotę tę składają się:

- subwencja oświatowa - 15.738.889,00 zł
 - środki zewnętrzne - 1.759.399,27 zł
 - środki z budżetu gminy - 19.138.617,98 zł
- (wpływy z usług, opłat i różnych dochodów ujęte w dziale 801 – 1.509.167,98 zł)

Organizacja pracy każdej placówki oświatowej oparta jest o arkusz organizacyjny opracowywany corocznie przez dyrektora danej szkoły/przedszkola, zatwierdzany przez Burmistrza Międzyrzecza.

Tabela 14. Liczba dzieci w poszczególnych typach placówek prowadzonych przez Gminę Międzyrzecz.

	Liczba placówek	2019 (stan na 30.09.2020 r.)	2020 (stan na 30.09.2019 r.)	2021 (stan na 30.09.2021 r.)
Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli publicznych		421	429	431
Liczba dzieci uczęszczających do oddziałów przedszkolnych znajdujących się w szkołach podstawowych	3	440	434	436
Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli niepublicznych		124	123	115
Liczba uczniów szkół podstawowych	7	1999	1977	2004

Źródło: Opracowane własne, na podstawie dokumentów statystycznych Gminy Międzyrzecz.

Ponadto, w Zespole Klubów Dziecięcych opieką objęto 109 dzieci w placówkach opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, w tym:

- 72 dzieci w Zespole Klubów Dziecięcych (48 dzieci na dzień 30.09.2021 r., 72 dzieci na dzień 31.12.2021 r.),
- 37 dzieci w niepublicznym żłobkach.²

Liczba dzieci uczęszczających do publicznych placówek na poziomie podstawowym i przedszkolnym utrzymuje się od lat na tym samym poziomie.

W roku 2022 w wyniku sytuacji związanej z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy liczba dzieci objętych edukacją na poziomie przedszkolnym i podstawowym wzrosła.

KULTURA

Korzystanie z dóbr kultury wpływa na jakość życia mieszkańców i świadczy o poziomie rozwoju społecznego. Działalność kulturalną w gminie prowadzi Międzyrzecki Ośrodek Kultury (MOK). Zajmuje się on upowszechnianiem kultury w zakresie profesjonalnym i amatorskim w różnych formach oraz edukacją kulturalną, m.in. oferując uczestnictwo w sekcjach i kołach zainteresowań.

W ramach Międzyrzeckiego Ośrodka Kultury działają następujące placówki:

² Raport o stanie Gminy za rok 2021 - https://bip.miedzyrzecz.pl/system/obj/12553_2021-RAPORT-O-STANIE-GMINY-31-05-2022.pdf

- dom kultury,
- biblioteka,
- 4 filie biblioteczne,
- kino.

Zadaniem Międzyrzeckiego Ośrodka Kultury jest podejmowanie działań na rzecz rozwoju aktywności kulturalnej mieszkańców gminy w różnym wieku. Cel ten realizowany jest poprzez szereg różnego rodzaju przedsięwzięć: organizację imprez kulturalnych, nawiązywanie współpracy z agencjami estradowymi, teatrami, filharmoniami czy organizację seansów filmowych.

W ramach działalności twórczej w latach 2019-2021 realizowane było kształcenie artystyczne dzieci, młodzieży i dorosłych w klubach, sekcjach i kołach zainteresowań. Działają:

- sekcja taneczna,
- sekcja teatralna,
- sekcja fotograficzna dla młodzieży,
- sekcja plastyczna dziecięca i młodzieżowa,
- sekcja szachowa dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

MOK organizuje seanse filmowe, prowadzi też lekcje edukacji filmowej. Ośrodek jest miejscem prezentowania wystaw okresowych. W ramach działającego w MOK Uniwersytetu Trzeciego Wieku prowadzone są zajęcia taneczne, literackie, plastyczne oraz nauka języków obcych dla osób starszych. W MOK odbywają się także różnego rodzaju kursy, warsztaty, organizowane są również plenery artystyczne.

Na terenie Gminy Międzyrzecz odbywają się cykliczne imprezy, które cieszą się dużym zainteresowaniem mieszkańców.

Ożywioną działalność kulturalną prowadzi będąca w strukturze MOK biblioteka, która wraz z filiami w Kaławie, Kursku, Bukowcu i Bobowicku zatrudnia 16 pracowników. Warto zaznaczyć, że oprócz książek i czasopism biblioteka posiada i udostępnia obszerny zbiór książki mówionej. Obok biblioteki MOK w gminie funkcjonuje również biblioteka garnizonowa. Poniższa tabela przedstawia dane adresowe funkcjonujących w gminie placówek kulturalnych.

Tabela 15. Placówki kulturalne w gminie w 2021 roku.

Nazwa placówki	adres placówki
Międzyrzecki Rejon Umocniony – Muzeum Fortyfikacji i Nietoperzy w Pniewie	Pniewo 1 66-300 Międzyrzecz
Muzeum Ziemi Międzyrzeckiej im. Alfa Kowalskiego	ul. Podzamcze 2 66-300 Międzyrzecz
Państwowa Szkoła Muzyczna I Stopnia	os. Centrum 10, 66-300 Międzyrzecz
Biblioteka przy Klubie Wojskowym 17 WBZ	ul. Wojska Polskiego 17 66-300 Międzyrzecz
Stowarzyszenie KONTAKT	ul. Konstytucji 3 Maja 30, 66-300 Międzyrzecz
Uniwersytet Trzeciego Wieku	ul. Konstytucji 3 Maja 30 66-300 Międzyrzecz
Międzyrzecki Ośrodek Kultury	ul. Konstytucji 3 Maja 30 66-300 Międzyrzecz

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Międzyrzeczu.

SPORT I REKREACJA

Propagowany w dzisiejszych czasach zdrowy styl życia obejmuje m.in. właściwe odżywianie, aktywny wypoczynek oraz uprawianie różnorodnych dyscyplin sportowych. Sport wpływa bowiem nie tylko na kondycję zdrowotną człowieka, ale również kształtuje jego cechy charakteru, postawę, relacje z innymi ludźmi, umiejętność współpracy i asertywność.

Międzyrzecki Ośrodek Sportu i Wypoczynku w Międzyrzeczu (MOSiW) jest jednostką organizacyjną Gminy Międzyrzecz, funkcjonującą w formie jednostki budżetowej. Działa od 1 stycznia 2011 roku jako kompleks sportowo-wypoczynkowy. Utworzony Uchwałą Nr CXXXVII/370/10 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z dnia 5 listopada 2010 r. w sprawie likwidacji zakładu budżetowego o nazwie Międzyrzecki Ośrodek Sportu Wypoczynku w Międzyrzeczu celem przekształcenia w jednostkę budżetową o tej samej nazwie i połączenia jej z jednostką budżetową o nazwie Pływalnia Miejska „Kasztelanka” w Międzyrzeczu oraz wydzielenia z likwidowanego zakładu części mienia celem utworzenia muzeum.

Misją MOSiW jest realizacja zadań własnych Gminy głównie w zakresie wychowania fizycznego, sportu, rekreacji, rehabilitacji ruchowej, turystyki i czynnego wypoczynku poprzez pozyskiwanie społeczeństwa miasta do aktywnego uczestnictwa w różnych formach kultury fizycznej przy uwzględnieniu udostępniania posiadanej bazy sportowo-rekreacyjnej, urządzeń i sprzętu oraz organizacji imprez.

Jednocześnie działalność MOSiW obejmuje w szczególności zadania o charakterze użyteczności publicznej, których celem jest bieżące i nieprzerwane zaspokajanie zbiorowych potrzeb ludności w drodze świadczenia usług powszechnie dostępnych, co przesądza o służebnej roli ośrodka, którego działania nie są nastawione na zysk.

W skład MOSiW wchodzi:

- Hala Widowiskowo-Sportowa,
- Pływalnia Miejska „Kasztelanka”,
- Stadion Miejski im. dra. Adama Szantruczka,
- Boisko wielofunkcyjne „ORLIK 2012”.

Istotnym zadaniem MOSiW jest również pełnienie roli inspiratora i inwestora przy wdrażaniu i popularyzacji nowych dyscyplin sportu, różnych form rekreacji i czynnego wypoczynku.³

TURYSTYKA

Gmina Międzyrzecz położona jest u ujścia Paklicy i Obry – w środkowo-wschodniej części województwa lubuskiego, w północno-zachodniej części Niziny Wielkopolskiej, na obszarze Pojezierza Lubuskiego i Bruzdy Zbąszyńskiej. Jej teren jest bardzo atrakcyjny turystycznie. Atutami gminy są: czyste powietrze oraz urzekające widoki krajobrazowe. Na terenie gminy częściowo znajduje się rezerwat przyrody Nietoperek ustanowiony w 1980 roku na powierzchni 2,5 ha dla ochrony miejsc zimowania i rozrodu wielogatunkowej kolonii nietoperzy.

Do atrakcji turystycznych zaliczają się również zabytki architektury świeckiej i sakralnej, wśród których należy wymienić:

- ruiny zamku królewskiego Kazimierza Wielkiego w Międzyrzeczu – średniowieczna twierdza obronna z II połowy XIV w. otoczona parkiem założonym w XIX w.,

³ <https://mosiw.pl/>

- Muzeum w Międzyrzeczu z ekspozycjami: archeologiczną, historyczną, artystyczną i etnograficzną, zlokalizowane w dawnej rezydencji starostów międzyrzeckich z 1719 r. i oficynie dworskiej z początku XVIII w.,
- Ratusz w Międzyrzeczu wzniesiony mocą przywileju Stefana Batorego z 1581 r., odbudowany po pożarze w 1813 r. w stylu klasycystycznym z neogotyckim hełmem wieży zegarowej,
- Kościół późnogotycki p.w. św. Jana Chrzciciela w Międzyrzeczu z końca XV w.,
- Kościół pod wezwaniem św. Wojciecha w Międzyrzeczu wzniesiony w 1834 roku,
- Cerkiew - Parafia Świętych Cyryla i Metodego w Międzyrzeczu – dawny zbór luterański z XIX w.,
- Synagoga klasycystyczna w Międzyrzeczu, zbudowana w latach 1825-1827,
- Wieża ciśnień w Międzyrzeczu zbudowana w 1914 r.,
- Lubuskie Muzeum Pożarnictwa w Kęszycy Leśnej,
- Międzyrzecki Rejon Umocniony.

Zważywszy na walory krajobrazowe i przyrodnicze – lasy, jeziora, wśród których największe i najbardziej znane jest Jezioro Głębokie (112 ha)⁴ – Gmina Międzyrzecz przykłada dużą wagę do rozwoju turystyki, upatrując w tym szansę na ożywienie gospodarcze i stworzenie nowych miejsc pracy. Na obszarze gminy stworzona została baza noclegowo-turystyczna, obejmująca hotele, zajazdy, pensjonaty i gospodarstwa agroturystyczne.

Okolice Międzyrzecza obfitują w liczne jeziora. Największe ich skupiska są niedaleko wsi Bobowicko, Nietoperek i Kursko. Dominują jeziora rynnowe i tzw. "oczka". Szuwary nadjeziorne zamieszkują kolonie dzikiego ptactwa. Spotyka się tu wiele odmian kaczek, z krzyżówką i cyranką na czele, łyski, kurki wodne i perkozy. Wśród trzcin można spotkać czapłę siwą.

Największym w okolicy jest jezioro Głębokie (112 ha) leżące przy międzynarodowej trasie E-65, 4 km od Międzyrzecza. Stwarza ono świetne warunki pobytu nad wodą i stanowi szczególną atrakcję dla pływaczy. Niezwykle malownicze jest Jezioro Kurskie (77 ha), które wraz z jeziorami: Długim i Chyckińskim tworzy malowniczy szlak wodny, oraz Jezioro Bobowickie położone wraz z dwoma mniejszymi - Rozdrożnym i Tylnym - w pięknym kompleksie leśnym obfitującym w owoce runa leśnego i faunę.

Jeziorami, które ze względu na swe niezaprzeczalne walory należy koniecznie poznać, są:

- Jezioro Bukowieckie (5 km od Międzyrzecza w kierunku na Wolsztyn),
- Paklicko Małe (15 km w kierunku na Świebodzin),
- Żółwin (7 km w kierunku wsi Kuligowo) oraz
- Jezioro Wyszczanowskie (10 km w kierunku na Wolsztyn).

Promocji gminy poza granicami kraju służy współpraca z gminami partnerskimi: Haren w Dolnej Saksonii, Vlagtwedde w Holandii i Andresy we Francji. Owocem porozumień międzynarodowych są m.in.: spotkania harcerzy i skautów, współpraca klubów AA, udział grup artystycznych podczas świąt w miastach partnerskich, projekty o współpracy wśród dzieci i młodzieży uczącej się. Działania te zostały docenione przez Parlament Europejski i Światową Federację Miast Bliźniaczych, która przyznała Gminie Międzyrzecz „Złotą Gwiazdę Partnerstwa”.

Międzyrzecki Rejon Umocniony – MRU – system umocnień stworzony przez Niemców w latach 1934–1944 dla ochrony wschodniej granicy Rzeszy. Zlokalizowany w województwie

4 <https://www.miedzyrzecz.pl/PL/3056/Lokalizacja/>

lubuskim, nieopodal Międzyrzecza. Muzeum Fortyfikacji i Nietoperzy w Pniewie w 2021r. realizował zadania związane z realizacją 2 projektów posiadających dofinansowanie z Interreg VA:

1. Natura Viadrina +,
2. Na szlaku wspólnej historii.

BEZPIECZEŃSTWO

Na terenie gminy Międzyrzecz aktualnie działa 7 ochotniczych straży pożarnych. Są to:

- OSP Bukowiec,
- OSP Gorzyca,
- OSP Kaława,
- OSP Kęszycza Leśna,
- OSP Kursko,
- OSP Międzyrzecz-Obrzyce,
- OSP Wyszczanowo.

Dwie jednostki: OSP Kęszycza Leśna i OSP Międzyrzecz-Obrzyce działają w ramach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Wszystkie jednostki ochotniczych straży pożarnych zarejestrowane są w Krajowym Rejestrze Sądowym jako stowarzyszenia z osobowością prawną.

W dyspozycji ochotniczych straży pożarnych znajduje się 7 obiektów, stanowiących własność gminy. Na dzień 31.12.2021 r. w ochotniczych strażach pożarnych zrzeszonych było 223 członków, w tym 139 członków wchodzących w skład jednostek operacyjno-technicznych, uprawnionych do udziału w akcjach ratowniczo-gaśniczych.

Jednostki ochotniczych straży pożarnych dysponują aktualnie 5 średnimi samochodami gaśniczymi, 4 lekkimi, jednym samochodem - drabiną o długości 18 m oraz dwoma samochodami ciężarowymi wielozadaniowymi i jednym mikrobusem. Na wyposażeniu ochotniczych straży pożarnych znajduje się duża ilość sprzętu gaśniczego, ratowniczego i pomocniczego, w tym motopompy, pompy szlamowe, zestawy ratownictwa technicznego, pilarki spalinowe, piły do betonu i stali, agregaty prądotwórcze, aparaty oddechowe, zestawy do ratownictwa przedmedycznego, drabiny, sprzęt łączności, kamery termowizyjne, specjalistyczne umundurowanie.

ROZDZIAŁ III POMOC SPOŁECZNA

CHARAKTERYSTYKA BAZY LOKALNEJ UKIERUNKOWANEJ NA PROCESY INTEGRACJI SPOŁECZNEJ.

Realizacja zadań oraz tworzenie systemu wsparcia społecznego leży w zakresie działań Ośrodka Pomocy Społecznej przy współdziałaniu z prowadzoną na terenie Gminy i Powiatu działalnością organizacji społecznych, kościołów, związków wyznaniowych, stowarzyszeń, pracodawców oraz osób fizycznych i prawnych.

Tabela 16: Baza społeczno-zawodowa wykonujących zadania cząstkowe z zakresu pomocy społecznej

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba
1	Liczba pracowników OPS w Międzyrzeczu (ogółem)	46
2	Liczba pracowników socjalnych OPS w Międzyrzeczu	12
3	Liczba opiekunek świadczących usługi opiekuńcze	6

Źródło: opracowanie własne.

OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W MIĘDZYRZECZU

Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu jest jednostką organizacyjną Gminy Międzyrzecz. Ośrodek działa w formie jednostki budżetowej i jest finansowany ze środków budżetu Gminy oraz ze środków państwowych.

Do zadań Ośrodka w zakresie pomocy społecznej należy przede wszystkim:

- ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej,
- przyznawanie i wypłacanie przewidzianych świadczeń,
- pobudzanie społecznej aktywności w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin,
- tworzenie warunków organizacyjnych funkcjonowania pomocy społecznej w Gminie oraz pomocy socjalnej,
- praca socjalna, rozumiana jako działalność zawodowa, skierowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskaniu zdolności funkcjonowania w społeczeństwie oraz tworzeniu warunków sprzyjających temu celowi,
- nadzór organizacyjny i merytoryczny nad podległymi służbami pomocy społecznej,
- współpraca z innymi jednostkami oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy społecznej.

DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY I WSPARCIA

Charakterystyka klientów pomocy społecznej na terenie Gminy Międzyrzecz

W Gminie Międzyrzecz w ciągu ostatnich lat nie odnotowuje się różnic tak w ilości środowisk, jak i w strukturze rodzin korzystających z pomocy społecznej.

Tabela 17. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2020	Rok oceny 2021	Prognoza 2022
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM UDZIELONO POMOCY I WSPARCIA			
Liczba osób	1	1 148	1 026
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRYZYMNANO ŚWIADCZENIE			
Liczba osób	2	1 148	857
W tym: osoby długotrwale korzystające	3	420	232
Wiek 0-17	4	0	90
Wiek produkcyjny *	5	385	390
Wiek poprodukcyjny **	6	161	165
Liczba rodzin	7	876	822
Liczba osób w rodzinach	8	1 423	1 181
w tym: KOBIETY (z wierszy 2-6)			
Ogółem	9	219	310
W tym: osoby długotrwale korzystające	10	59	88
Wiek 0-17	11	0	47
Wiek 18-59	12	31	155
Wiek 60 lat i więcej	13	23	108
OSOBY I RODZINY, Z KTÓRYMI PRZEPROWADZONO WYWIAD ŚRODOWISKOWY			
Liczba osób ogółem	14	725	857
Liczba rodzin	15	725	822
Liczba osób w rodzinach	16	1 033	1 361
KONTRAKT SOCJALNY			
Liczba zawartych kontraktów socjalnych – ogółem	17	0	6
Liczba osób objętych kontraktem socjalnym – ogółem	18	0	9

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2021

Tabela 18. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2020	Rok oceny 2021	Prognoza 2022
-------------------------	-----------------	-----------------------	----------------------

ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ				
ZASIŁEK STAŁY				
Liczba osób	1	180	176	176
Kwota świadczeń w złotych	2	1 073 511	1 048 653	1 048 653
W tym: (wiersze 3-6)				
Zasiłek stały dla osób samotnie gospodarujących				
Liczba osób	3	160	159	159
Kwota świadczeń w złotych	4	1 008 095	1 000 301	1 000 301
Zasiłek stały dla osoby w rodzinie				
Liczba osób	5	20	17	17
Kwota świadczeń w złotych	6	65 416	48 352	48 352
ZASIŁEK OKRESOWY				
Liczba osób	7	240	183	183
Kwota świadczeń w złotych	8	237 776	244 813	244 813
W tym: (wiersze 9-16)				
Zasiłek okresowy z tytułu bezrobocia				
Liczba osób	9	185	112	112
Kwota świadczeń w złotych	10	169 582	173 321	173 321
Zasiłek okresowy z tytułu długotrwałej choroby				
Liczba osób	11	12	14	14
Kwota świadczeń w złotych	12	15 263	12 047	12 047
Zasiłek okresowy z tytułu niepełnosprawności				
Liczba osób	13	1	5	5
Kwota świadczeń w złotych	14	112	911	911
Zasiłek okresowy z tytułu możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego				
Liczba osób	15	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	16	0	0	0
Zasiłek okresowy kontynuowany niezależnie od dochodu na podstawie art. 38 ust. 4a i 4b				
Liczba osób	17	0	0	0

Kwota świadczeń w złotych	18	0	0	0
ZASIŁEK CELOWY				
Liczba osób	19	436	267	267
Kwota świadczeń w złotych	20	167 966	124 990	124 990
W tym: (wiersze 21 - 22)				
ZASIŁEK CELOWY PRYZNANY W RAMACH PROGRAMU WIELOLETNIEGO "POSILEK W SZKOLE I W DOMU"				
Liczba osób	21	0	79	79
Kwota świadczeń w złotych	22	0	15 881	15 881
ZASIŁEK CELOWY PRYZNANY NIEZALEŻNIE OD DOCHODU na podstawie art. 39a ust. 1 i 2				
Liczba osób	23	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	24	0	0	0
ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ				
POSILEK OGÓŁEM				
Liczba osób	25	217	161	161
Kwota świadczeń w złotych	26	219 887	242 784	242 784
W tym: (z wierszy 25 - 26)				
DLA DZIECI				
Liczba osób	27	111	55	55
Kwota świadczeń w złotych	28	54 875	57 035	57 035
W tym (z wierszy 25-26):				
POSILEK świadczenie przyznane w ramach programu wieloletniego "POSILEK W SZKOLE I W DOMU"				
Liczba osób	29	217	161	161
Kwota świadczeń w złotych	30	219 887	242 784	242 784

W tym (z wierszy 29-30):				
DLA DZIECI				
Liczba osób	31	110	55	55
Kwota świadczeń w złotych	32	54 875	57 035	57 035
SCHRONIENIE - OGÓŁEM				
Liczba osób	33	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	34	0	0	0
UBRANIE				
Liczba osób	35	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	36	0	0	0
SPRAWIENIE POGRZEBU				
Liczba osób	37	10	10	10
Kwota świadczeń w złotych	38	18 050	17 601	17 601
ODPŁATNOŚĆ GMINY ZA POBYT W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba osób	39	54	55	55
Kwota świadczeń w złotych	40	1 602 430	1 914 763	1 914 763
WSPIERANIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA				
Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	41	46	29	29
Liczba rodzin wspierających	42	0	0	0
Liczba asystentów rodziny	43	3	3	3
Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w złotych	44	847 733	1 099 698	1 150 000

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2021

ŚWIADCZENIA RODZINNE, W TYM WYNIKAJĄCE Z USTAWY O ŚWIADCZENIACH RODZINNYCH, ZASIŁKÓW DLA OPIEKUNÓW, PROGRAMU „ZA ŻYCIEM” I ZASIŁKÓW PIELEGNACYJNYCH.

Tabela 19. Liczba złożonych nowych wniosków na poszczególne świadczenia wraz z liczbą decyzji przyznających, odmownych, uchylających oraz wniosków pozostających bez rozpatrzenia z powodu niewywiązania się w ustawowym terminie z dostarczenia brakujących dokumentów

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba nowych wniosków złożonych od 01.01.2021 do 31.12.2021	Liczba decyzji przyznających	Liczba decyzji odmownych	Liczba decyzji uchylających	Wnioski bez rozpatrzenia/postępowanie umorzone/przekazane do innej jednostki
1.	Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego	345	314 (w tym z wniosków z roku 2020 r.)	33 (w tym z wniosków z roku 2020 r.)	48 (w tym z wniosków z roku 2020 r.)	40
2.	Zasiłek pielęgnacyjny	155	158	4	11	8
3.	Świadczenie pielęgnacyjne	53	38	33	5	5
4.	Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia się dziecka	120	100	10	0	10
5.	SZO	3	2	1	0	0
6.	Świadczenie rodzicielskie	37	38(+1 LUW)	0	0	0
7.	Za życiem	4	4	0	0	0

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2021

Tabela 20. Liczba wypłaconych świadczeń wraz z łączną kwotą przez cały 2021 r.

Rodzaj świadczenia	Ilość	Kwota
Zasiłek rodzinny (do 5 lat)	1831	173 890,75
Zasiłek rodzinny (5-18 lat)	5029	622 071,51
Zasiłek rodzinny (18-24 lat)	376	50 650,00
Dodatek do z.r. z tyt. urodzenia dziecka	19	19 000,00
Dodatek do z.r. z tyt. opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego - opieka nad jednym dzieckiem	95	37 099,00
Dodatek do z.r. z tyt. opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego - opieka nad więcej niż jednym dzieckiem urodzonym w trakcie jednego porodu	6	2 400,00

Dodatek do z.r. z tyt. samotnego wychowywania dziecka art. 11a ust.1 pkt. 1	245	49 205,00
Dodatek do z.r. z tyt. samotnego wychowywania dziecka art. 11a ust.1 pkt. 2	216	41 688,00
Dodatek do z.r. z tyt. kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	69	6 210,00
Dodatek do z.r. z tyt. kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia	687	75 570,00
Dodatek do z.r. z tyt. rozpoczęcia roku szkolnego	439	43 651,45
Dodatek do z.r. na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	61	6 893,00
Dodatek do z.r. na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	308	21 252,00
Dodatek do z.r. z tyt. wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1398	132 810,00
Zasiłek rodzinny i dodatki na podst. art.5 ust.3	291	70 545,79

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2021

Rodzaj świadczenia	Ilość	Kwota
Świadczenie rodzicielskie	574	511 160,73
Jednorazowa zapomoga z tyt. ur. dziecka finansowana z budżetu	111	111 000,00
Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	3	12 000,00

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2021

Rodzaj świadczenia	Ilość	Kwota
Zasiłek pielęgnacyjny z tyt. niepełnosprawności art.16 ust.2 pkt.1	1957	422 398,88
Zasiłek pielęgnacyjny z tyt. niepełnosprawności art.16 ust.2 pkt.2	5361	1 157 118,24
Zasiłek pielęgnacyjny z tyt. niepełnosprawności art.16 ust.3	2289	494 057,76
Zasiłek pielęgnacyjny z tyt. Niepełnosprawności	3248	701 048,32
Zasiłek pielęgnacyjny z tyt. ukończenia 75 roku życia	159	34 318,56
Świadczenie pielęgnacyjne z tyt. rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej na podstawie art.17 ust.1 pkt 1	1681	3 289 469,99
Świadczenie pielęgnacyjne z tyt. rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej na podstawie art.17 ust.1 pkt 4	108	212 868,00
Specjalny zasiłek opiekuńczy	53	32 860,00
Zasiłek dla opiekuna na podst.art.2 ust.2 pkt 2 ustawy	27	16 740,00

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2021

Należy pamiętać, że wszystkie zadania będą realizowane również w 2022 r., natomiast różnica w liczbie poszczególnych wniosków a pomiędzy liczbą wypłaconych poszczególnych świadczeń wynika z tego, że w części I są wykazane nowo złożone wnioski oraz nowo wydane decyzje, natomiast w części II są wykazane dane liczbowe (ilość świadczeń wypłaconych), które

przeszły do wypłaty z roku 2020 r. z grudnia oraz dane, które przeszły do wypłaty na styczeń 2022r. oraz dane liczbowe z wniosków długoterminowych.

Ogólna liczba osób korzystających ze wsparcia w ramach pomocy społecznej w ostatnich latach przyjmuje tendencję spadkową. Jednakże odnotowany spadek jest nieznaczny a sytuacja na rynku pracy i brak stabilizacji z uwagi na okres pandemii covid oraz wojny na Ukrainie wiążącej się z napływem cudzoziemców powoduje niestabilną sytuację, która nie pozwala na ocenę i zaplanowanie liczby osób, którym Ośrodek Pomocy Społecznej i inne instytucje udzielą wsparcia.

SZANSE I ZAGROŻENIA DZIAŁALNOŚCI SPOŁECZNEJ NA TERENIE GMINY MIEDZYRZECZ

Do istotnych czynników pozytywnych w działalności społecznej występujących w Gminie można zaliczyć:

- Oferowany duży zakres działań skierowany na potrzeby dziecka.
- Zabezpieczenie potrzeb usług opiekuńczych dla osób starszych, samotnych i chorych.
- Różnorodność świadczeń proponowanych dla podopiecznych.
- Doksztalająca się wykwalifikowana kadra pracownicza.

Do czynników negatywnych w działalności społecznej można zaliczyć:

- Rosnące potrzeby podmiotów realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej,
- brak ofert pracy dla mieszkańców terenów wiejskich, w szczególności miejscowości popegeerowskich,
- mała liczba lokali socjalnych,
- niska skuteczność pomocy osobom uzależnionym, szczególnie w zakresie przymusowego leczenia alkoholizmu, szczerunkowo występujące zjawisko narkomanii.
- przewaga działań interwencyjnych nad rozwojowymi/systemowymi,
- niewystarczająca infrastruktura w stosunku do realizowanych zadań w instytucji oraz potrzeb rodzin korzystających z pomocy społecznej.

Do negatywnych zjawisk, które mają wpływ na funkcjonowanie społeczności Gminy należą:

- starzejące się społeczeństwo,
- strukturalne bezrobocie, w tym duży odsetek bezrobotnych 55+ oraz osób młodych,
- występujące zjawisko alkoholizmu oraz uzależnień od innych środków psychoaktywnych,
- starzenie się społeczności lokalnej,
- wzrastająca liczba rodzin niepełnych,
- wzrost przestępczości,
- wzrost liczby rodzin dotkniętych przemocą domową,
- wzrost liczby osób z niepełnosprawnością,
- wzrost liczby osób w kryzysie bezdomności.

DIAGNOZA ZJAWISK WYSTĘPUJĄCYCH W GMINIE

Ośrodki pomocy społecznej realizują przede wszystkim zadania przewidziane przez ustawę o pomocy społecznej. Zakłada ona, że głównym celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać,

wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.⁵ Oznacza to, że z pomocy społecznej korzystać mogą poszczególne osoby, jak i całe rodziny, które borykają się z różnorodnymi trudnościami. Osoby te mogą liczyć na wsparcie w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb, co umożliwi im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Podejmowane są wobec nich działania mające na celu życiowe usamodzielnienie oraz ich integrację ze środowiskiem.⁶ Ustawodawca zakłada jednak konieczność ich współdziałania z realizatorami zadań pomocy społecznej, a wręcz nakłada na nich taki obowiązek.⁷

Podstawowym kryterium w stosunku do osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej są powody udzielania takiej pomocy. Pomoc udzielana jest przede wszystkim osobom i rodzinom, które spełniają następujące przesłanki: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej oraz klęski żywiołowej lub ekologicznej.⁸ Aby ubiegać się o świadczenia pieniężne, osoby i rodziny powinny spełniać ustalone kryteria dochodowe, a ponadto co najmniej jedną z przesłanek wymienionych powyżej, za wyjątkiem ubóstwa. Pomoc finansowa może być udzielona również z innych uzasadnionych przyczyn. Przesłanka ubóstwa nie jest podstawową w przypadku udzielania pomocy pieniężnej w formie zasiłku celowego, przyznawanego z powodu wystąpienia zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej, oraz specjalnego zasiłku celowego.⁹

Z różnorodnych świadczeń ośrodków pomocy społecznej korzystają osoby i rodziny, które wymagają wsparcia w postaci świadczeń pieniężnych albo świadczeń niepieniężnych, w tym pracy socjalnej. Podstawowym terminem jest tu „pomoc”, którą Słownik Języka Polskiego określa jako działanie podjęte dla dobra innej osoby, a więc jako czynność, ale także jako coś, co pomaga w trudnej sytuacji, czyni ją mniej uciążliwą, a więc jako instrument zmiany sytuacji.¹⁰ Można zatem w oparciu o tę definicję – w oderwaniu od definicji pomocy społecznej - powiedzieć, że klient ośrodka pomocy społecznej to ktoś, kto znalazł się w trudnej sytuacji i oczekuje od pracowników tej instytucji podjęcia różnorodnych czynności z wykorzystaniem dostępnych instrumentów w celu rozwiązania jego problemów.

Klientów ośrodków pomocy społecznej można spróbować podzielić na grupy wyodrębnione ze względu na dominujący w ich życiu problem, ale najczęściej ma się do czynienia z osobami czy rodzinami z wieloma problemami.¹¹

UBÓSTWO

⁵ Por. art. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 roku Nr 175, poz. 1362 ze zmianami).

⁶ Por. *op. cit.*, art. 3.

⁷ Por. *op. cit.*, art. 4.

⁸ Por. *op. cit.*, art. 7.

⁹ Por. *op. cit.*, art. 8.

¹⁰ Por. E. Sobol (red.), *Nowy Słownik Języka Polskiego PWN*, Warszawa 2002, s. 710.

¹¹ Por. I. Krasiejko, *Metodyka działania asystenta rodziny. Podejście Skoncentrowane na Rozwiązaniach w pracy socjalnej*, Katowice 2010, s. 11.

Ubóstwo jest zjawiskiem realnym, występującym w Gminie i przybiera różne oblicza – w jednym przypadku może chodzić o bardzo niskie dochody, w innym o złe odżywianie, jeszcze innym o niski standard mieszkania, brak miejsca do zamieszkania, brak opieki zdrowotnej, bezrobocie, ciężką chorobę, samotność, brak społecznego wsparcia itd.

W aspekcie ilościowym (np. wskaźnik dochodu uzyskiwanego przez gospodarstwa domowe), jak i wartościowym (np. inne wskaźniki sytuacji materialnej — posiadanie rozmaitych dóbr, wykształcenie, opieka medyczna, wypoczynek, rozrywka itp.) ubóstwo jest z reguły efektem długotrwałego utrzymywania się w strefie niskich dochodów.

Ustawa o pomocy społecznej definiuje ubóstwo na podstawie mieszczącego się dochodu rodziny lub osoby w tzw. minimum socjalnym. Pomoc wobec tych środowisk jest udzielana tym osobom i rodzinom, których miesięczny dochód nie przekracza kwoty określonej w ustawie o pomocy społecznej wyznaczanej na podstawie minimum socjalnego.

Wśród podstawowych celów polityki państwa jest zapewnienie obywatelom bezpieczeństwa socjalnego. System zabezpieczenia społecznego ma gwarantować m. in. bezpieczeństwo ekonomiczne podejmując działania zmniejszające i kompensujące następstwa zdarzeń powodujących utratę lub zmniejszenie dochodów, a prawo do takiego zabezpieczenia sformułowane zostało w „Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka”, uchwalonej przez Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych 10 grudnia 1948 roku. Stwierdza ona, że „każdy człowiek ma prawo do poziomu życia zapewniającego zdrowie i dobrobyt jemu i jego rodzinie włączając w to wyżywienie, odzież, mieszkanie, opiekę lekarską i niezbędne świadczenia socjalne oraz prawo do zabezpieczenia na wypadek bezrobocia, choroby, niezdolności do pracy, wdowieństwa, starości lub utraty środków do życia w sposób od niego niezależny”.¹² Cały system zabezpieczenia społecznego ma za zadanie za pomocą różnorodnych świadczeń zapewnić obywatelom poczucie bezpieczeństwa socjalnego w trudnych sytuacjach życiowych.¹³ Pomoc społeczna jest jednym z elementów tego systemu w Polsce, obok ochrony zdrowia, ubezpieczeń osobowych, majątkowych czy społecznych. Jej działania koncentrują się głównie na niewypełnianiu przez rodzinę funkcji opiekuńczej i ekonomicznej w stosunku do swoich członków w wyniku różnych sytuacji życiowych.

Ubóstwo:

1. Ubóstwo skutkiem występowania skumulowanych przyczyn strukturalnych oraz specyficznego profilu socjopsychologicznego i kulturowego beneficjentów pomocy społecznej.
2. Bieda większości zasiłkobiorców pomocy społecznej bezpośrednio skorelowana z bezrobociem.
3. Bieda skutkiem współwystępowania:
 - 1) braku wykształcenia i niskich kwalifikacji zawodowych;
 - 2) życiowej niezaradności;
 - 3) niechęci do wykonywania pracy za niskie wynagrodzenie;
 - 4) złego stanu zdrowia i niepełnosprawności, wypadków w rodzinie;
 - 5) wypadków losowych (rozwód, śmierć pracującego członka rodziny);
 - 6) braku wzorców i dziedziczeniu bezradności,
 - 7) niepełnosprawności,
 - 8) wykluczenia z powodu wieku.
4. Negatywne skutki ubóstwa rodzin:

¹² Art. 25 ust. 1 *Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka*, przyjętej i proklamowanej przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w dniu 10 grudnia 1948 roku.

¹³ J. Piotrowski, *Zabezpieczenie społeczne. Problematyka i metody*, Warszawa 1966, s. 7-8.

- 1) adaptacja do życia w biedzie (zjawisko bierności, apatii, fatalizmu związanego z długotrwałą biedą);
- 2) brak oczekiwań na inne formy pomocy poza materialną;
- 3) masowy zakres zadłużeń gospodarstw domowych;
- 4) bezdomność;
- 5) niski poziom wykształcenia osób ubogich – rezygnacja z kształcenia;
- 6) niska kondycja zdrowotna osób ubogich.

Wykres 2. Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem.

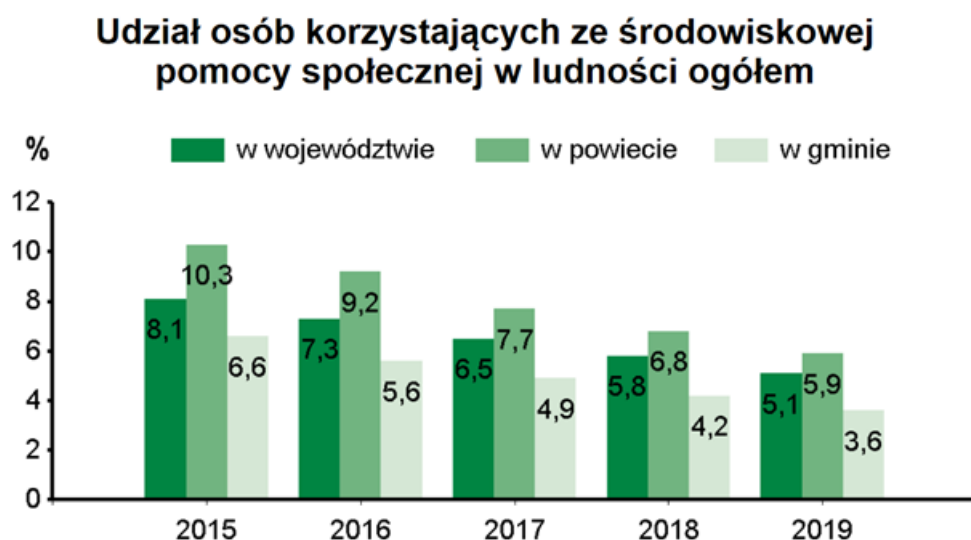
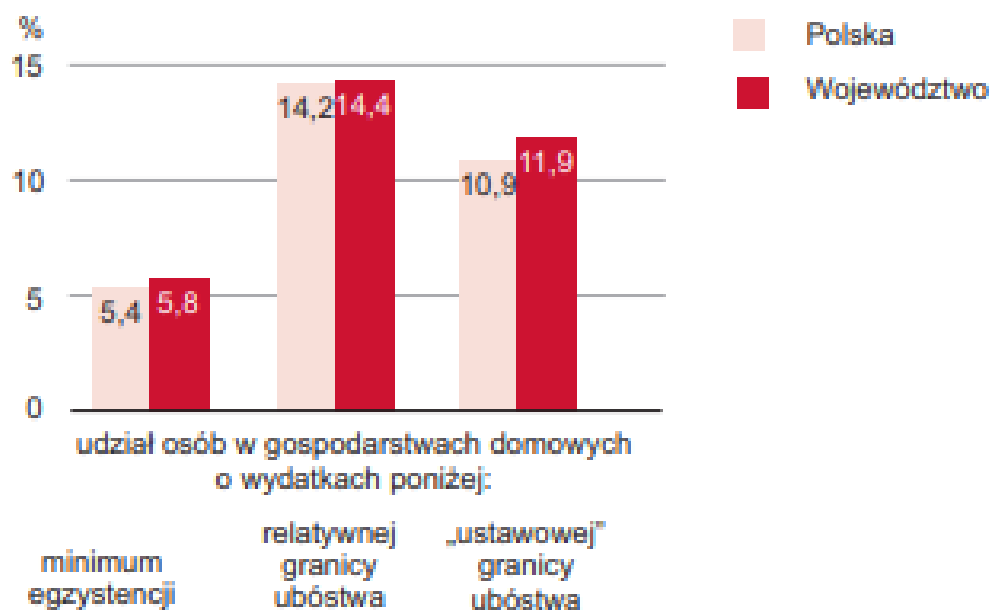

Tabela 21. Procentowy wskaźnik zagrożenia ubóstwem w 2018 i 2019 r. w województwie lubuskim
Wyszczególnienie

	granica skrajnego ubóstwa		relatywna granica ubóstwa		"ustawowa" granica ubóstwa	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
LUBUSKIE	5,8	2,9	14,4	10,5	11,9	7,0

Źródło: BDL GUS

Wykres 3. Wskaźnik zagrożenia ubóstwem w 2018 r. w województwie lubuskim na tle kraju

Źródło: *Statystyczne Vademecum Samorządowca 2018 r.*

BEZROBOCIE

Pojęcie bezrobotny, w myśl ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, oznacza osobę „niezatrudnioną i nie wykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie albo innej pracy zarobkowej, albo jeżeli jest osobą niepełnosprawną, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy, nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem uczącej się w szkole dla dorosłych lub przystępującej do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły lub w szkole wyższej gdzie studiuje w formie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego, powiatowym urzędzie pracy”.¹⁴ Bezrobocie jest naturalnym zjawiskiem w gospodarce wolnorynkowej, a za stan równowagi na rynku pracy uważa się sytuację, gdy bezrobocie waha się od 3 % do 5 % ogółu ludności aktywnej zawodowo. Jako problem tak jednostkowy, jak i społeczny, traktuje się bezrobocie, gdy przekracza ono podane wcześniej wskaźniki. Bezrobocie może przybierać różne formy, może być frykcyjne (przejściowe) – związane z naturalnymi zmianami pracy przez pracowników, cykliczne – występujące w wyniku pogorszenia ogólnej sytuacji gospodarczej albo strukturalne – wynikające ze zmian strukturalnych w gospodarce, które wpływają na różnice w zapotrzebowaniu na pracowników o różnych specjalnościach. Ta forma bezrobocia znamionuje kryzys w gospodarce charakteryzujący się wysoką stopą bezrobocia i długim okresem pozostawania bez pracy tych samych osób.¹⁵

Tabela 22. Bezrobotni w gminie i powiecie według płci i ich udział w latach 2019-2021 (dane z listopada 2019/2020/2021)

	2019 r.	2020 r.	2021 r.
liczba bezrobotnych w gminie	658	650	486
liczba bezrobotnych w powiecie	1828	1813	1353

¹⁴ Art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 ze zmianami).

¹⁵ Por. J. Kirenko, *op. cit.*, s. 12.

udział bezrobotnych Gminy w porównaniu do liczby bezrobotnych w powiecie w powiecie	35,99 %	35,85%	35,92%
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	338	348	270
liczba bezrobotnych kobiet w powiecie	1023	1003	739
udział kobiet bezrobotnych Gminy w porównaniu do liczby bezrobotnych w powiecie w powiecie	33,04%	34,70%	36,53%

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Międzyrzeczu. (<https://miedzyrzecz.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analazy>).

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2019-2021 w powiecie międzyrzeczkim, województwie lubuskim i w kraju.

Tabela 23. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2019-2021.

	XI 2019 r.	XII 2020 r.	XII 2021 r.
stopa bezrobocia w powiecie międzyrzeczkim	9,1 %	9,6 %	7,3 %
stopa bezrobocia w województwie lubuskim	4,7 %	6,2 %	4,9 %
stopa bezrobocia w kraju	5,1 %	6,2 %	5,4 %

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego. (<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/bezrobocie-rejestrowane/bezrobotni-oraz-stopa-bezrobocia-wg-województw-podregionow-i-powiatow---styczen-grudzien-2004-r,2,3.html?contrast=default>)

Wśród bezrobotnych klientów Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu dominują osoby z wykształceniem podstawowym i zawodowym. Prowadzenie pracy socjalnej z takimi osobami jest bardzo trudne – albo utraciły już nadzieję na znalezienie zatrudnienia, albo na tyle godzą się ze swoją sytuacją, iż pracy po prostu szukać nie chcą. Jest to grupa osób, które uzależniły się od pomocy społecznej, traktując zasiłki wypłacane przez ośrodek jako sposób na przeżycie.

Problem społeczny – bezrobocie:

1. Utrzymywanie się wysokiego poziomu bezrobocia strukturalnego.
2. Długotrwałe bezrobocie osób z niskim poziomem wykształcenia o niskiej mobilności życiowej i zawodowej.
3. Bezrobocie młodzieży kształconej niezgodnie z potrzebami rynku pracy.
4. Bezrobocie kobiet z powodu mniejszych szans na rynku pracy.
5. Bezrobocie mieszkańców wsi, zwłaszcza z rejonów byłych PGR-ów.
6. Adaptacja do długotrwałego bezrobocia i przenoszenie modelu życia w bezrobociu na następne pokolenia.

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Obecnie niepełnosprawność człowieka uważana jest za szczególnie istotny problem społeczny, występujący dość powszechnie. Osoba z niepełnosprawnością to człowiek niemogący samodzielnie, częściowo lub całkowicie, zapewnić sobie możliwości normalnego życia indywidualnego lub społecznego wskutek wrodzonego lub nabytego upośledzenia sprawności fizycznych lub psychicznych.

Niepełnosprawność jest jednym z częstszych powodów trudnej sytuacji życiowej osób. Niepełnosprawność jako problem w wymiarze indywidualnym i społecznym:

1. Odsetek osób niepełnosprawnych w województwie jest bardzo wysoki (17,0%).

2. Osoby niepełnosprawne charakteryzuje niska aktywność zawodowa oraz niewystarczająca adaptacja do pracy na wolnym rynku pracy.
3. Bariery w edukacji osób niepełnosprawnych uniemożliwiają rekompensowanie ich dysfunkcji.
4. Bariery architektoniczne i urbanistyczne są podstawowym ograniczeniem życiowym osób niepełnosprawnych.
5. Bariery w sferze świadomości społecznej są źródłem dyskryminacji osób niepełnosprawnych.

STAROŚĆ

Obecnie obserwujemy pogłębiającą się tendencję starzenia się społeczeństw, dotyczy to w równym stopniu kraju, jak i Gminy. Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym oraz jej procentowy udział w całości populacji naszego państwa wciąż rośnie. Rodzi to nowe problemy i wyzwania: ludzie starsi znajdują się często w trudnej sytuacji materialnej, łączy się to dodatkowo z problemami zdrowotnymi oraz brakiem ofert spędzania czasu wolnego. Ludzie starsi objęci systemem pomocy społecznej w Gminie korzystają z następujących form pomocy:

- pomoc finansowa,
- pomoc rzeczowa np. w formie zapewnienia posiłków;
- usługi opiekuńcze,
- usługi asystencji osobistej osób z niepełnosprawnością,
- opieka wytchnieniowa,
- teleopieka,
- wsparcie wolontariuszy,
- pobyt w mieszkaniach wspieranych, wspomaganych,
- pomoc w załatwianiu spraw osobistych i urzędowych,
- zapewnienie miejsca pobytu w Dziennym Domu „Senior+” w Międzyrzeczu i możliwość korzystania z wszechstronnej oferty usług,
- pomoc w przygotowaniu dokumentacji do domu pomocy społecznej i innych placówek świadczących dzienną i całodobową pomoc.

Wskutek zmian demograficznych i społecznych, dzięki poprawie warunków życia, racjonalnemu żywności, szerszemu dostępowi do usług ochrony zdrowia, następuje dynamiczny wzrost liczby ludności, określonej w statystykach struktury demograficznej jako ludności w wieku poprodukcyjnym.

Starzenie się społeczeństwa powoduje poważne konsekwencje w skali społeczeństwa, jak i jednostki, w szczególności w sferze ekonomicznej, medycznej, socjalnej, kulturowej. Starość i problemy z nią związane mogą prowadzić do wykluczenia społecznego.

Osoby starsze zazwyczaj nie uczestniczą w pełni w życiu społecznym, przez co nie mogą korzystać ze wszystkich swoich praw, co pogłębia ich izolację i marginalizację.

Wzrost liczby ludności w wieku 65 lat i więcej wskazuje na konieczność dogłębnego rozpoznania potrzeb tych osób i określenia stopnia ich zaspokojenia oraz dostosowania oferty pomocy. Konieczne jest poprawienie komfortu psychicznego oraz kondycji zdrowotnej osób starszych poprzez ich aktywizację, integrację społeczną, zwłaszcza ze środowiskiem lokalnym oraz wykorzystanie potencjału osób w wieku emerytalnym. Niezbędne jest również przełamywanie utrwalonych stereotypów postrzegania osoby starszej jako osoby biernej w życiu społeczno-kulturalnym, promowanie kierunków zmian pomocy społecznej w stosunku do osób starszych, poprzez m.in. popularyzację wiedzy na temat form pomocy ludziom starszym w środowisku, zwłaszcza wśród osób młodszych.

Ludzie starsi nie stanowią jednolitej grupy, należy wobec nich stosować zróżnicowane podejście, z jednej strony zachęcać i stwarzać warunki do utrzymywania aktywności osobistej, zawodowej i społecznej, z drugiej zaś zapewniać wsparcie i opiekę osobom niesamodzielnym.

Problem społeczny: Starzenie się populacji:

1. Systematyczny wzrost ludności w wieku poprodukcyjnym (zmniejszenie dzietności, odpływ ludzi młodych).
2. Wzrost zapotrzebowania na usługi opiekuńcze i inne formy wsparcia dla osób starszych, niesamodzielnych i samotnych.
3. Niewielka aktywność społeczna i środowiskowa ludzi starszych.

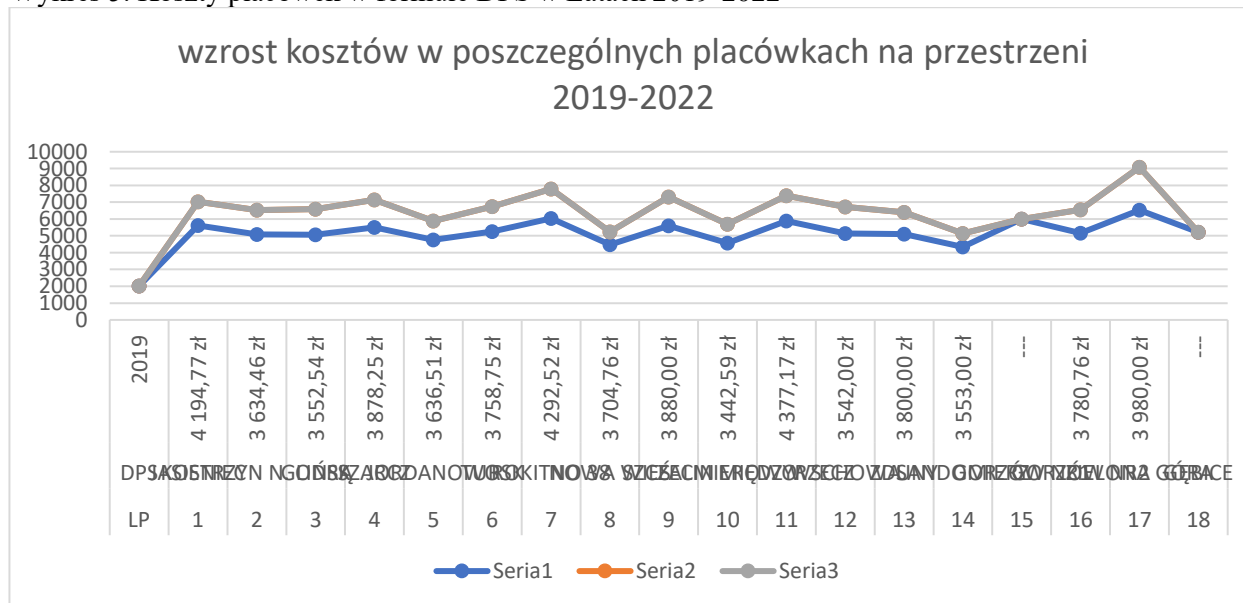
Wykres 4. Koszty DPS.

2. Rosnące koszty zadań -DPS

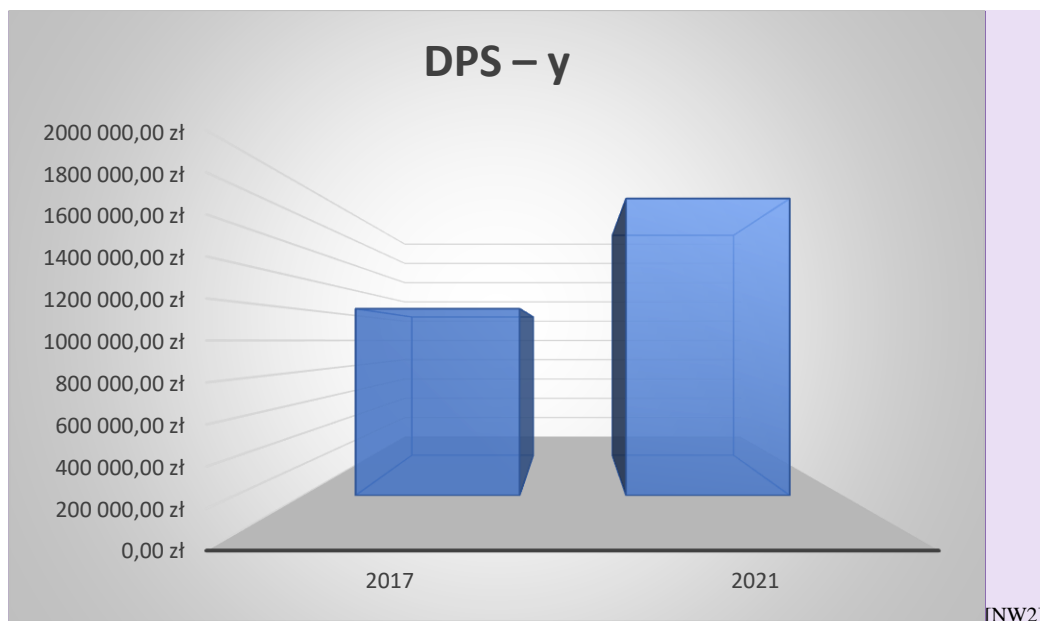
LP	DPS	2019	2022	wzrost 2019/2022	
1	JASIEWIEC	4 194,77 zł	5 611,59 zł	1 416,82 zł	33,78%
2	KOSTRZYN N. ODRĄ	3 634,46 zł	5 083,17 zł	1 448,71 zł	39,86%
3	GLIŃSK	3 552,54 zł	5 072,14 zł	1 519,60 zł	42,78%
4	SZARCZ	3 878,25 zł	5 511,60 zł	1 633,35 zł	42,12%
5	JORDANOWO	3 636,51 zł	4 761,62 zł	1 125,11 zł	30,94%
6	TURSK	3 758,75 zł	5 254,06 zł	1 495,31 zł	39,78%
7	ROKITNO 38	4 292,52 zł	6 038,31 zł	1 745,79 zł	40,67%
8	NOWA WIEŚ	3 704,76 zł	4 468,57 zł	763,81 zł	20,62%
9	SZCZECIN	3 880,00 zł	5 600,00 zł	1 720,00 zł	44,33%
10	FALMIEROWO	3 442,59 zł	4 568,48 zł	1 125,89 zł	32,70%
11	MIEDZYRZECZ	4 377,17 zł	5 881,84 zł	1 504,67 zł	34,38%
12	WSCHOWA	3 542,00 zł	5 133,59 zł	1 591,59 zł	44,93%
13	ZDUNY	3 800,00 zł	5 100,00 zł	1 300,00 zł	34,21%
14	SANDOMIERZ	3 553,00 zł	4 350,00 zł	797,00 zł	22,43%
15	GORZÓW NR1	—	5 995,00 zł	0,00 zł	0,00%
16	GORZÓW NR2	3 780,76 zł	5 170,00 zł	1 389,24 zł	36,74%
17	ZIELONA GÓRA	3 980,00 zł	6 529,00 zł	2 549,00 zł	64,05%
18	GĘBICE	—	5 217,85 zł	0,00 zł	0,00%
suma WARTOŚĆ ŚWIADCZENIA MIESIĘCZNIE		61 008,08 zł	95 346,82 zł	23 125,89 zł	37,77%

19.09.2022

Wykres 5. Koszty placówek w formule DPS w Latach 2019-2022

Wykres 6. Koszt ogólny w skali Gminy w latach 2017/2021

Odnotowany wzrost kosztów Gminy za pobyt mieszkańców w placówkach całodobowych typu DPS w latach 2017-2021 wyniósł 710.175,82 zł.

USŁUGI OPIEKUŃCZE

Jedną z najczęściej przyznawanych form pomocy dla osób starszych są usługi opiekuńcze. Na podstawie art. 17 ustawy o pomocy społecznej, usługi opiekuńcze przysługują osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub z innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione lub też ich rodzina nie może tej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości również zapewnienie kontaktu z otoczeniem.

W latach 2019 -2022 wdrożono rozwiązania mające na celu objęcie opieką szerszą grupę osób zgłaszającą się do tutaj. Ośrodka o pomoc, w tym o wsparcie usługowe i asystenckie. W tym programy krajowe i projektu współfinansowane ze środków Unii Europejskiej:

- a. Wspieraj seniora – program realizowany w latach 2019-2020.
- b. Działalność Dziennego Domu Senior+ w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020 i 2021-2025.
- c. Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej – edycja 2021/2022/2023.
- d. Opieka 75+ – edycja 2021/2022/2023.
- e. Korpus Wsparcia seniora – edycja 2022/2023.
- f. Opieka wytchnieniowa – edycja 2022/2023.
- g. Projekt „Usługi opiekuńcze w Gminie Międzyrzecz”.
- h. Projekty socjalne:
 - „Moja bezpieczna rodzina”,
 - Projekt socjalny „Poprawa sytuacji w rodzinach dotkniętych i zagrożonych przemocą w rodzinie na terenie Gminy Międzyrzecz”.

Projekty i programy mające na celu rozwój usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, wspierających np. Taxi dla seniora czy „Złota Rączka”, rozwój klubów seniora na terenie obszarów wiejskich w Gminie Międzyrzecz, rozwój usług asystenckich, w tym dla dzieci.

Programy i projekty realizowane i dedykowane są dla wszystkich mieszkańców Gminy Międzyrzecz.

Realizowane programy i projekty pozwalają w sposób adekwatny do potrzeb i efektywny udzielać wsparcia odpowiadając na zgłoszone potrzeby mieszkańców, w tym nowych grup beneficjentów w związku z pandemią Covid-19.

Wykres 8. Schemat organizacji usług opieki długoterminowej.

SCHEMAT ORGANIZACJI USŁUG OPIEKI DŁUGOTERMINOWEJ

19.09.2022

Źródło: Opracowanie własne

BEZDOMNOŚĆ

Zjawisko to rozeznane jest na poziomie osób nieposiadających stałego zameldowania. Wykonując uprawnienia ustawowe Gmina wykonuje obowiązek zapewnienia osobom bezdomnym schronienia, posiłku i ubrania. Schronienia udziela się w Noclegowni, która zapewnia podstawowe potrzeby bytowe, w tym miejsce noclegowe, wikt i opierunek. Beneficjenci placówki objęci są Indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności lub kontraktem socjalnym w celu reintegracji społeczno-zawodowej. Gmina Międzyrzecz zabezpiecza osoby bezdomne z terenu Gminy różnymi formami instytucjonalnej opieki całodobowej, w tym w placówkach schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, ogrzewalniach, domach pomocy społecznej, mieszkaniach wspieranych / wspomaganych.

W zakresie problemu bezdomności prowadzona jest współpraca z Policją, szpitalem, strażą pożarną, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz innymi instytucjami.

Tabela 25. Dane Noclegownia w latach 2020/2021.

NOCLEGOWNIE			
	2020	2021	2022 (planowany)
Liczba miejsc w placówkach ogółem	19	19	19

Liczba osób korzystających	32	34	34
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	1	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	4	4
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	419 500	425 443	439 500

Źródło: Opracowanie własne Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu.

ALKOHOLIZM

Problem uzależnień alkoholowych w pomocy społecznej kwalifikowany jest przez pracownika socjalnego na podstawie oświadczenia osoby i dokumentu potwierdzającego występowanie problemu (np. zaświadczenie terapeuty, lekarza). Fakt współwystępowania problemu uzależnień alkoholowych z innymi dysfunkcjami stwierdza się również na podstawie oceny potwierdzonej przez środowisko życia osoby, u której problem występuje (rodzina, sąsiedzi, inni specjaliści kontaktujący się z daną rodziną).

Alkoholizm stanowi jeden z zasadniczych powodów przyznawania pomocy. Wśród ogólnej liczby środowisk dotkniętych tym problemem dominującą grupę stanowią rodziny z dziećmi. W tych środowiskach występują również inne problemy takie jak: samotne rodzicielstwo, bezrobocie, długotrwała choroba, bezradność opiekuńczo-wychowawcza, przemoc w rodzinie.

Osoby dotknięte chorobą alkoholową są środowiskami szczególnie trudnymi w prowadzeniu pracy socjalnej, trudnymi w przełamywaniu nawyków ocenianych społecznie jako negatywne.

Środowiska, z którymi współpracuje Gmina w ramach programów lokalnych i ogólnokrajowych dotyczą osób deklarujących chęć do współpracy, jednakże wiele środowisk pozostaje poza przygotowanymi i prowadzonymi programami w tym zakresie.

NARKOMANIA

Od początku lat dziewięćdziesiątych obserwuje się w naszym kraju znaczny wzrost rozmiaru problemu narkotyków. Zwiększała się podaż narkotyków na nielegalnym rynku i w ślad za tym ich dostępność. Wraz ze wzrostem ilościowym następowały zmiany jakościowe. Polska „scena lekowa” zaczęła upodabniać się do zachodnioeuropejskich. Pojawiły się na szerszą skalę nowe, charakterystyczne dla krajów zachodnich substancje i nowe wzory zachowań.

Bazą dla analiz krajowych są informacje przekazywane przez gminy, a w szczególności:

- badania ankietowe na próbach reprezentatywnych mieszkańców lub wyróżnionych grup, np. młodzieży,
- badania metodami jakościowymi (pogłębione wywiady, obserwacje itp.) wśród wyróżnionych kategorii np. młodzieży szkolnej lub osób używających narkotyków w sposób rodzący poważne problemy.

Analizy wskaźników używania narkotyków wśród młodzieży szkolnej pochodzące z badań ankietowych wykazały znaczny wzrost rozpowszechnienia tego zjawiska w ostatnich latach.

Wyniki ostatnich badań ogólnopolskich i lokalnych sugerują kontynuację wzrostu rozpowszechnienia eksperymentowania z narkotykami i ich okazjonalnego używania wśród młodzieży szkolnej.¹⁶

Wyniki badania ESPAD¹⁷ zrealizowanego w 1999 roku na próbie ogólnopolskiej uczniów klas pierwszych i trzecich szkół średnich pokazały, że przetwory konopi pozostają najbardziej rozpowszechnioną substancją nielegalną używaną przez młodzież. Od 1995 roku, kiedy zrealizowano pierwszą edycję tego badania, najbardziej wzrosły odsetki uczniów sięgających po heroinę, amfetaminę i ecstasy.

Jak pokazały wyniki badania przeprowadzonego metodami jakościowymi wśród uczniów i nauczycieli szkół, narkotyki w szerokim rozumieniu to dla młodych ludzi wszelkie substancje zmieniające stan świadomości, których używanie jest źródłem przyjemności, ale też zagrożen, przede wszystkim uzależnieniem.

Konopie w zasadzie nie są postrzegane jako narkotyki, to niegroźne „ziółko”, element codzienności, ich używanie nie „stygmatyzuje” - taka najczęściej funkcjonuje opinia w środowiskach.

Na podstawie przeprowadzonej analizy wskazano kierunki strategicznych działań do realizacji w przyszłych latach:

1. Kontynuacja działań w zakresie profilaktyki szkolnej w oparciu programy wykorzystujące aktywność własną uczniów i poszerzanie o inne, rozbudowane, cykliczne programy profilaktyczne.
2. Istotne jest, aby zajęcia profilaktyczne obejmowały ćwiczenia odmawiania picia, nieulegania naciskowi grupy, bronięcia własnych postaw i przekonań.
3. Realizacja programów profilaktycznych obejmować powinna coraz młodsze grupy wiekowe. Jak wykazują badania, jednym z ważniejszych zadań jest dotarcie do uczniów szkół podstawowych i pierwszej klasy gimnazjum. Jest to najlepszy moment, aby wpłynąć na zmianę preferencji w korzystnym kierunku, gdyż w późniejszym okresie zaczyna się lawinowy wzrost niepożądanych zachowań alkoholowych.
4. W związku z różnorodnością działań ryzykownych podejmowanych przez młodzież a także szeroką skalą innych zagrożeń wskazane jest tworzenie oddziaływań edukacyjnych i prewencyjnych dotyczących różnych środków odurzających (alkohol, tytoń, narkotyki, leki) czy też adekwatnych sposobów zachowania się w sytuacjach przemocowych.
5. Wzrost dostępności programów edukacyjnych dla osób dorosłych dotyczących problemów alkoholowych m.in. poprzez preferowanie programów profilaktycznych w szkołach obejmujących oprócz młodzieży także rodziców (np. „Drugi Elementarz”, „Program Domowych Detektywów”).
6. Współpraca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji i innych instytucji w kierunku prawnego egzekwowania przestrzegania ustawowego zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.
7. Konieczne jest tworzenie zintegrowanego systemu profilaktyki gminnej angażującego wiele grup społeczności lokalnej (oprócz młodzieży i rodziców także wychowawców, sprzedawców napojów alkoholowych, przedstawicieli samorządu itp.).

POZAUSTAWOWE USŁUGI REALIZOWANE PRZEZ OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W MIEDZYZRZECZU

Tabela 26. Programy i projekty – rok 2019

		Łączna kwota zadania
--	--	-----------------------------

¹⁶ Badanie ESPAD - <http://www.parpa.pl/index.php/parpa-kontakt-informacje/historia-i-podstawy-prawne?task=view&id=807>

¹⁷ Badanie ESPAD - <http://www.parpa.pl/index.php/parpa-kontakt-informacje/historia-i-podstawy-prawne?task=view&id=807>

Przedmiot wniosku lub nazwa zadania będąca przedmiotem wniosku	Nazwa instytucji, do której zostały złożone wnioski	w 2019 roku
Projekt współfinansowany w UE w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 „Wdrożenie usprawnień organizacyjnych w Ośrodku Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu przez działania ukierunkowane na poprawę obsługi klienta” „Program „Posiłek w szkole i w domu”	Urząd Marszałkowski Zielona Góra	115.959,69 zł
„Program „Posiłek w szkole i w domu”	Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp.	185.000,00 zł
Program „Senior+” Edycja 2019	Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp.	308.000,00 zł

Źródło: opracowanie własne Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu.

Tabela 27. Programy i projekty – rok 2020

Przedmiot wniosku lub nazwa zadania będąca przedmiotem wniosku	Nazwa instytucji, do której zostały złożone wnioski	Łączna kwota zadania w 2020 roku
Program „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” - Fundusz Solidarnościowy	Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp.	10.800,00 zł
Środki „Ustawa za życiem” z Funduszu Pracy	Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp.	1.700,00 zł
„Wspieraj Seniora” - fundusz przeciwdziałania COVID-19	Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp.	15.575,00 zł
„Program „Posiłek w szkole i w domu”	Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp.	220.000,00 zł
Program „Senior+” Edycja 2020	Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp.	411.105,00 zł

Źródło: opracowanie własne Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu.

Tabela 28. Programy i projekty – rok 2021

Przedmiot wniosku lub nazwa zadania będąca przedmiotem wniosku	Nazwa instytucji, do której zostały złożone wnioski	Łączna kwota zadania w 2021 roku
Program „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” - Fundusz Solidarnościowy	Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp.	45.400,00 zł
Program „Opieka 75+”	Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp.	7.000,00 zł
„Wspieraj Seniora” - fundusz przeciwdziałania COVID-19	Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp.	31.100,00 zł
Dopłaty do czynszu – fundusz przeciwdziałania COVID-19	Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp.	18.180,00 zł
„Program „Posiłek w szkole i w domu”	Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp.	264.000,00 zł
Program „Senior+” Edycja 2021	Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp.	483.480,00 zł

Źródło: opracowanie własne Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu.

Tabela 29. Programy i projekty – rok 2022

Przedmiot wniosku lub nazwa zadania będąca przedmiotem wniosku	Data złożenia wniosku	Nazwa instytucji, do której zostały złożone wnioski	Łączna kwota zadania w 2022 roku
Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020 przez Gminę Międzyrzecz / Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu	21.06.2022	Urząd Marszałkowski Województwa	783.400,00 zł

„Usługi Opiekuńcze w Gminie Międzyrzecz”			
Program „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej”	21.10.2021	Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp.	605.700,00 zł
Program „Opieka wytchnieniowa”	21.10.2021	Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp.	227.256,00 zł
Program „Opieka 75+”	28.01.2022	Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp.	68.644,00 zł
Korpus Wsparcia Seniora	22.02.2022	Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp.	90.600,00 zł
Program „Posiłek w szkole i w domu”	07.03.2022	Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp.	326.960,00 zł

Źródło: opracowanie własne Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu.

GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Międzyrzeczu działa w oparciu o przepisy ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w składzie zatwierdzonym zarządzeniem Burmistrza Międzyrzecza w sprawie powołania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Międzyrzeczu.

Członkami Komisji są przedstawiciele Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu specjaliści z zakresu terapii, profilaktyki uzależnień, przemocy domowej przeszkoleni w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, lekarz psychiatra oraz pracownicy Urzędu Miejskiego w Międzyrzeczu.

Komisja obejmuje zasięgiem swojego działania teren Gminy Międzyrzecz.

Zakres działania Komisji:

Komisja inicjuje i monitoruje działania związane z edukacją i profilaktyką rozwiązywania problemów alkoholowych. Celem działań jest ograniczanie dostępności alkoholu, zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej osobom uzależnionym, podejmowanie działań w związku z podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie oraz zwiększanie zdolności osób do radzenia sobie z istniejącymi problemami alkoholowymi. Podejmowane działania mają za zadanie wsparcie osób uzależnionych i ich rodzin, kształtowanie zdrowego stylu życia oraz pomoc rodzinom w trudnych sytuacjach życiowych. Komisja uprawniona jest do podejmowania czynności zmierzających do sądowego orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu i innych środków, zobowiązania poddania się leczeniu odwykowemu. Ponadto, Komisja realizuje określone ustawowo zadania gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, a w szczególności:

- wydawanie postanowień dotyczących zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałą Rady Miejskiej Gminy Międzyrzecz;
- prowadzenie kontroli przestrzegania warunków i zasad sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych na podstawie upoważnienia Burmistrza Międzyrzecza;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych;
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- prowadzenie działań zmierzających do poddania się leczeniu odwykowemu osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu i innych środków powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny;

- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Do kompetencji Komisji należą również zadania wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych współpracuje ściśle z organizacjami pozarządowymi jednostkami samorządu terytorialnego, jednostkami pomocniczymi, Zespołem interdyscyplinarnym przy OPS w Międzyrzeczu.

Przepisy prawne stanowiące podstawę działania GKRPA:

- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- Ustawa o pomocy społecznej,
- Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii,
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uchwalany corocznie przez Radę Miejską w Międzyrzeczu.

Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynikające z powyższych przepisów:

- 1) Podejmowanie działań mających na celu zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych współuzależnionych, w tym:
 - dokonywanie analizy potrzeb w tym zakresie.
- 2) Udzielanie osobom uzależnionym i członkom ich rodzin pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:
 - przyjmowanie wniosków o zastosowanie leczenia lub objęcie terapią,
 - motywowanie i zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego,
 - kierowanie do biegłych w przedmiocie orzekania o uzależnieniu,
 - kierowanie spraw do sądu o wydanie orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
 - podejmowanie działań zmierzających zapobieganiu przemocy w rodzinie,
 - kierowanie osób uzależnionych i uwikłanych w przemoc domową do specjalistów i instytucji świadczących usługi specjalistyczne,
 - inicjowanie działań zmierzających do animacji i aktywizacji środowiska lokalnego w niesienie pomocy osobom z problemem alkoholowym i problemem przemocy,
 - inicjowanie i organizacja szkoleń, debat i konferencji w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie,
 - organizowanie pomocy dzieciom ze środowisk zagrożonych marginalizacją, ze szczególnym uwzględnieniem problemów alkoholowych.
- 3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy:
 - inicjowanie działań na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży,
 - inicjowanie i prowadzenie kampanii informacyjnych skierowanych do społeczności lokalnej,
 - podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym ze szczególnym naciskiem na promocję zdrowego stylu życia, kierowanych do dzieci i młodzieży,
 - wspieranie realizacji pozalekcyjnych programów sportowych, opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
- 4) Podejmowanie działań na rzecz ograniczenia dostępności alkoholu:

- prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych,
 - podejmowanie działań wobec firm prowadzących reklamę napojów alkoholowych w sposób niezgodny z przepisami,
 - podejmowanie działań informacyjnych i profilaktycznych skierowanych do kierowców pojazdów mechanicznych,
 - prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż alkoholu.
- 5) Współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi i osobami fizycznymi w rozwiązywaniu problemów uzależnień i przemocy w rodzinie:
- organizacja i współorganizacja szkoleń, debat, konferencji i imprez profilaktycznych,
 - prowadzenie działań o charakterze interdyscyplinarnym w zakresie przeciwdziałania i usuwania skutków problemów uzależnień i przemocy.

W ramach Komisji działają stałe podkomisje problemowe:^[3]

- podkomisja motywacyjna,
- podkomisja interwencyjna,
- podkomisja kontrolna,
- podkomisja profilaktyczna.

ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY

W skład Zespołu interdyscyplinarnego obligatoryjnie wchodzi przedstawiciele:

- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej;
- gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
- Policji;
- oświaty;
- ochrony zdrowia;
- organizacji pozarządowych.¹⁸

W skład Zespołu interdyscyplinarnego wchodzi także przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej, jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do wójta, burmistrza albo prezydenta miasta w związku z zamieszkiwaniem na obszarze gminy żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową.

W skład Zespołu wchodzi także kuratorzy sądowi, mogą wchodzić również prokuratorzy i przedstawiciele innych podmiotów, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Na pierwszym posiedzeniu Zespołu wybierany jest, spośród jego członków, przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego. Zespół interdyscyplinarny wybiera spośród swoich członków zastępcę przewodniczącego Zespołu, który wykonuje obowiązki powierzone mu przez przewodniczącego Zespołu i zastępuje go w czasie nieobecności. Posiedzenia Zespołu odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na dwa miesiące.

Podstawowym zadaniem Zespołu interdyscyplinarnego jest realizacja działań określonych w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrona osób doznających przemocy domowej, a także integrowanie i koordynowanie działań podmiotów działających na rzecz ochrony osób doznających przemocy domowej oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Zadania te są wykonywane w szczególności przez:

1. diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym,

¹⁸ Ustawa z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493, z 2009 r. Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 125, poz. 842, z 2011 r. Nr 149, poz. 887) .

2. inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
3. inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
4. opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
5. rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
6. powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
7. monitorowanie procedury "Niebieskie Karty";
8. przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a;
9. kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
10. składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2022 r. poz. 2151, 2311, 2581 i 2600 oraz z 2023 r. poz. 289 i 535).

Zespół interdyscyplinarny powołuje grupy diagnostyczno-pomocowe. W skład grup diagnostyczno-pomocowych obligatoryjnie wchodzi przedstawiciele:

- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej;
- Policji.

W skład grup diagnostyczno-pomocowych mogą wchodzić również przedstawiciele innych podmiotów będący specjalistami w dziedzinie przeciwdziałania przemocy domowej, powołani uchwałą przez Zespół Interdyscyplinarny, na wniosek członków grupy diagnostyczno-pomocowej. Członkowie Zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych. Zadania grup diagnostyczno-pomocowych to w szczególności:

- 1) dokonanie, na podstawie procedury "Niebieskie Karty", oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 2) realizacja procedury "Niebieskie Karty" w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;
- 3) zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury "Niebieskie Karty" pod jej nieobecność;
- 4) realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 5) występowanie do Zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- 6) występowanie do Zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń;
- 7) monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury "Niebieskie Karty";

- 8) zakończenie procedury "Niebieskie Karty";
- 9) dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę:
 - a) uznania braku zasadności wszczęcia procedury "Niebieskie Karty",
 - b) wszczęcia procedury "Niebieskie Karty";
- 10) informowanie przewodniczącego Zespołu interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach procedury "Niebieskie Karty".
 - Do zadań pracownika socjalnego powołanego do grupy diagnostyczno-pomocowej należy w szczególności praca z osobą doznającą przemocy domowej i opracowanie indywidualnego planu pomocy, zgodnie z jej uzasadnionymi potrzebami.
 - Do zadań funkcjonariusza Policji powołanego do grupy diagnostyczno-pomocowej należy w szczególności praca z osobą stosującą przemoc domową.

Instytucja Zespołu interdyscyplinarnego w gminie uregulowana jest m.in. w art. 9a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Celem Zespołu interdyscyplinarnego jest działalność profilaktyczna i pomoc rodzinom w przewyższaniu trudnych sytuacji życiowych. Dyspozycja wyżej wskazanego przepisu nadaje Zespołowi interdyscyplinarnemu status podmiotu o charakterze wewnętrznym, działającego w gminie w ramach jej zadań własnych, a także określa szczegółowo przedstawicieli wchodzących w jego skład. Ustawa nie określa wprost statusu prawnego Zespołu interdyscyplinarnego, wskazując jedynie, iż powoływany jest przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta. Zespół działać ma jednak nie na podstawie uchwały rady gminy, lecz porozumień zawieranych między wójtem a podmiotami, o których mowa w art. 9a ust. 3, 3a, 4 lub 5 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej (których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu). Na podstawie art. 9A ust. 8 Porozumienia określają w szczególności sposób i formę wymiany informacji, a także sprawy dotyczące uczestnictwa członków grup diagnostyczno-pomocowych w posiedzeniach i pracach tych grup. Ustawodawca powierzył radom gmin kompetencje do określania w drodze uchwały tryb i sposób powoływania oraz odwoływania członków Zespołu interdyscyplinarnego. Natomiast szczegółowe warunki jego funkcjonowania określa Regulamin Zespołu.

W kwestii funkcjonowania Zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych, Regulamin Zespołu ma doprecyzować regulacje ustawowe, zawarte w art. 9a ust. 7, 7a-i oraz ust. 10-14, a więc określać, w jaki sposób Zespół będzie pracował. Adresatami tych norm mają być członkowie Zespołu, grup diagnostyczno-pomocowych i ewentualni uczestnicy postępowań prowadzonych przez Zespół w toku realizacji powierzonych mu zadań. Należy wskazać, że art. 9a ust. 9 ustawy obowiązek zapewnienia obsługi organizacyjno-technicznej Zespołu interdyscyplinarnego nakłada na ośrodek pomocy społecznej, czym w zasadzie wyczerpuje tę problematykę. Co istotne, ustawa nie zastrzega wobec członków gminnego Zespołu interdyscyplinarnego wymogu braku karalności za przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Zgodnie z art. 9a ust. 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.), ustawodawca powierzył radom gmin kompetencje do określania w drodze uchwały tryb i sposób powoływania oraz odwoływania członków Zespołu interdyscyplinarnego.

Procedurę „Niebieskie Karty” oraz wzory formularzy „Niebieska Karta” określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” i wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. 2023 r., poz. 1870), wydane na podstawie art. 9d ust.5 ustawy z dnia 29 lipca 2011 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. 2021 r. Poz 1249 z późn. zm.).

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej nakłada obowiązek prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” na przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia.

Procedura wszczynana jest w sytuacji, gdy dany podmiot w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych powziął informację o podejrzeniu stosowania przemocy domowej.¹⁹

ASYSTENT RODZINY

Asystentura rodziny polega na towarzyszeniu rodzinie z dziećmi w poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem mocnych stron członków rodziny, zasobów rodziny pochodzenia i rodziny dalszej, społeczności lokalnej i zasobów instytucjonalnych. Głównym celem asystentury jest podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia z sytuacjami dnia codziennego rodziców lub opiekunów dzieci. Efektem powinno być odzyskanie przez osoby przyjmujące pomoc kontroli nad własnym życiem, które pozwala im być samodzielnym oraz tak wypełniać role rodzica, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i rozwojowi dzieci. Efekt ten jest możliwy do osiągnięcia, przy współdziałaniu rodziny na każdym etapie metodycznego działania: od oceny wstępnej, przez układanie planu pracy i jego realizację po ocenę końcową, dostosowanie pracy do możliwości i kontekstu życia rodziny oraz poprzez małe kroki powolnie posuwanie się do przodu.

Do funkcji asystenta rodziny zaliczono funkcję wsparcia psychiczno-emocjonalnego, diagnostyczno-monitorującą, opiekuńczą, doradczą, mediacyjną, wychowawczą, motywująco-aktywizującą, koordynacji działań skierowanych na rodzinę. Zakres zadań asystenta rodziny obejmuje cztery obszary: bezpośrednią pracę z rodzicami, bezpośrednią pracę z dziećmi, działania pośrednie realizowane na rzecz dziecka i rodziny, organizację własnego warsztatu pracy.

Zadania asystenta rodziny określa art. 15.1. Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonego w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku;
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;

¹⁹ *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” i wzorów formularzy „Niebieska Karta”.*

- 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Tabela 30. Sprawozdanie rzeczowe.

Liczba zatrudnionych asystentów rodziny		
2019	2020	2021
2	3	3

Źródło: opracowanie własne Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu.

Tabela 31. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.

Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny		
2019	2020	2021
29	46	29

Źródło: opracowanie własne Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu.

Tabela 32. Wydatki Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu w zakresie finansowania pobytu małoletnich w ramach pieczy zastępczej.

Wydatki Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu w zakresie finansowania pobytu małoletnich w ramach pieczy zastępczej.		
	Kwota wydatkowana w danym roku kalendarzowym	Procentowy wzrost w stosunku do roku poprzedniego
2017	407 082,19 zł	
2018	502 907,21 zł	23,54%
2019	691 772,08 zł	37,55%
2020	847 732,75 zł	22,55%
2021	1 099 698,18 zł	29,72%

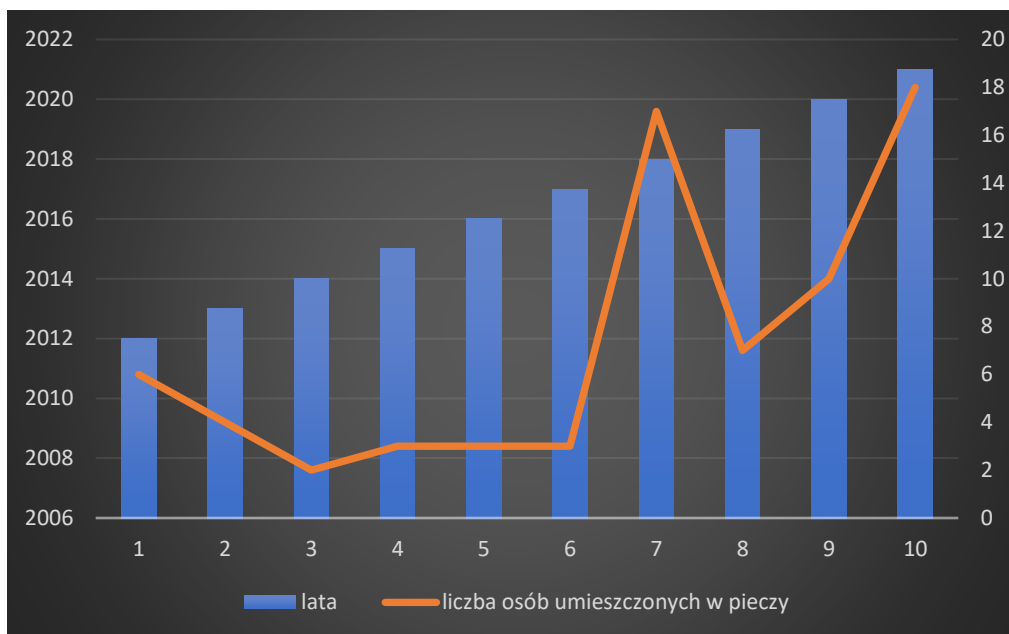
Źródło: opracowanie własne Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu.

W okresie od 2017 roku do 2021 roku odnotowano wzrost wydatków na pieczę zastępczą o 170,14%.

Tabela 33. Liczba osób umieszczonych w pieczy zastępczej w latach 2012-2021

lata	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
liczba osób umieszczonych w pieczy	6	4	2	3	3	3	17	7	10	18

Wykres 9. Dane o osobach umieszczonych w pieczy zastępczej.

Źródło: opracowanie własne Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu.

W latach 2012-2021 odnotowujemy wysoki wzrost liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej. Jest to wynikiem intensyfikacji monitoringu rodzin, braku współpracy rodzin z kuratorami i asystentami rodziny a także wzrostem problemów społecznych w rodzinach, w tym problemów opiekuńczo wychowawczych, uzależnienia (w tym kobiet) a także przemocy domowej.

ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY

Funkcjonuje na podstawie:

- a. Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- b. Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- c. Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 roku w sprawie środowiskowych domów samopomocy,
- d. Zarządzenia z dnia 18 stycznia 2021 r. w sprawie ustalenia sposobu wykonywania zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez środowiskowe domy samopomocy w województwie lubuskim,
- e. Uchwały nr XXV/297/13 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z dnia 29 października 2013 roku w sprawie utworzenia środowiskowego Domu samopomocy w Międzyrzeczu oraz nadania mu statutu zmienionego Uchwałą Nr XX/158/20 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z dnia 25 lutego 2020 r.

ŚDS jest samorządową jednostką budżetową Gminy Międzyrzecz.

Misja

Przywracanie osobom z zaburzeniami psychicznymi radzenia sobie w sytuacjach życiowych na najwyższym z możliwych poziomie, stwarzanie możliwości do rozwoju ruchu samopomocowego oraz rozwój sieci oparcia społecznego we współpracy z najbliższym i dalszym otoczeniem społecznym.

Cele, zadania ŚDS

Celem działalności Domu jest wspieranie uczestników i ich rodzin oraz kompensowanie skutków niepełnosprawności w sferze zdrowia psychicznego, a także propagowanie modelu zdrowej rodziny poprzez:

- stwarzanie warunków do nabycia umiejętności wykonywania podstawowych czynności życia codziennego, doskonalenia umiejętności nabytych oraz realizacja zadań życiowych,
- podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia,
- zapewnienie miejsca pobytu, jednego gorącego posiłku dziennie, w tym dietetycznego zgodnie ze wskazówkami lekarza,
- wsparcie psychologiczne i terapeutyczne- wsparcie w sytuacjach kryzysowych,
- opiekę pielęgniarską i rehabilitację fizyczną,
- integrację osób z zaburzeniami psychicznymi w społeczności lokalnej poprzez aktywizację zawodową i społeczną,
- stymulowanie osobistego rozwoju poprzez opracowanie indywidualnego planu pomocy,
- zapewnienie warunków do rozwoju samorządności uczestników,
- umożliwienie udziału w terapii zajęciowej, indywidualnej, grupowej, grupach wsparcia, spotkaniach grupowych, wspieranie grup samopomocowych w zakresie zdrowia psychicznego,
- zaspokajanie w miarę możliwości tych potrzeb, które wpływają w dużym stopniu na rozwój psychiczny: bezpieczeństwa, działania higieniczne, odżywiania, ruchu, odpoczynku, kontaktu, godności osobistej, kontaktu emocjonalnego, sensu życia, kulturalne,
- umożliwienie realizacji potrzeb religijnych i kulturalnych,
- zapobieganie stanom powodującym konieczność ciągłej opieki ze strony instytucji poprzez globalną rehabilitację środowiskową,
- zróżnicowanie usług w zależności od możliwości psychofizycznych osób oraz ich potrzeb, oczekiwań, zainteresowań,
- organizowanie spotkań i zajęć integracyjnych poza Środowiskowym Domem Samopomocy,
- współpraca z rodzinami osób korzystających z działalności Domu, poradnictwo, informacja, wsparcie i pomoc w rozwiązywaniu problemów życiowych,
- wspieranie grup samopomocowych,
- uaktywnianie środowiska związane z propagowaniem i ochrona zdrowia psychicznego,
- współpraca ze środkami masowego przekazu w celu propagowania ochrony zdrowia psychicznego,
- współpraca z organizacjami społecznymi, stowarzyszeniami, fundacjami, kościołem, placówkami oświatowymi, kulturalnymi, samorządami lokalnymi w celu integracji osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin ze środowiskiem,
- kształtowanie wobec osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin właściwych postaw społecznych a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości a także przeciwdziałaniu ich dyskryminacji.

ŚDS w Międzyrzeczu został utworzony 1 stycznia 2014 r. Placówka działa jako jednostka organizacyjna pomocy społecznej o zasięgu gminnym.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Międzyrzeczu oferuje 23 miejsca dziennego pobytu. Do 11 października 2019 r. Dom oferował miejsca w następujących typach:

- typ B – dla osób z niepełnosprawnością intelektualną - 9 miejsc;
- typ C – dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych – 10 miejsc.

1 Na mocy zarządzenia Wojewody Lubuskiego, z dnia 24 maja 2019 r. w sprawie ustalenia sposobu wykonywania zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi w województwie lubuskim

Ustalenie nowego profilu Domu nastąpiło – 11 października 2019 r. – na pisemny wniosek Burmistrza Międzyrzecza, z 02 października 2019 r. podział liczby miejsc, w poszczególnych typach, kształtuje się następująco:

- typ B – dla osób z niepełnosprawnością intelektualną - 9 miejsc;
- typ C – dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych – 10 miejsc;
- typ D – dla osób ze spektrum autyzmu i niepełnosprawnościami sprzężonymi – 4 miejsca.

Zatem od października 2019 r. do dnia kontroli ŚDS w Międzyrzeczu oferował miejsca dla 4 osób w typie D. Przed tym okresem (od stycznia do września 2019 r.) zwiększona dotacja była przekazywana na 7 uczestników.

ŚDS w Międzyrzeczu - w okresie od stycznia do września 2019 r. - otrzymywał podwyższoną – do 30% - kwotę dotacji dla 7. uczestników ze spektrum autyzmu lub z niepełnosprawnościami sprzężonymi. Tut. Wydział Polityki Społecznej przekazywał dotację na podstawie miesięcznych informacji o liczbie uczestników ŚDS ze spektrum autyzmu i niepełnosprawnościami sprzężonymi sporządzanych przez jednostkę w Centralnej Aplikacji Statycznej.

Tabela 34. Dane o Środowiskowym Domu Samopomocy w Międzyrzeczu

ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY w Międzyrzeczu			
	2020	2021	2022 – prognoza
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	23	23
Liczba osób korzystających	25	25	25
Liczba osób umieszczonych	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	7	7	7
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	504 193	514 926	530 000

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej 2021

DZIENNY DOM SENIOR + – OŚRODEK WSPARCIA DZIENNEGO

Gmina Międzyrzecz w swoich zasobach od końca 2018 r. posiada Dzienny Dom „Senior+” w Międzyrzeczu, który mieści się przy ul. Mieszka I 21.

Budynek jest w zarządzie Zakładu Gospodarki Lokalowej, w 2018 roku przeszedł gruntowny remont.

Utworzenie Dziennego Domu „Senior+” (DDS+) w Międzyrzeczu jest odpowiedzią na lokalne potrzeby i problemy. Konieczność realizacji i wykonania tego zadania wynika przede wszystkim z sytuacji demograficznej Gminy i związanych z nią wyzwań. Ponadto utworzenie DDS+

w Międzyrzeczu wynika ze świadomości potrzeby budowania adekwatnej i wieloaspektowej polityki społecznej gminy, w tym szczególnie polityki senioralnej. Potrzeba utworzenia placówki wsparcia dedykowanej dla seniorów została bardzo wyraźnie zdiagnozowana w czasie trwających prac nad Gminnym Programem na Rzecz Seniorów, w których uczestniczyli przedstawiciele organizacji pozarządowych, środowisk senioralnych, samorządu, OPS, Policji, straży pożarnej, placówek służby zdrowia oraz przede wszystkim seniorzy.

Konieczność realizacji zadania wynika ponadto z potrzeby tworzenia w naszej gminie przestrzeni, w której osoby starsze będą mogły wykorzystywać swój potencjał i zasoby a jednocześnie będą miały możliwość uzyskania adekwatnego wielokierunkowego wsparcia. DDS+ w Międzyrzeczu oprócz wypełniania zadań i funkcji polegających na wsparciu seniorów i ich rodzin, przyczyni się również do budowania dialogu i wzmacniania solidarności międzypokoleniowej a także integracji środowiska lokalnego.

Powstanie Dziennego Domu Seniora+ w Międzyrzeczu było możliwe dzięki uzyskanej przez Gminę Międzyrzecz dotacji z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na realizację zadania publicznego w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020. Program „Senior+” jest wieloletnim przedsięwzięciem, które umożliwiło otrzymanie dofinansowania na utworzenie lub doposażenie placówki, jak również na częściowe pokrycie kosztów jej funkcjonowania.

Gmina Międzyrzecz otrzymała dofinansowanie na realizację Modułu 1 – Utworzenie lub wyposażenie Dziennego Domu „Senior+” w wysokości 300 000,00 zł, co stanowi blisko 78% ogólnego kosztu realizacji zadania. Całkowity koszt zadania publicznego w 2018 roku wynosi 385 243,00 zł. W latach 2019-2021 Gmina ubiegała się o dofinansowanie w ramach Modułu 2, który daje możliwość pozyskania dofinansowania na funkcjonowanie wcześniej utworzonych placówek.

Tabela 35. Dane z działalności Dziennego Domu Senior + w Międzyrzeczu z lat 2020-2022.

DZIENNE DOMY POMOCY – Senior + w Międzyrzeczu			
	2020	2021	Prognoza 2022
Liczba miejsc w placówkach ogółem	30	30	30
Liczba osób korzystających	39	38	38
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	5	5	5
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	299 963	480 509	505 020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej 2021/2022/2023

Dzienny Dom Senior+ (DDS+) funkcjonuje w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu. DDS+ rozpoczął swoją działalność w styczniu 2019 roku. Dom zapewnia 30 miejsc pobytowych dla nieaktywnych zawodowo seniorów w wieku 60+, którzy zamieszkują na terenie Gminy Międzyrzecz. Miejsca zapewniane przez placówkę mają charakter tzw. „rotacyjny”, tzn., że może być zapisanych więcej uczestników niż miejsc pobytowych.

DDS+ zapewnia 8-godzinną ofertę usług w dni robocze od poniedziałku do piątku w godz. od 7:00 do 15:00. W ramach działalności realizowany jest wszechstronny zakres usług, dostosowany do potrzeb i możliwości seniorów, w tym usługi:

- socjalne, m.in. zapewnienie posiłku w formie cateringu,
- edukacyjne,
- kulturalno-oświatowe,
- aktywności ruchowej/kinezyterapii,
- sportowo-rekreacyjne,
- aktywizujące społecznie,
- terapii zajęciowej.

Pobyt i uczestnictwo w zajęciach organizowanych w DDS+ są odpłatne. Szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w DDS+ w Międzyrzeczu zostały uregulowane uchwałą Rady Miejskiej w Międzyrzeczu - Uchwała Nr XL/375/21 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z dnia 3 sierpnia 2021 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt uczestników w Dziennym Domu „Senior+” w Międzyrzeczu.

Tabela 36. Zestawienie danych dotyczących decyzji o skierowaniu do dziennych domów pomocy wydanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu w latach 2019-2022 (I półrocze)

Rok	Liczba wydanych decyzji o skierowaniu do dziennych domów pomocy			Decyzje zaskarżone	
	ogółem	pozytywnych	negatywnych	liczba	rozstrzygnięcia
2019	0	0	0	0	0
2020	36	36	0	0	0
2021	5	5	0	0	0
2022 (I półrocze)	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu.

W roku 2019 nie wydano decyzji administracyjnych - zawarto umowy z uczestnikami.

Tabela 37. Liczb zawartych umów z uczestnikami dziennych domów pomocy.

Rok	Liczba zawartych umów z uczestnikami dziennych domów pomocy		
	ogółem	pozytywnych	negatywnych
2019	46	46	0

Źródło: opracowanie własne Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu.

Tabela 38. Uczestnicy DDS+.

2019			
Liczba miejsc	Liczba uczestników przez cały rok	Liczba osób, które rozpoczęły uczestnictwo	Liczba osób, które zakończyły uczestnictwo

		w danym roku	w danym roku
30	46	46	12
2020			
Liczba miejsc	Liczba uczestników przez cały rok	Liczba osób, które rozpoczęły uczestnictwo w danym roku	Liczba osób, które zakończyły uczestnictwo w danym roku
30	39	5	4
2021			
Liczba miejsc	Liczba uczestników przez cały rok	Liczba osób, które rozpoczęły uczestnictwo w danym roku	Liczba osób, które zakończyły uczestnictwo w danym roku
30	40	5	5
2022 (I półrocze)			
Liczba miejsc	Liczba uczestników przez półrocze 2022	Liczba osób, które rozpoczęły uczestnictwo w danym okresie	Liczba osób, które zakończyły uczestnictwo w danym okresie
30	35	0	1

Zródło: opracowanie własne Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu.

NOCLEGOWNIA DZIAŁAJĄCA PRZY OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ W MIĘDZYRZECZU

Noclegownia działająca w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu została utworzona w grudniu 2005 roku. Czynna jest cały rok. Stałych miejsc noclegowych jest 19.

Noclegownia jest nieodpłatna i przeznaczona wyłącznie dla osób pochodzących z terenu gminy Międzyrzecz. Istnieje w niej możliwość skorzystania z kąpieli oraz wyprania odzieży. Osoby bezdomne mogą ubiegać się o pomoc finansową oraz o pomoc w postaci ciepłego posiłku i paczek żywnościowych.

Bezdomni z orzeczeniem o niepełnosprawności otrzymują zasiłki stałe, a w przypadku znacznego stopnia niepełnosprawności również zasiłek pielęgnacyjny. Noclegownia mieści się w Międzyrzeczu przy Pl. Powstańców Wlkp.

Tabela 39. Noclegownia w Międzyrzeczu – dane z lat 2020-2022 (I półrocze).

NOCLEGOWNIA w Międzyrzeczu – dane z lat 2020-2022 (I półrocze)			
	2020	2021	2022-pro- gnoza

Liczba miejsc w placówkach ogółem	19	19	19
Liczba osób korzystających	32	34	34
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	1	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	4	4
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	419 500	425 443	439 500

DODATKOWE ZADANIA

Do dodatkowych zadań Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu należy prowadzenie naboru, realizowanie postępowania administracyjnego, wydawanie decyzji a także wypłata świadczeń :

- a. stypendiów szkolonych;
- b. zasiłków szkolnych.

SEKTOR POZARZĄDOWY

1. Działalność organizacja pozarządowych na terenie Gminy Międzyrzecz

Funkcjonowanie organizacji pozarządowych jest jedną z form aktywności społecznej i przejawem rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. Organizacje pozarządowe odgrywają ważną rolę w konsolidacji lokalnej społeczności i organizacyjnym wzmocnieniu samorządności, często również zwiększają szanse rozwoju małych i średnich miejscowości. Dobrze zorganizowane środowisko lokalne może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób, ale także ich otoczenia. Sprzyja przeciwdziałaniu marginalizacji i wykluczeniu społecznemu, a także rozwojowi społeczności lokalnych poprzez uruchomienie i wykorzystywanie ich zasobów (kapitału ludzkiego i społecznego).

W 2021 roku wykaz organizacji pozarządowych gminy Międzyrzecz obejmował 130 podmiotów. Samorząd gminy, w oparciu o akt prawa miejscowego (Program Współpracy Gminy Międzyrzecz z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie) podejmował z nimi współpracę, która przybierała formę zlecenia organizacjom realizacji zadań własnych, dofinansowania działalności statutowej organizacji, wsparcia rzeczowego i lokalowego oraz doradztwa i konsultacji. Poniższa tabela przedstawia wykaz organizacji pozarządowych w gminie. Na terenie Gminy Międzyrzecze funkcjonują następujące podmioty ekonomii społecznej:

Ogólnopolskie podmioty prowadzące filie /oddziały na terenie Gminy Międzyrzecz:

1. Parafialny Zespół CARITAS Parafii pw. Św. Jana Chrzciciela
2. Chorągiew Ziemi Lubuskiej Związku Harcerstwa Polskiego Hufiec Międzyrzecz ZHP im. Zawiszków
3. Polskim Związkiem Emerytów Rencistów i Inwalidów z siedzibą w Międzyrzeczu
4. Polski Czerwony Krzyż, Lubuski Oddział Okręgowy w Zielonej Górze, Zarząd Rejonowy w Międzyrzeczu
5. Stowarzyszeniem Pomocy Bliźniemu im. Brata Krystyna
6. Związek Sybiraków Koło Międzyrzecz

7. Polski Związek Hodowców Gołębi Poczтовых Oddział Świebodzin Sekcja Międzyrzecz
 8. Polski Związek Wędkarski Koło nr 1

Tabela 40. Pomioty zarejestrowane w rejestrze powiatowym:

Wykaz stowarzyszeń nadzorowanych przez Starostę Międzyrzeckiego			
Stan na dzień 14 lipca 2023 r.			
Lp.	Nazwa	Adres*	Czy Stowarzyszenie OPP / adnotacje inne
1.	Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze	ul. Rynek 9 66-300 Międzyrzecz	
2.	Stowarzyszenie Abstynenckie Wzajemnej Pomocy „Oaza”	ul. Spacerowa 1 66-300 Międzyrzecz	Organizacja Pożytku Publicznego
3.	Stowarzyszenie Rozwoju Kardiologii Ziemi Międzyrzeckiej "Cordis"	ul. Konstytucji 3 Maja 35 66-300 Międzyrzecz	Brak informacji o stanie aktywności
4.	Stowarzyszenie Amazonek	SP ZOZ Międzyrzecz Zakład Rehabilitacji	Rozwiązane
5.	Stowarzyszenie Rozwoju Pediatrii Międzyrzeckiej	ul. Konstytucji 3 Maja 35 66-300 Międzyrzecz	
6.	Międzyrzeckie Stowarzyszenie "Szansa" Na Rzecz Dzieci I Młodzieży Niepełnosprawnej Uzdolnionej Artystycznie	ul. Staszica 9 66-300 Międzyrzecz	
7.	Koło Stowarzyszenia Rodzin Katolickich W Parafii P.W. Św. Jana Chrzciciela W Międzyrzeczu	Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. Św. Jana Chrzciciela ul. Spokojna 6 66-300 Międzyrzecz	
8.	Towarzystwo Miłośników Międzyrzeckiego Rejonu Umocnionego W Międzyrzeczu	ul. Księdza Skargi 6 66-300 Międzyrzecz	Brak kontaktu i informacji o stanie aktywności
9.	Polsko-Niemieckie Stowarzyszenie Europejskiego Kształcenia Zawodowego W Bobowicku	ul. Międzyrzecka 7A 66-300 Międzyrzecz	
10.	Zakład Doskonalenia Zawodowego W Międzyrzeczu Stowarzyszenie Oświatowe	ul. Staszica 20 66-300 Międzyrzecz	W likwidacji
11.	Stowarzyszenie "Zdrowie I Wypoczynek"	ul. Poznańska 105b/7 66-300 Międzyrzecz	
12.	Stowarzyszenie Właścicieli Domków Letniskowych Głęboke	Os. Centrum 15d/2, 66 – 300 Międzyrzecz	

13.	Stowarzyszenie „Pomoc Dzieciom Niepełnosprawnym”	ul. Konstytucji 3-go Maja 60 66 – 300 Międzyrzecz	
14.	Towarzystwo Historyczne Ziemi Międzyrzeckiej	Wyszanowo 65, 66 – 300 Międzyrzecz	
15.	Międzyrzeckie Stowarzyszenie Brydża Sportowego	Os. Kasztelańskie 8a, 66 – 300 Międzyrzecz	
16.	Stowarzyszenie Przyjaciół Muzyki Dawnej „Antiquo More”	Staszica 22 B/9, 66-300 Międzyrzecz	
17.	Stowarzyszenie Miłośników Lotnictwa W Międzyrzeczu	ul. Waszkiewicza 25D, 66-300 Międzyrzecz	
18.	Stowarzyszenie „Pomocna Dłoń”	ul. Świerczewskiego 41/3, 66-300 Międzyrzecz	
19.	Stowarzyszenie „Święty Jan Chrzciciel”	ul. Spokojna 6, 66-300 Międzyrzecz	
20.	Stowarzyszenie Misjonarek Świętej Klary W Międzyrzeczu	ul. Słowackiego 17, 66-300 Międzyrzecz	
21.	Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe W Międzyrzeczu	ul. Staszica 2/3, 66-300 Międzyrzecz	
22.	Stowarzyszenie Wsi Bukowiec „Działajmy Razem” W Bukowcu	Bukowiec 61, 66-300 Międzyrzecz	
23.	Stowarzyszenie „KALSKO XXI” W Kalsku	Kalsko 23, 66-300 Międzyrzecz	
24.	Stowarzyszenie „MIĘDZYRZECKI CHÓR KAMERALNY”	ul. Moniuszki 1, 66-300 Międzyrzecz	
25.	Stowarzyszenie „KĘSZYCA LEŚNA SOBIE I SĄSIADOM” W Kęszycy Leśnej	Kęszycza Leśna 50, 66-300 Międzyrzecz	
26.	STOWARZYSZENIE „DZIAŁKI NAD JEZIOREM LUBIKOWSKIM” W Międzyrzeczu	Wysoka 18, 66-300 Międzyrzecz	
27.	STOWARZYSZENIE EKOLOGICZNO – KULTURALNE PAKLA W Międzyrzeczu	ul. Marcinkowskiego 6, 66-300 Międzyrzecz	
28.	MIĘDZYRZECKIE STOWARZYSZENIE DIABETYKÓW „JEŻ” W Międzyrzeczu	os. Centrum 9 B/5, 66-300 Międzyrzecz	

29.	STOWARZYSZENIE „MIĘDZYRZECKIE CENTRUM WOLONTARIATU” W Międzyrzeczu	ul. Libelta 4, 66-300 Międzyrzecz	Rozwiązane
30.	STOWARZYSZENIE „LUBUSKI WEEK-END GITAROWY” W Międzyrzeczu	ul. Wojska Polskiego 16 A/6, 66-300 Międzyrzecz	
31.	„Międzyrzecki Uniwersytet Trzeciego Wieku” W Międzyrzeczu	66-300 Międzyrzecz, ul. Konstytucji 3 Maja 30 66-300 M-cz (adres do korespondencji)	
32.	„Międzyrzeckie Stowarzyszenie Przyjaciół Sportu” W Bobowicku	Bobowicko, ul. Wodna 11 66-300 Międzyrzecz	
33.	Stowarzyszenie Forum Międzyrzeckich Inicjatyw	Bobowicko ul. Sosnowa 2/1, 66-300 Międzyrzecz	
34.	Stowarzyszenie „Nasze Bobowicko”	Bobowicko ul. Dworcowa 19, 66-300 Międzyrzecz	
35.	Międzynarodowe Centrum Integracji W Gorzycy	Gorzycyca 35, 66-300 Międzyrzecz	
36.	Lubuski Klub Karpiowy W Międzyrzeczu	Międzyrzecz ul. Prusa 4A/12, 66-300 Międzyrzecz	
37.	Grupa Rekonstrukcji Historycznej Lubuski Oddział Kawalerii W Barwach 14 Pułku Ułanów Jazłowieckich W Międzyrzeczu	Międzyrzecz ul. Zamoyskiego 26C, 66-300 Międzyrzecz	
38.	Stowarzyszenie „Kęszyczanki”	Międzyrzecz ul. Mieszka I 27/6 66-300 Międzyrzecz	
39.	Stowarzyszenie „Żuraw”	Żółwin Kolonia Żółwin 3, 66-300 Międzyrzecz	
40.	Stowarzyszenie Natura +	Skoki 7, 66-300 Międzyrzecz	
41.	Stowarzyszenie Promocji 17 Wielkopolskiej Brygady Zmechanizowanej W Międzyrzeczu	Międzyrzecz ul. Wojska Polskiego 17 66-300 Międzyrzecz	
42.	Stowarzyszenie Wolny Balkon	Międzyrzecz ul. Lipowa 5 66-300 Międzyrzecz	
43.	Stowarzyszenie Na Rzecz Integracji Społeczności Lokalnej „Dla Wszystkich”	Zamostowo 1, 66-300 Międzyrzecz	

Tabela 41. Podmioty zgłoszone do Krajowego Rejestru Sądowego

	NR KRS	Nazwa	miejsce rejestracji		OPP
1	17944	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
2	23375	SAMODZIELNY PUBLICZNY SZPITAL DLA NERWOWO I PSYCHICZNIE CHORYCH W MIĘDZYRZECZU	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
3	24187	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W BUKOWIEC	BUKOWIEC	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
4	24981	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W WYSZANOWIE	WYSZANOWO	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
5	26350	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W MIĘDZYRZECZU-OBRYZCACH	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
6	29314	STOWARZYSZENIE ROZWOJU ANESTEZJOLOGII, REANIMACJI I INTENSYWNEJ TERAPII ZIEMI LUBUSKIEJ "PRZYWRÓCENI ŻYCIU"	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Tak
7	29782	STOWARZYSZENIE "KONTAKT"	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
8	32229	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
9	39688	MIĘDZYZAKŁADOWY ZWIĄZEK ZAWODOWY PRACOWNIKÓW OCHRONY ZDROWIA SIEDZIBA: SAMODZIELNY PUBLICZNY SZPITAL DLA NERWOWO I PSYCHICZNIE CHORYCH W MIĘDZYRZECZU	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
10	45456	MIĘDZYRZECKIE STOWARZYSZENIE ROZWOJU GINEKOLOGII I PERINATOLOGII	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
11	48802	ZWIĄZEK OCHOTNICZYCH STRAŻY POŻARNYCH RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ ODDZIAŁ MIEJSKO-GMINNY W MIĘDZYRZECZU	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
12	52392	STOWARZYSZENIE OPIEKI PALIATYWNEJ IM. ŚW. PIĘCIU BRACI MIĘDZYRZECKICH	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
13	53115	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W KAŁAWIE	KAŁAWA	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
14	53814	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W KĘSZYCY LEŚNEJ	KĘSZYCA LEŚNA	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
15	53828	STOWARZYSZENIE POMOCY NEUROLOGII SZPITALA W OBRYZCACH	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
16	53864	STOWARZYSZENIE ROZWOJU PEDIATRII MIĘDZYRZECKIEJ	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
17	54173	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W KURSKU	KURSKO	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
18	54239	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W PIESKACH	PIESKI	Rejestr Stowarzyszeń	Nie

19	56129	MIĘDZYRZECKIE STOWARZYSZENIE "SZANSA" NA RZECZ DZIECI I MŁODZIEŻY NIEPEŁNOSPRAWNEJ UZDOLNIONEJ ARTYSTYCZNIE	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
21	564134	FUNDACJA I TY MOŻESZ POMÓC	SKOKI	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
22	695206	FUNDACJA INICJATYW SPOŁECZNYCH "MIĘDZY"	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
23	884056	FUNDACJA SYNERGIA KOBIEC	KAŁAWA	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
24	779770	FUNDACJA TEMPLARIUSZE	NIETOPEREK	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
25	87949	GMINNA GRUPA MIĘDZYRZECZAN	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
26	557901	GRUPA REKONSTRUKCJI HISTORYCZNEJ LUBUSKI ODDZIAŁ KAWALERII W BARWACH 14 PUŁKU UŁANÓW JAZŁOWIECKICH	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
27	239818	KLUB SPORTOWY "BŁĘKITNI" BUKOWIEC	BUKOWIEC	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
28	302174	KLUB SPORTOWY AS PIESKI	PIESKI	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
29	701546	KLUB SPORTOWY HETMAN MIĘDZYRZECZ	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
30	376404	KLUB SPORTOWY JUDO SPARTAKUS	MIĘDZYRZECZ-WYBUDOWANIE	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
31	394596	KLUB SPORTOWY KS "ORZEŁ MIĘDZYRZECZ"	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
32	550069	LUBUSKI KLUB KARPIOWY	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
33	295337	LYO - TECH MIĘDZYRZECKI KLUB SPORTOWY "ORZEŁ"	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
34	463948	MAŁY MUZYK STOWARZYSZENIE POMOCY SZKOLE MUZYCZNEJ W MIĘDZYRZECZU	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
35	549087	MIĘDZYNARODOWE CENTRUM INTEGRACJI	GORZYCA	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
36	345701	MIĘDZYRZECKI CHÓR KAMERALNY	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
37	183676	MIĘDZYRZECKI KLUB SIATKARSKI "MOW ORZEŁ MIĘDZYRZECZ" W MIĘDZYRZECZU	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
38	166222	MIĘDZYRZECKI KLUB TENISOWY "TENIS CLUB POLAND - ORZEŁ"	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
39	482022	MIĘDZYRZECKI UNIWERSYTET TRZECIEGO WIEKU	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
40	410108	MIĘDZYRZECKIE CENTRUM WOLONTARIATU	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
42	250147	MIĘDZYRZECKIE STOWARZYSZENIE BRYDŻA SPORTOWEGO	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
43	404567	MIĘDZYRZECKIE STOWARZYSZENIE DIABETYKÓW "JEŻ"	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
44	486153	MIĘDZYRZECKIE STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ SPORTU	BOBOWICKO	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
45	314717	MIĘDZYRZECKIE STOWARZYSZENIE RATOWNIKÓW WODNYCH	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie

47	39688	MIĘDZYKŁADOWY ZWIĄZEK ZAWODOWY PRACOWNIKÓW OCHRONY ZDROWIA SIEDZIBA: SAMODZIELNY PUBLICZNY SZPITAL DLA NERWOWO I PSYCHICZNIE CHORYCH W MIĘDZYRZECZU	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
48	76843	NIEZALEŻNY SAMORZĄDNY ZWIĄZEK ZAWODOWY PRACOWNIKÓW PRZEDSIĘBIORSTWA REMONTOWEGO SPRZĘTU WODNO - MELIORACYJNEGO W MIĘDZYRZECZU WLKP.	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
51	67928	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W GORZYCY	GORZYCA	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
58	613098	PERSPEKTYWA 2.0	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
59	682245	POLSKA FUNDACJA ROZWOJU EKONOMII SPOŁECZNEJ	KĘSZYCA LEŚNA	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
60	61458	POLSKIE TOWARZYSTWO TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZE ODZIAŁ "ZIEMI MIĘDZYRZECKIEJ"	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
61	145413	POLSKO-NIEMIECKIE STOWARZYSZENIE EUROPEJSKIEGO KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO	BOBOWICKO	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
62	23375	SAMODZIELNY PUBLICZNY SZPITAL DLA NERWOWO I PSYCHICZNIE CHORYCH W MIĘDZYRZECZU	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
63	17944	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
64	63099	STOWARZYSZENIE "CHIRURGIA MIĘDZYRZECKA"	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
65	499730	STOWARZYSZENIE "DZIAŁAMY RAZEM"	WYSOKA	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
66	29782	STOWARZYSZENIE "KONTAKT"	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
67	534938	STOWARZYSZENIE "NASZE BOBOWICKO"	BOBOWICKO	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
68	233971	STOWARZYSZENIE "POMOC DZIECIOM NIEPEŁNOSPRAWNYM"	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
69	293384	STOWARZYSZENIE "POMOCNA DŁOŃ"	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
70	295396	STOWARZYSZENIE "ŚWIĘTY JAN CHRZCICIEL"	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
71	214882	STOWARZYSZENIE ABSTYNNENCKIE WZAJEMNEJ POMOCY "OAZA"	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Tak
72	249239	STOWARZYSZENIE AMAZONEK W MIĘDZYRZECZU	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
73	385805	STOWARZYSZENIE EKOLOGICZNO-KULTURALNE PAKLA	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
74	523375	STOWARZYSZENIE FORUM MIĘDZYRZECKICH INICJATYW	BOBOWICKO	Rejestr Stowarzyszeń	Nie

75	414978	STOWARZYSZENIE FRYZJERÓW I KOSMETYKÓW WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
76	340433	STOWARZYSZENIE KALSKO XXI	KALSKO	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
77	964201	STOWARZYSZENIE KULTURY I SPORTU KLUB SPORTOWY BŁĘKITNI BUKOWIEC	BUKOWIEC	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
78	679941	STOWARZYSZENIE LOKALNA ORGANIZACJA TURYSTYCZNA "LUBUSKI REGION TURYSTYCZNY"	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
79	415395	STOWARZYSZENIE LUBUSKI WEEK-END GITAROWY	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
80	286023	STOWARZYSZENIE MIŁOŚNIKÓW LOTNICTWA W MIĘDZYRZECZU	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
81	227398	STOWARZYSZENIE MIŁOŚNIKÓW TAŃCA TOWARZYSKIEGO "FAN"	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
82	306272	STOWARZYSZENIE MISJONAREK ŚWIĘTEJ KLARY	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
83	728419	STOWARZYSZENIE NA RZECZ INTEGRACJI SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ "DLA WSZYSTKICH"	ZAMOSTOWO	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
85	53828	STOWARZYSZENIE POMOCY NEUROLOGII SZPITALA W OBRZYCACH	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
86	680723	STOWARZYSZENIE PROMOCJI 17 WIELKOPOLSKIEJ BRYGADY ZMECHANIZOWANEJ	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
87	254484	STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ MUZYKI DAWNEJ "ANTIQUO MORE"	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
88	29314	STOWARZYSZENIE ROZWOJU ANESTEZJOLOGII, REANIMACJI I INTENSYWNEJ TERAPII ZIEMI LUBUSKIEJ "PRZYWRÓCENI ŻYCIU"	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Tak
89	63022	STOWARZYSZENIE ROZWOJU KARDIOLOGII ZIEMI MIĘDZYRZECKIEJ "CORDIS"	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
90	392595	STOWARZYSZENIE ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI KURSKO	KURSKO	Rejestr Stowarzyszeń	Tak
91	53864	STOWARZYSZENIE ROZWOJU PEDIATRII MIĘDZYRZECKIEJ	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
92	330361	STOWARZYSZENIE WSI BUKOWIEC "DZIAŁAJMY RAZEM"	BUKOWIEC	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
93	622298	STOWARZYSZENIE ŻURAW	ŻÓŁWIN KOLONIA	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
94	138485	TOWARZYSTWO MIŁOŚNIKÓW MIĘDZYRZECKIEGO REJONU UMOCNIONEGO	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
95	330375	WODNE OCHOTNICZE POGOTOWIE RATUNKOWE MIĘDZYRZECZ	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
96	63357	WOLNE DOBROCZYNNNE STOWARZYSZENIE "DARY SERCA"	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
97	705190	WOLNY BALKON	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie

98	151776	ZAKŁAD DOSKONALENIA ZAWODOWEGO W MIĘDZYRZECZU STOWARZYSZENIE OŚWIATOWE	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
99	48802	ZWIĄZEK OCHOTNICZYCH STRAŻY POŻARNYCH RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ ODDZIAŁ MIEJSKO-GMINNY W MIĘDZYRZECZU	MIĘDZYRZECZ	Rejestr Stowarzyszeń	Nie
100	228077	ZWIĄZEK ZAWODOWY PRACOWNIKÓW MIĘDZYRZECKIEGO PRZEDSIĘBIORSTWA WODOCIĄGÓW I KANALIZACJI SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ	ŚWIĘTY WOJCIECH	Rejestr Stowarzyszeń	Nie

2. Współpraca Gminy z organizacjami pozarządowymi

Podstawą współpracy Gminy Międzyrzecz z organizacjami pozarządowymi w 2021 roku były następujące dokumenty:

1. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tj. Dz.U. z 2020 r. poz. 1057 z późn. zm.).
2. Uchwała Nr XXVI/230/20 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z dnia 27 października 2020 r. w sprawie przyjęcia Programu Współpracy Gminy Międzyrzecz organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust.3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2021.
3. Uchwała Nr XXVII/239/20 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z 24 listopada 2020 roku w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok, zmieniona Uchwałą Nr XXXIII/299/21 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z 30 marca 2021 r. oraz Uchwałą XLV/450/21 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z 30 listopada 2021 roku.
4. Uchwała Nr XXVIII/254/20 budżetu Gminy Międzyrzecz na rok 2021 rok, oraz uchwała XLIV/444/21 z dnia 9 listopada 2021 r.
5. Uchwała Nr CXL/381/10 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z dnia 12 listopada 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu konsultowania z organizacjami pozarządowymi projektów akta miejscowego.
6. Uchwała Nr XLV/402/14 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z dnia 30 września 2014 r. w sprawie określenia warunków i trybu finansowania rozwoju sportu przez Gminę Międzyrzecz (DZ. URZ. WOJ. LUB z 2014 r. poz. 1751).

Organizacje pozarządowe realizowały we współpracy z Gminą Międzyrzecz szereg zadań publicznych, otrzymując wsparcie finansowe w formie dotacji w następujących obszarach:

1. pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób;
2. działalności charytatywnej;
3. podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej;
4. ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej;
5. działalności na rzecz osób niepełnosprawnych;
6. działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych;
7. nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania;

8. działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży;
9. kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;
10. wspierania i upowszechniania kultury fizycznej;
11. ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego;
12. turystyki i krajoznawstwa;
13. promocji i organizacji wolontariatu;
14. przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym;
15. ratownictwa i ochrony ludności;
16. działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w art. 4 ust. 1 pkt 1 – 32 ustawy;
17. działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym.

Realizacja programu współpracy Gminy Międzyrzecz z organizacjami pozarządowymi w latach 2019-2021

Tabela 42. Realizacja programu współpracy Gminy Międzyrzecz z organizacjami pozarządowymi w latach 2019-2021

Realizacja programu współpracy Gminy Międzyrzecz z organizacjami pozarządowymi w latach 2019-2021			
	Liczba wniosków objętych dofinansowaniem	Kwota zaplanowana	Kwota wydatkowana
2019	40	790.000,00 zł	794.062,21
2020	19	711.500,00 zł	647.074,91 zł
2021	24	570.000,00 zł	528.301,83 zł

Zródło: Raport o stanie Gminy - https://bip.miedzyrzecz.pl/322/Raport_o_stanie_gminy/

Tabela 43. Realizacja zadań publicznych w drodze otwartych konkursów ofert.

Rodzaj zadania	2019		2020		2021	
	Liczba wniosków objętych dofinansowaniem	Kwota wydatkowana	Liczba wniosków objętych dofinansowaniem	Kwota wydatkowana	Liczba wniosków objętych dofinansowaniem	Kwota wydatkowana
Wspieranie i upowszechniania kultury fizycznej:	14	544.489,90	11	526.389,21 zł	13	410.402,01 zł
Wspieranie realizacji zadania publicznego w zakresie działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży oraz organizacji czasu wolnego poprzez prowadzenie zajęć świetlicowych w świetlicy wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy	1	70.000,00 zł	1	66.100 zł	1	5 8.000,00 zł

Międzyrzecz.						
Wspieranie realizacji zadania publicznego w zakresie działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym.	1	10.000,00 zł	1	9.095,70 zł	1	10.000,00 zł
Powierzenie realizacji zadania publicznego w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	1	3.230,01 zł	2	16.490,00 zł	2	14.000,00 zł
Przeprowadzenie szkolenia nauki i zajęć dla dzieci i młodzieży	2	55.000,00	-	-	-	-
Kolonia edukacyjna	1	50.000,00	-	-	-	-
Dotacje na realizację zadania w trybie uproszczonym	20	61.342,30	4	29.000,00 zł	7	35.899,82 zł

Źródło: Raport o stanie Gminy - https://bip.miedzyrzecz.pl/322/Raport_o_stanie_gminy/

Gmina Międzyrzecz posiada nieliczne wyspecjalizowane NGO w prowadzeniu aktywizacji społeczno-zawodowej z osobami niepełnosprawnymi, zagrożonymi wykluczeniem społecznym, borykającymi się z problemami ubóstwa, bezrobocia, długotrwałej i przewlekłej choroby, uzależnienia od alkoholu bądź narkotyków itp. Mówimy tu o ośrodkach wsparcia, klubach integracji społecznej, centrach integracji społecznej, spółdzielniach socjalnych, warsztatach terapii zajęciowej, zakładach aktywności zawodowej, dziennych domach pomocy, noclegowniach, schroniskach, jadalniach itp. Znikoma infrastruktura społeczna to dość poważny problem, który jednak otwiera bardzo duże możliwości dla istniejących i nowych organizacji pozarządowych.

Gmina Międzyrzecz współpracuje z organizacjami pozarządowymi na podstawie uchwały w sprawie rocznego programu współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na dany rok. Współpraca opiera się na realizacji niżej wymienionych celów.

Celem głównym Rocznej Programu jest kształtowanie partnerstwa gminy z organizacjami pozarządowymi dla wspólnych działań służących definiowaniu i zaspokajaniu potrzeb mieszkańców oraz wzmacnianie aktywności społeczności lokalnej.

Cel, o którym mowa w § 3 w/w dokumencie, realizowany będzie poprzez następujące cele szczególne:

1. umacnianie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za siebie, swoje otoczenie oraz wspólnotę lokalną,
2. integracja podmiotów polityki lokalnej obejmującej swym zakresem sferę zadań publicznych wymienionych w art. 4 ustawy,
3. rozwijanie poczucia przynależności do lokalnej społeczności,
4. prowadzenie nowatorskich i bardziej efektywnych działań na rzecz mieszkańców,
5. zwiększenie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu lokalnych problemów i kreowaniu lokalnej polityki,
6. racjonalne wykorzystanie publicznych środków finansowych.

Przedmiotem współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi jest:

1. realizacja zadań Gminy wynikających z ustawy,
2. diagnozowanie potrzeb społecznych oraz określanie sposobu ich zaspokajania,
3. zwiększenie efektywności działań Gminy na rzecz mieszkańców.

Współpraca gminy z organizacjami pozarządowymi realizowana jest w formach finansowych lub pozafinansowych oraz innych i opiera się na zasadach:

- pomocniczości
- suwerenności stron
- partnerstwa
- efektywności
- uczciwej konkurencji
- jawności.

Projekty tworzone przez ludzi dla ludzi, szczególnie w środowiskach lokalnych, na bazie rozległego zaangażowania się społeczności rozwijać się będą w zrównoważony i trwały sposób przez dłuższy czas. Innymi słowy efekt interwencji będzie trwalszy.²⁰

2. Istota współpracy z podmiotami ekonomii społecznej w zakresie realizacji usług społecznych użyteczności publicznej.

3.1 Dokumenty strategiczne na poziomie krajowym i lokalnym podkreślające role instytucji publicznych we wspieraniu podmiotów ekonomii społecznej.

Dokumenty strategiczne na poziomie krajowym.

Dokumentem określającym kierunki polityki państwa w zakresie rozwoju ekonomii społecznej jest Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 r. (KPRES). Dokument ten wskazuje cztery najważniejsze obszary, w których ekonomia społeczna odgrywa istotną rolę i z tego względu wymaga skoncentrowanego wsparcia ze strony władz publicznych. Obszary te dotyczą udziału sektora ekonomii społecznej w realizacji usług i zadań publicznych, reintegracyjnego potencjału sektora ekonomii społecznej, zdolności do konkutowania z innymi uczestnikami życia gospodarczego oraz edukacji i promocji. KPRES podkreśla solidarnościowy wymiar ekonomii społecznej promując kompleksowe podejście do potrzeb osób zagrożonych wykluczeniem społecznym tak, by umożliwić im pełniejsze uczestnictwo w życiu zawodowym i społecznym. Program wskazuje potrzebę zwiększenia poziomu realizacji usług społecznych użyteczności publicznej i zadań publicznych w zakresie rozwoju lokalnego przez podmioty ekonomii społecznej i solidarnej oraz zakłada, że w roku 2023 JST i ich jednostki organizacyjne przeznaczać będą na ten cel co najmniej 2% budżetu.

Również Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030r.) promuje rozwój ekonomii społecznej, określając je w celach szczegółowych: II „Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony” oraz III „Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu”. Strategia wskazuje zrównoważony rozwój społeczny i regionalny jako harmonijny rozwój całego kraju, wrażliwy na terytorialną różnorodność i jej atuty, a jednocześnie dbający o zapewnienie całemu społeczeństwu wysokiej jakości życia. Efektywność założonych rozwojowych działań jest uwarunkowana odpowiednim dostosowaniem ich zakresu i mechanizmu wdrażania do specyfiki poszczególnych obszarów: potencjałów indywidualnych, deficytów i wzajemnych zależności. W rezultacie działania te spowodują tworzenie nowych, dobrych jakościowo miejsc pracy, co przełoży się na wyższe dochody mieszkańców i większą bazę dochodową samorządów. Strategia wprost proponuje samorządom preferowanie realizacji usług społecznych użyteczności publicznej przez podmioty niekomercyjne, o misji społecznej (np. podmioty ekonomii społecznej) wskazując, że istotne jest włączanie obywateli i podmiotów ekonomii społecznej (w tym organizacji pozarządowych) w realizację usług

²⁰ S. Skinner, Silniejsze społeczności, Jak budować potencjał społeczności i sektora publicznego, Centrum Aktywności Lokalnej, s. 108 – 109.

społecznych na rzecz osób niesamodzielnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Dokument podkreśla niezwykle ważną rolę sektora ekonomii społecznej jako miejsca aktywizacji i pracy dla osób o ograniczonej zatrudnialności na otwartym rynku promując wsparcie tworzenia PES i zlecanie usług dla PES oraz partnerstwa publiczno-społeczne. Ekonomia społeczna koncentruje się na potrzebach ludzi, którzy często z przyczyn niezależnych, takich jak niepełnosprawność, choroba psychiczna, wiek, długotrwałe bezrobocie czy ubóstwo, nie mogą w pełni uczestniczyć w życiu społecznym czy zawodowym.

Także dokument „Ekonomia Społeczna w Polsce w Nowej Perspektywie Finansowej 2020+” jako jedną z rekomendacji wskazuje, że „niezbędne jest określenie w kryteriach wyboru projektów preferencji dla podmiotów ekonomii społecznej realizujących zadania istotne dla polityk publicznych, np. usługi społeczne użyteczności publicznej, itp. Niezbędne jest wzmocnienie projektów angażujących partnersko podmioty ekonomii społecznej w tych sferach, w taki sposób, aby zapewnić trwałość z jednoczesnym zwiększeniem udziału podmiotów w rynku usług”.

Dokumenty strategiczne na poziomie regionalnym.

Lubuski Program Rozwoju Ekonomii Społecznej na lata 2021-2023 akcentuje potrzebę włączenia PES w realizację usług społecznych użyteczności publicznej, wskazując, że do roku 2023 podmioty ekonomii społecznej staną się ważnym narzędziem aktywizacji i integracji mieszkańców oraz dostarczycielem usług użyteczności publicznej we wspólnotach lokalnych. Jest to główny cel Programu, który realizowany będzie przez następujące cele szczegółowe:

- zwiększenie udziału podmiotów ekonomii społecznej w działaniach na rzecz społeczności lokalnych poprzez promowanie i rozwijanie aktywności obywatelskiej, wspieranie współpracy PES z JST w realizacji usług społecznych użyteczności publicznej oraz zadań publicznych w zakresie rozwoju lokalnego i rozwój usług społecznych;
- wzrost aktywności zawodowej osób oddalonych od rynku pracy poprzez rozwój zatrudnienia w sektorze ES, wzmocnienie sieci współpracy w zakresie skutecznej reintegracji i Podniesienie kwalifikacji i umiejętności pracowników, członków i kadry zarządzającej PS/PES;
- wzmocnienie potencjału ekonomii społecznej poprzez wzrost konkurencyjności PS na rynku, kształtowanie pozytywnych postaw wobec ES, wsparcie funkcjonowania systemu zarządzania w sektorze ES.

Barierami rozwoju ekonomii społecznej w woj. lubuskim wskazanymi w Programie są m.in.: słabe przygotowanie PES do współpracy z JST i przedsiębiorstwami komercyjnymi, słabe zainteresowanie współpracą ze strony JST (samorządów oraz instytucji im podległych) oraz przedstawicieli sektora biznesu z PES, niskie kwoty zamówień JST na usługi świadczone przez PES oraz krótkie terminy umów na realizację zadań. Z uwagi na powyższe wskazano, że „*Warunkiem osiągnięcia efektu synergii w zakresie rozwoju ekonomii społecznej w województwie lubuskim jest zwiększenie zaangażowania wszystkich interesariuszy, wzmocnienie wszystkich form współpracy wewnątrz- i międzysektorowej oraz podjęcie wspólnych działań na rzecz systematycznego i trwałego rozwoju*”. Dlatego też Program kładzie nacisk m.in. na działania animacyjne skutkujące powstawaniem podmiotów obywatelskich, wspieranie ich rozwoju, tworzenie partnerstw na rzecz rozwoju ekonomii społecznej i partycypacji społecznej, co w dalszym etapie zaowocuje tworzeniem sieci kooperacji pomiędzy podmiotami ES a JST oraz wewnątrz sektora ES. Istotne są działania na rzecz aktywnego włączenia partnerów w realizację lokalnych usług użyteczności publicznej, czyli zarówno stosowanie zamówień społecznie odpowiedzialnych przez JST jak również umiejętność realizacji tych zadań przez PES.

Celem niniejszego dokumentu jest zwiększenie liczby zleczanych usług społecznych użyteczności publicznej podmiotom ekonomii społecznej przez samorząd/ jednostkę organizacyjną samorządu.

Podmioty ekonomii społecznej nie są nastawione na zysk lecz na oferowanie pracy, w szczególności osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym oraz na świadczenie usług, które nie opłacają się przedsiębiorstwom nastawionym na wynik finansowy, przez co przyczyniają się do poprawy jakości życia społeczności lokalnych oraz poprawy i rozwoju lokalnego rynku pracy.

Działalność podmiotów ekonomii społecznej skupiona jest wokół potrzeb społeczeństwa i jego członków. Warto pamiętać, że zagrożenie wykluczeniem społecznym nie dotyczy tylko jednostek, ale także ich rodzin. Czasami sama możliwość pracy jest formą terapii dla osób pozostających długo bez pracy, służy ich reintegracji społecznej lub zawodowej, sprawia, że czują się znów potrzebni w społeczeństwie. Możliwość zwiększania kompetencji i szans na rynku pracy osób zagrożonych wykluczeniem dzięki pracy w podmiotach ekonomii społecznej, w tym w przedsiębiorstwach społecznych sprawia, że przestają być „kosztem” ale stają się „inwestycją”. Wpływa to bezpośrednio na poprawę jakości życia również ich rodzin.

Dlatego tak ważne jest wsparcie rozwoju ekonomii społecznej na terenie jednostki samorządu terytorialnego, która może zminimalizować negatywne skutki marginalizacji społecznej. Aktywna współpraca samorządu z podmiotami ekonomii społecznej ma również znaczenie dla rozwoju gminy. Podmioty te zwiększają bowiem poziom zaangażowania mieszkańców w życie społeczności lokalnej. Prężna działalność podmiotów ekonomii społecznej jest korzystna dla samorządu z uwagi na zwiększenie liczby podmiotów odprowadzających podatki, powstanie lokalnych dostawców nowych usług i nowych miejsc pracy, wydłużenie aktywności zawodowej mieszkańców, zatrzymanie odpływu młodych ludzi, a co za tym idzie zmniejszenie wydatków socjalnych.

Zlecenie usług społecznych użyteczności publicznej do realizacji podmiotom ekonomii społecznej (PES) może prowadzić do wzmocnienia i rozwoju PES, a co za tym idzie, do poprawy sytuacji osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich rodzin.

Zlecenie usług społecznych użyteczności publicznej PES realizuje również zadania własne gminy i konstytucyjną zasadę pomocniczości.

Ponadto rząd przyjął projekt ustawy o ekonomii społecznej, jest to pierwsza ustawa kompleksowo regulująca tematykę tworzenia miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych oraz zwiększenia dostępności usług społecznych.

Projekt przewiduje uregulowanie kwestii uzyskiwania statusu przedsiębiorstwa społecznego. Status ten będą mogły uzyskać: spółdzielnie socjalne, organizacje pozarządowe, spółdzielnie pracy, spółdzielnie inwalidów i niewidomych oraz podmioty, które prowadzą centra i kluby integracji społecznej, warsztaty terapii zajęciowej i zakłady aktywności zawodowej.

Nadzór nad spełnianiem wymogów określonych w ustawie będzie sprawował wojewoda. On także będzie nadawał status przedsiębiorstwa społecznego w trybie decyzji administracyjnej. Na przedsiębiorstwa społeczne zostaną rozszerzone również formy wsparcia przewidziane dla spółdzielni socjalnych m.in. jednorazowe dotacje na utworzenie stanowiska pracy dla osób skierowanych przez Powiatowe Urzędy Pracy oraz finansowanie części kosztów wynagrodzenia takich osób. Przedsiębiorstwa społeczne będą mogły również starać się o refundację składek na ubezpieczenie społeczne za pracowników zagrożonych wykluczeniem. Projekt przewiduje wprowadzenie rozwiązań ułatwiających przedsiębiorstwom społecznym udział w postępowaniach o zamówienie publiczne.

Warto podkreślić, że **celem zwiększenia popytu na usługi społeczne świadczone przez PES projekt przewiduje obniżenie wplat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych** dla Podmiotów dokonujących zakupu produkcji lub usługi wytworzonej lub świadczonej przez przedsiębiorstwo społeczne.

Niniejszy **Plan zwiększenia liczby zlecanych usług społecznych użyteczności publicznej podmiotom ekonomii społecznej** stanowi ważny element procesu przygotowania samorządu (JST) do stałej, efektywnej współpracy z podmiotami ekonomii społecznej. Założenia przyjęte w niniejszym

Planie będą mogły być kontynuowane oraz rozwijane przez samorząd w kolejnych latach. Będą stanowiły podstawę do zbudowania dobrych fundamentów dla współpracy samorządu z sektorem podmiotów ekonomii społecznej.

3.2 Dokumenty strategiczne na poziomie krajowym i lokalnym podkreślające role instytucji publicznych we wspieraniu podmiotów ekonomii społecznej.

Dokumenty strategiczne na poziomie krajowym.

Dokumentem określającym kierunki polityki państwa w zakresie rozwoju ekonomii społecznej jest Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 r. (KPRES). Dokument ten wskazuje cztery najważniejsze obszary, w których ekonomia społeczna odgrywa istotną rolę i z tego względu wymaga skoncentrowanego wsparcia ze strony władz publicznych. Obszary te dotyczą udziału sektora ekonomii społecznej w realizacji usług i zadań publicznych, reintegracyjnego potencjału sektora ekonomii społecznej, zdolności do konkutowania z innymi uczestnikami życia gospodarczego oraz edukacji i promocji. KPRES podkreśla solidarnościowy wymiar ekonomii społecznej promując kompleksowe podejście do potrzeb osób zagrożonych wykluczeniem społecznym tak, by umożliwić im pełniejsze uczestnictwo w życiu zawodowym i społecznym. Program wskazuje potrzebę zwiększenia poziomu realizacji usług społecznych użyteczności publicznej i zadań publicznych w zakresie rozwoju lokalnego przez podmioty ekonomii społecznej i solidarnej oraz zakłada, że w roku 2023 JST i ich jednostki organizacyjne przeznaczać będą na ten cel co najmniej 2% budżetu.

Również Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030r.) promuje rozwój ekonomii społecznej, określając je w celach szczegółowych: II „Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony” oraz III „Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarstwu”. Strategia wskazuje zrównoważony rozwój społeczny i regionalny jako harmonijny rozwój całego kraju, wrażliwy na terytorialną różnorodność i jej atuty, a jednocześnie dbający o zapewnienie całemu społeczeństwu wysokiej jakości życia. Efektywność założonych rozwojowych działań jest uwarunkowana odpowiednim dostosowaniem ich zakresu i mechanizmu wdrażania do specyfiki poszczególnych obszarów: potencjałów indywidualnych, deficytów i wzajemnych zależności. W rezultacie działania te spowodują tworzenie nowych, dobrych jakościowo miejsc pracy, co przełoży się na wyższe dochody mieszkańców i większą bazę dochodową samorządów. Strategia wprost proponuje samorządom preferowanie realizacji usług społecznych użyteczności publicznej przez podmioty niekomercyjne, o misji społecznej (np. podmioty ekonomii społecznej) wskazując, że istotne jest włączanie obywateli i podmiotów ekonomii społecznej (w tym organizacji pozarządowych) w realizację usług społecznych na rzecz osób niesamodzielnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Dokument podkreśla niezwykle ważną rolę sektora ekonomii społecznej jako miejsca aktywizacji i pracy dla osób o ograniczonej zatrudnialności na otwartym rynku promując wsparcie tworzenia PES i zlecanie usług dla PES oraz partnerstwa publiczno-społeczne. Ekonomia społeczna koncentruje się na potrzebach ludzi, którzy często z przyczyn niezależnych, takich jak niepełnosprawność, choroba psychiczna, wiek, długotrwałe bezrobocie czy ubóstwo, nie mogą w pełni uczestniczyć w życiu społecznym czy zawodowym.

Także dokument „Ekonomia Społeczna w Polsce w Nowej Perspektywie Finansowej 2020+” jako jedną z rekomendacji wskazuje, że „niezbędne jest określenie w kryteriach wyboru projektów preferencji dla podmiotów ekonomii społecznej realizujących zadania istotne dla polityk publicznych, np. usługi społeczne użyteczności publicznej, itp. Niezbędne jest wzmocnienie projektów angażujących partnersko podmioty ekonomii społecznej w tych sferach, w taki sposób, aby zapewnić trwałość z jednoczesnym zwiększeniem udziału podmiotów w rynku usług”.

Dokumenty strategiczne na poziomie regionalnym.

Lubuski Program Rozwoju Ekonomii Społecznej na lata 2021-2023 akcentuje potrzebę włączenia PES w realizację usług społecznych użyteczności publicznej, wskazując, że do roku 2023 podmioty ekonomii społecznej staną się ważnym narzędziem aktywizacji i integracji mieszkańców oraz dostarczycielem usług użyteczności publicznej we wspólnotach lokalnych. Jest to główny cel Programu, który realizowany będzie przez następujące cele szczegółowe:

- zwiększenie udziału podmiotów ekonomii społecznej w działaniach na rzecz społeczności lokalnych poprzez promowanie i rozwijanie aktywności obywatelskiej, wspieranie współpracy PES z JST w realizacji usług społecznych użyteczności publicznej oraz zadań publicznych w zakresie rozwoju lokalnego i rozwój usług społecznych;
- wzrost aktywności zawodowej osób oddalonych od rynku pracy poprzez rozwój zatrudnienia w sektorze ES, wzmocnienie sieci współpracy w zakresie skutecznej reintegracji i Podniesienie kwalifikacji i umiejętności pracowników, członków i kadry zarządzającej PS/PES;
- wzmocnienie potencjału ekonomii społecznej poprzez wzrost konkurencyjności PS na rynku, kształtowanie pozytywnych postaw wobec ES, wsparcie funkcjonowania systemu zarządzania w sektorze ES.

Barierami rozwoju ekonomii społecznej w woj. lubuskim wskazanymi w Programie są m.in.: słabe przygotowanie PES do współpracy z JST i przedsiębiorstwami komercyjnymi, słabe zainteresowanie współpracą ze strony JST (samorządów oraz instytucji im podległych) oraz przedstawicieli sektora biznesu z PES, niskie kwoty zamówień JST na usługi świadczone przez PES oraz krótkie terminy umów na realizację zadań. Z uwagi na powyższe wskazano, że „*Warunkiem osiągnięcia efektu synergii w zakresie rozwoju ekonomii społecznej w województwie lubuskim jest zwiększenie zaangażowania wszystkich interesariuszy, wzmocnienie wszystkich form współpracy wewnątrz- i międzysektorowej oraz podjęcie wspólnych działań na rzecz systematycznego i trwałego rozwoju*”. Dlatego też Program kładzie nacisk m.in. na działania animacyjne skutkujące powstawaniem podmiotów obywatelskich, wspieranie ich rozwoju, tworzenie partnerstw na rzecz rozwoju ekonomii społecznej i partycypacji społecznej, co w dalszym etapie zaowocuje tworzeniem sieci kooperacji pomiędzy podmiotami ES a JST oraz wewnątrz sektora ES. Istotne są działania na rzecz aktywnego włączenia partnerów w realizację lokalnych usług użyteczności publicznej, czyli zarówno stosowanie zamówień społecznie odpowiedzialnych przez JST jak również umiejętność realizacji tych zadań przez PES. Do tak rozumianego współdziałania potrzebne jest przygotowanie wszystkich uczestników tego procesu. Program wskazuje, że dobre warunki współpracy powstają w ramach trwałego świadczenia usług przez PES i wykorzystywania trwałych powiązań kooperacyjnych z JST - służy im zawieranie długookresowych umów o powierzenie lub wsparcie realizacji zadań publicznych oraz wykorzystywanie wieloletnich programów współpracy z organizacjami pozarządowymi. Program zakłada w tym zakresie:

- motywowanie grup i środowisk do podejmowania aktywności ukierunkowanych na rozwój ES,
- inicjowanie i wspieranie powstawania grup osób i instytucji, zamierzających rozpocząć działalność w formie PES (ze szczególnym uwzględnieniem seniorów),
- upowszechnianie zapisów związanych z wykorzystywaniem narzędzi ES w dokumentach strategicznych,
- upowszechnianie klauzul społecznych oraz społecznie odpowiedzialnych zamówień wśród przedstawicieli JST oraz PES, w tym wsparcie merytoryczne dla PES w zakresie przygotowania ofert w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego przez odpowiednie instytucje (ROPS, OWES) oraz przewiduje wzrost w latach 2021-2022,
- upowszechnianie i wdrażanie wieloletnich programów współpracy JST – NGO i wieloletnich umów zlecenia zadań,
- zwiększenie udziału podmiotów ekonomii społecznej w rozwoju usług społecznych,

- przeprowadzanie diagnoz w zakresie zapotrzebowania na usługi społeczne i problemów społecznych,
- wzmocnienie roli OPS w diagnozowaniu, programowaniu i upowszechnianiu ES,
- rozwój usług społecznych na terenach wiejskich.

Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030 wskazuje relatywnie duży potencjał kapitału społecznego w województwie. Wymagany jest jednak rozwój społeczeństwa obywatelskiego, wsparcie sektora pozarządowego czy stymulowanie współpracy NGO z samorządem i instytucjami publicznymi zwłaszcza na obszarach wiejskich. Jednymi z wielu kierunków działań wskazanych w Strategii są wzmocnienie i rozwój sektora ekonomii społecznej, wspieranie działań na rzecz zwiększenia aktywności i partycypacji obywatelskiej w życiu publicznym i społecznym, wzmacnianie współpracy administracji publicznej z podmiotami III sektora, m.in. poprzez zlecenie zadań publicznych a także uczestnictwo sektora pozarządowego w procesach opiniotwórczo-doradczych.

Strategia Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Gminy Międzyrzecz na lata 2011 – 2020 to dokument traktujący o mechanizmach służących tworzeniu warunków trwałego rozwoju gminy. W dokumencie podkreślona została rola funkcjonowania na obszarze gminy organizacji pozarządowych. Efektywne i sprawnie funkcjonujące społeczeństwo obywatelskie może stać się platformą współpracy z sektorem biznesu oraz otoczeniem gminy. Zmiana świadomości społecznej w tym zakresie pozwoli na uruchomienie działań, które pozwolą na powstanie utrwalonego sektora pozarządowego. Tym samym nastąpi zwiększenie lokalnego społecznego potencjału instytucjonalnego. Aby tak się stało instytucje gminne działające na rzecz rozwoju jej mieszkańców oraz ich właściwego postrzegania codzienności, muszą czynnie współpracować z mieszkańcami, zachęcając ich do aktywnego życia społecznego.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyrzecz do 2030 zawiera analizę SWOT obejmującą opis mocnych i słabych stron gminy oraz szans i zagrożeń w głównych obszarach. Z zapisów Strategii wynika, że w obszarach bezrobocia i ubóstwa, rodziny, dziecka i młodzieży, uzależnień i przemocy w rodzinie, bezdomności, starości, niepełnosprawności a także kapitału społecznego i ludzkiego szansą na niwelowanie problemów społecznych będzie podejmowanie działań na rzecz ekonomii społecznej w gminie. Kierunkiem działań służących rozwiązywaniu problemów społecznych będzie podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi, kościołem katolickim, związkami wyznaniowymi i innymi podmiotami ekonomii społecznej działającymi na rzecz osób doświadczających ubóstwa i nim zagrożonych, osób bezrobotnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych, osób zmagających się z problemem alkoholowym, narkomanią i doświadczających przemocy w rodzinie ze społecznością lokalną. Celem strategicznym wskazanym w Strategii jest Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego. Celami operacyjnymi natomiast wzmacnianie kadry pomocy społecznej oraz rozwijanie infrastruktury socjalnej, pobudzanie i wzmacnianie aktywności obywatelskiej mieszkańców gminy, inicjowanie i wspieranie aktywności społeczności lokalnej. Kierunkami działań idącymi naprzeciw określonym celom są m.in.:

- zachęcanie mieszkańców do udziału w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych oraz wspieranie inicjatyw społecznych
- inicjowanie powstawania i wspieranie działalności organizacji pozarządowych i innych podmiotów ekonomii społecznej realizujących zadania w obszarze polityki społecznej o zasięgu gminnym i ponadgminnym,
- realizowanie zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych we współpracy z organizacjami pozarządowymi, innymi podmiotami ekonomii społecznej, kościołem katolickim, związkami wyznaniowymi, społecznością lokalną oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego (także o zasięgu ponadgminnym)

- wspieranie lokalowe i finansowe organizacji pozarządowych i innych podmiotów ekonomii społecznej, promowanie ich działalności oraz udzielanie im pomocy w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet gminy źródeł finansowania
- promocja, rozwój i upowszechnianie idei wolontariatu oraz pozyskiwanie wolontariuszy do udziału w realizacji zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.

Szczegółowe działania w zakresie współpracy samorządu gminy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego zawiera Program Współpracy Gminy Międzyrzecze z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

3.3 Formy realizacji współpracy

Obecnie w polskim systemie prawnym można znaleźć kilka możliwych trybów zlecenia usług społecznych użyteczności publicznej podmiotom ekonomii społecznej tj.:

1. Zlecenie w trybie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
2. Art. 15 ustawy z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych,
3. Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych, z możliwością wykorzystania klauzul społecznych, wspierających osoby wykluczone zawodowo, tj.
 - Klauzula zastrzeżona (Zamawiający może zastrzec, iż o udzielenie zamówienia publicznego mogą ubiegać się wyłącznie wykonawcy mający status zakładu pracy chronionej lub przedsiębiorstwa społecznego, a także spółdzielnie socjalne oraz inni wykonawcy, których głównym celem działalności jest społeczna i zawodowa integracja osób społecznie marginalizowanych)
 - Klauzula pracownicza
 - Klauzula zatrudnieniowa
 - Klauzula usługowa (w przypadku zamówień usług zdrowotnych, społecznych oraz kulturalnych Zamawiający może zastrzec, że o zamówienie ubiegać się mogą wyłącznie wykonawcy, którzy spełnią określone warunki).

Celem ułatwienia korzystania z tej klauzuli planowana jest zmiana, na mocy której to Wojewoda będzie wystawiał zaświadczenie potwierdzające spełnienie warunków ustawowych.

4. Zastosowanie przez Zamawiającego kryterium społecznego, określonego w ustawie z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych.
5. Procedura in house określona w art. 214 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych.
6. Udzielanie zamówień na usługi społeczne w trybie art. 359 i art. 360 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych.
7. Inne instrumenty w zakresie społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych, które Zamawiający może zastosować udzielając zamówień o wartości mniejszej niż 130 000,00 zł z uwzględnieniem aspektów społecznych.

Planowane są zmiany, które pozwolą na zastrzeżenie przez Zamawiającego, że o udzielenie zamówienia, dla którego ze względu na wartość nie stosuje się PZP, mogą się ubiegać wyłącznie przedsiębiorstwa społeczne.

3.4 Przegląd potencjału podmiotów ekonomii społecznej działających na terenie Gminy Międzyrzecze.

W Międzyrzeczu swoją działalność prowadzą 2 przedsiębiorstwa społeczne:

1. Spółdzielnia Socjalna „STUDNIE”

Kaława 68a, 66-300 Międzyrzec

Telefon: 798970240, E-mail: hydrotex1@o2.pl

Prowadzenie działalności związanej z odwiertem studni, pomp ciepła, badanie gruntu oraz prowadzenie pensjonatu (nocleg, wyżywienie, imprezy okolicznościowe).

2. Spółdzielnia Socjalna BIS

Kazimierza Wielkiego 59/133A, 66-300 Międzyrzecz

Telefon: 607588842, E-mail: wss@op.pl

Świadczenie usług brukarskich i budowlanych na drogach.

3. Udział burmistrza w różnych ciałach lokalnych i regionalnych

Gmina Międzyrzecz jest członkiem lub partnerem szeregu ciał lokalnych i regionalnych. Do najważniejszych należą:

- Celowy Związek Gmin CZG 12 – związek powołany w celu wspólnego rozwiązania problemu gospodarki odpadami. Obecnie, związek tworzy dużą jednostkę samorządową skupiającą 15 gmin, w tym gminę Międzyrzecz. Burmistrz należy do Zgromadzenia Związku wraz z Panią Anną Lubaczewską, jako delegata gminy Międzyrzecz.
- Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu „Pro Europa Viadrina” – Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu „Pro Europa Viadrina” zrzesza obecnie 28 gmin i 3 powiaty, które tworzą polską część Euroregionu PRO EUROPA VIADRINA. Stowarzyszenie wspiera partnerstwa i współpracę polsko-niemiecką przyczyniającą się do zrównoważonego rozwoju pogranicza. Dzięki zawiązanej sieci partnerstw tworzące Euroregion podmioty wspierają realizację wspólnych celów społecznych, gospodarczych, kulturalnych. Burmistrz jest członkiem Walnego Zebrania Stowarzyszenia.
- Zrzeszenie Gmin Województwa Lubuskiego – jest jedyną w Polsce organizacją skupiającą wszystkie 82 jednostki samorządu gminnego jednego regionu. Ponadto, zrzeszenie jest sygnatariuszem Ogólnopolskiego Porozumienia Organizacji Samorządowych (któremu przewodniczyło w latach 2013-2014), dzięki czemu głos wypracowany na forum regionalnym dostrzegany jest przez Sejm i Senat RP oraz przez Radę Ministrów. Prace grupy skupiały się przede wszystkim nad zmianami legislacyjnymi w prawie budowlanym.
- Gmina Międzyrzecz jest członkiem Stowarzyszenia LGD Brama Lubuska, które jest stowarzyszeniem „specjalnym” posiadającym osobowość prawną. Partnerstwo ma charakter trójsektorowy, jego członkami, obok osób fizycznych, są osoby prawne. Nadzór nad działalnością LGD prowadzi marszałek województwa. Organem partnerstwa, odróżniającym go od innych stowarzyszeń jest Rada, do której wyłącznych kompetencji należy ocena i wybór operacji oraz ustalanie kwot wsparcia.
- Lokalna Grupa Rybacka Obra – Warta, które jest stowarzyszeniem „specjalnym” posiadającym osobowość prawną. Partnerstwo ma charakter trójsektorowy, jego członkami, obok osób fizycznych, są osoby prawne.

Korzyści płynące z przynależności do ww. stowarzyszeń obejmują nie tylko gminę, ale również mieszkańców oraz organizacje pozarządowe i przedsiębiorców.

- W dniu 23 września 2021 r w LGD podpisała umowę na realizację projektu współpracy „PROWadzi Lubuskie”. Celem projektu jest promocja regionu Ziemi Lubuskiej i wsparcie ruchu turystycznego poprzez stworzenie Centrum Informacji Turystycznej, gadżetów reklamowych i publikację wydawnictw oraz udział w targach turystycznych. Dla naszej gminy jest to kolejny element jakże ważnej promocji.

- W 2021 r. Stowarzyszenie „BRAMA LUBUSKA” ogłosiło łącznie 4 konkursy skierowane do przedsiębiorców lub osób, które zamierzają założyć działalność gospodarczą oraz dla jednostek samorządu terytorialnego. Dzięki czemu gmina Międzyrzecz mogła ubiegać się o dofinansowanie na zadanie pn. „Budowa placu zabaw w m. Pniewo” na działce o nr 374/45 obręb geodezyjny Kaława na kwotę 82.719 zł.
- LGR prowadzi szereg inicjatyw skierowanych do mieszkańców i stowarzyszeń z naszej gminy.
W ramach działań realizowanych przez LGR przyznano uczniom z terenu gminy Międzyrzecz 28 stypendiów o wartości 100 zł. Ponadto, w ramach działalności LGR przyjęła na turnusy i półkolonie dzieci ze Stowarzyszenia Rodzin Katolickich i Chorągiew Ziemi Lubuskiej ZHP; Hufiec Międzyrzecz ZHP im. Zawiszków. LGR udzieliło także dotacji na szkolenie w wysokości 1 000,00 zł dla Stowarzyszenia Rodzin Katolickich z Międzyrzecza.

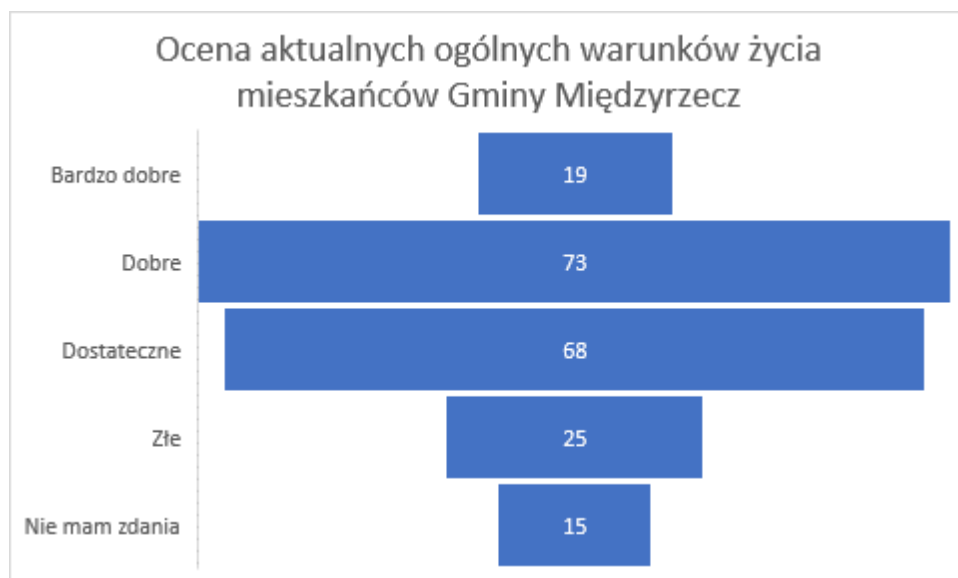
ROZDZIAŁ IV

Analiza przeprowadzonego badania ankietowego

W badaniu ankietowym uczestniczyło 200 osób, przedstawicieli sektora społecznego reprezentującego podmioty ekonomii społecznej, jednostki samorządu terytorialnego na poziomie gminnym i powiatowym oraz osoby fizyczne niezrzeszone reprezentujące różne grupy społeczne. Badanie obejmowało 23 pytania dotyczące sytuacji społecznej gminy Międzyrzecz.

Pytanie 1. Jak ocenia Pan/i aktualne ogólne warunki życia mieszkańców naszej gminy.

Bardzo dobre	19
Dobre	73
Dostateczne	68
Złe	25
Nie mam zdania	15

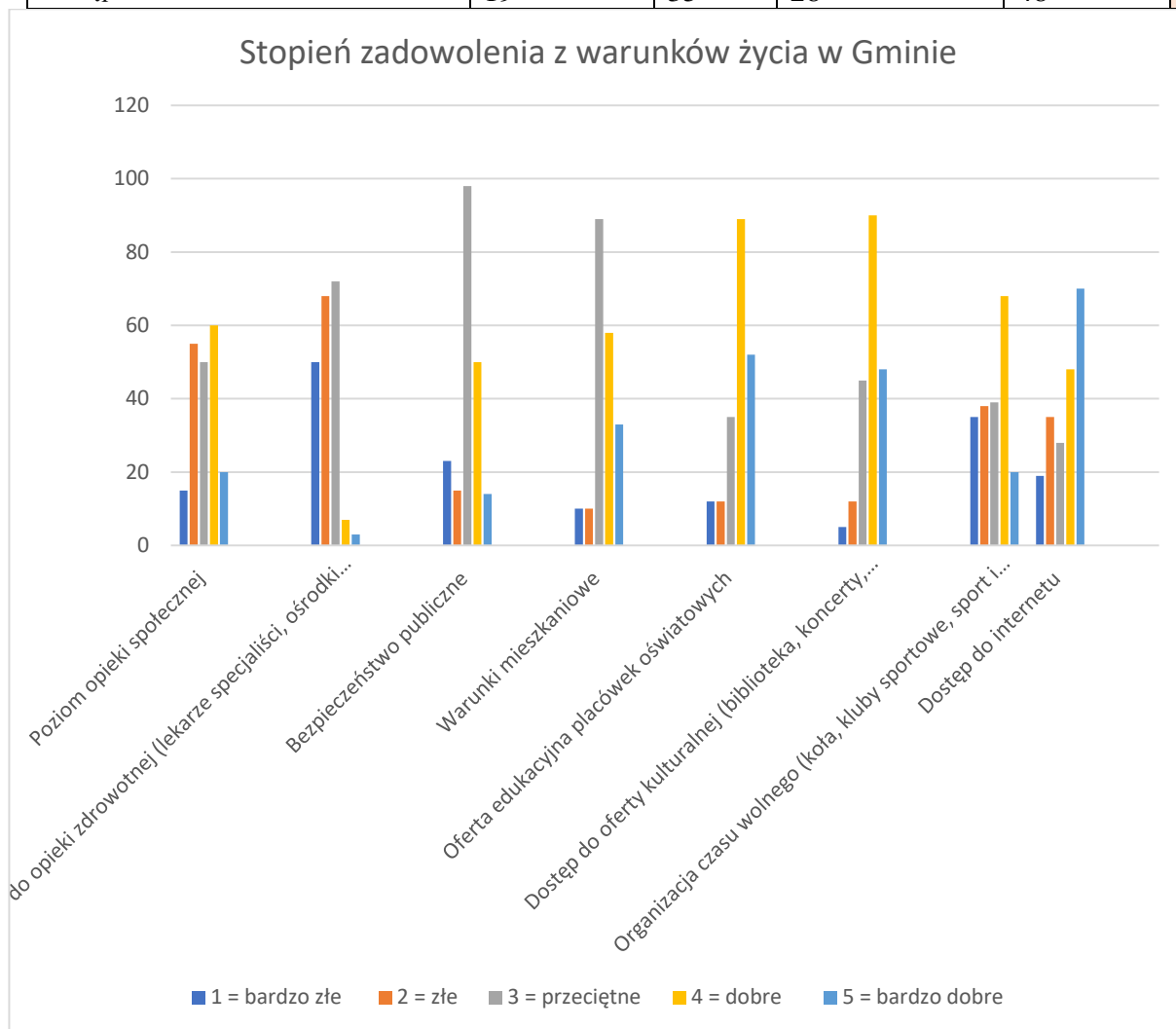

Mieszkańcy Gminy dobrze oceniają ogólne warunki życia w Gminie Międzyrzecz na 200 respondentów 80,00 % pozytywnie odnosi się do ogólnej oceny.

Pytanie 2. W jakim stopniu jest Pan(i) zadowolony z następujących warunków życia w Gminie?

	1 = bardzo złe	2 = złe	3 = przeciętne	4 = dobre	5 = bardzo dobre
Poziom opieki społecznej	15	55	50	62	20
Dostęp do opieki zdrowotnej (lekarze specjaliści, ośrodki zdrowia)	50	68	72	7	3
Bezpieczeństwo publiczne	23	15	98	50	14
Warunki mieszkaniowe	10	10	89	58	33
Oferta edukacyjna placówek oświatowych	12	12	35	89	52
Dostęp do oferty kulturalnej (biblioteka, koncerty, wystawy itp.)	5	12	45	90	48

Organizacja czasu wolnego (koła, kluby sportowe, sport i rekreacja)	35	38	39	68	20
Dostęp do internetu	19	35	28	48	70

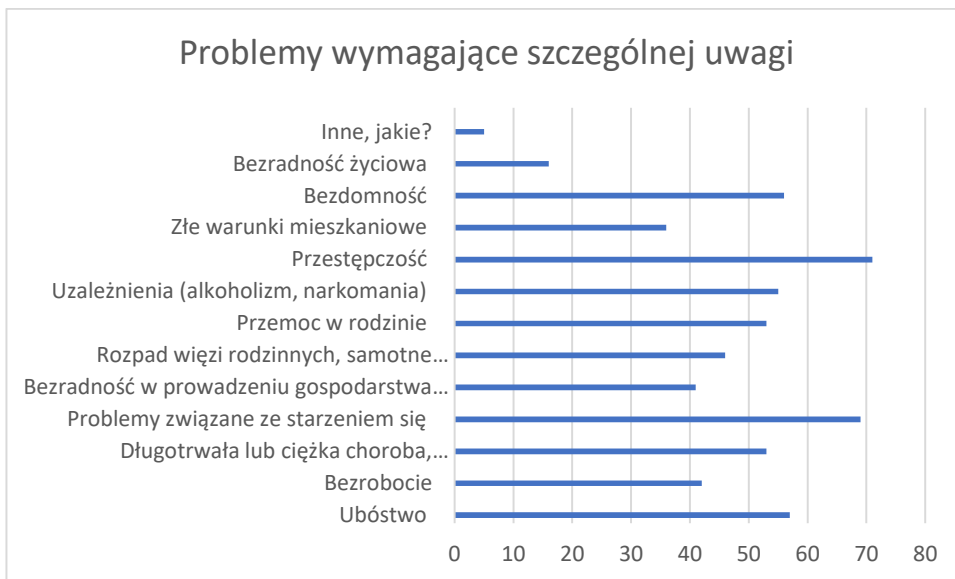

Najwyżej mieszkańcy oceniają dostęp do Internetu oraz ofertę placówek oświatowych. Najgorzej w wynikach ankiety oceniana została oferta opieki zdrowotnej. Większość ankietowanych w ogólnej ocenie określiło stopień zadowolenia z warunków życia na poziomie dobrym.

Pytanie 3. Które problemy społeczne występujące na terenie Gminy Międzyrzecz Pani/Pana zdaniem wymagają szczególnej uwagi? (Można wybrać max. 3 odpowiedzi.)

Ubóstwo	57
Bezrobocie	42
Długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność	53
Problemy związane ze starzeniem się	69
Bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego, zaniedbanie dzieci	41
Rozpad więzi rodzinnych, samotne wychowywanie dzieci	46
Przemoc w rodzinie	53
Uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	55
Przestępczość	71

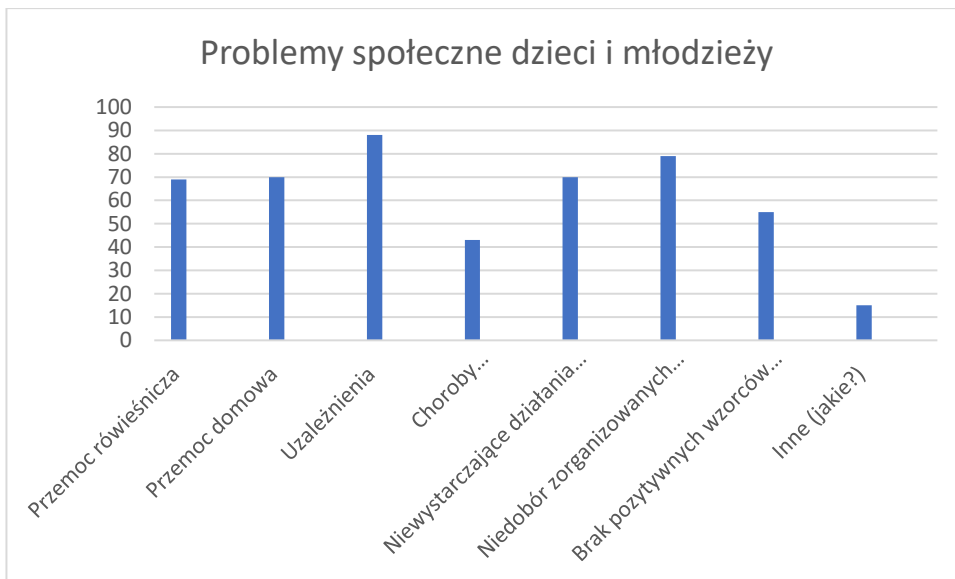
Złe warunki mieszkaniowe	36
Bezdomność	56
Bezradność życiowa	16
Inne, jakie?	5

Respondenci określili, iż największej uwagi wymagają problemy społeczne występujące na terenie Gminy Międzyrzecz tj. ubóstwo, problemy związane ze starzeniem się oraz przestępczość.

Pytanie 4. Które problemy społeczne dzieci i młodzieży, występujące na terenie Gminy Międzyrzecz, Pani/Pana zdaniem wymagają szczególnej uwagi? (Można wybrać max. 3 odpowiedzi.)

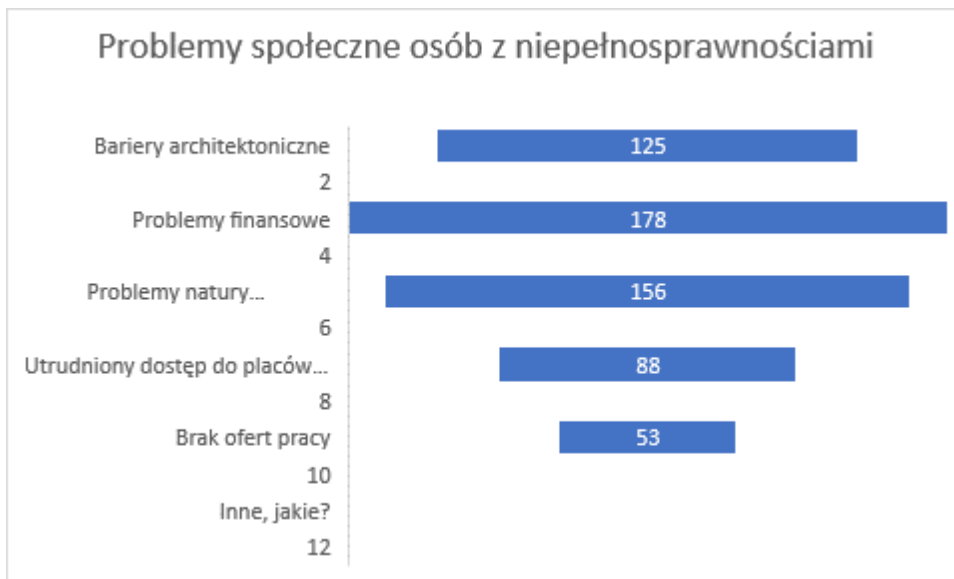
Przemoc rówieśnicza	69
Przemoc domowa	70
Uzależnienia	88
Choroby psychiczne/zaburzenia osobowości	43
Niewystarczające działania instytucji publicznych (takie jak szkoły, świetlice środowiskowe, itp.)	70
Niedobór zorganizowanych form spędzania wolnego czasu	79
Brak pozytywnych wzorców i autorytetów	55
Inne (jakie?)	15

Respondenci określili, iż największej uwagi wymagają problemy społeczne dzieci i młodzieży, występujące na terenie Gminy Międzyrzecz tj. uzależnienia, niedobór zorganizowanych form spędzania wolnego czasu, przemoc domowa oraz niewystarczające działania instytucji publicznych (takie jak szkoły, świetlice środowiskowe, itp.).

Pytanie 5. Które problemy społeczne osób z niepełnosprawnościami, występujące na terenie Gminy Międzyrzecz, Pani/Pana zdaniem wymagają szczególnej uwagi? (Można wybrać max. 3 odpowiedzi.)

Bariery architektoniczne	125
Problemy finansowe	178
Problemy natury psychologicznej	156
Utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych / usług opiekuńczych	88
Brak ofert pracy	53
Inne, jakie?	0

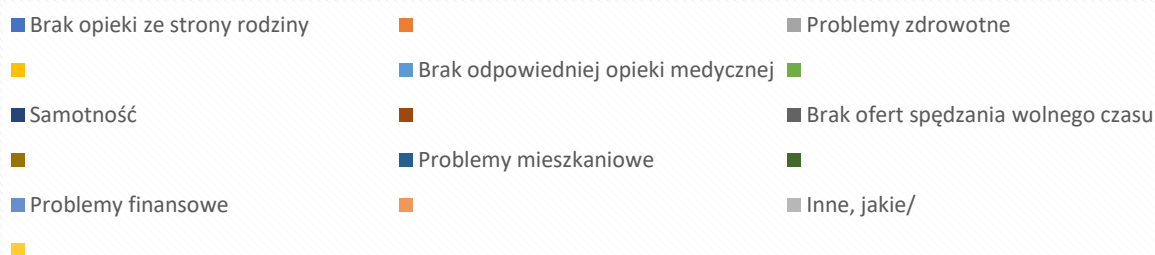
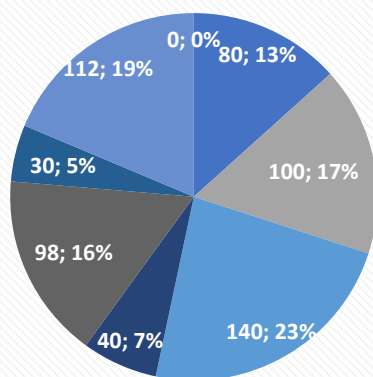

Respondenci określili, iż największej uwagi wymagają p problemy społeczne osób z niepełnosprawnościami, występujące na terenie Gminy Międzyrzecz tj. problemy finansowe, problemy natury psychologicznej, bariery architektoniczne.

Pytanie 6. Które problemy społeczne osób starszych, występujące na terenie Gminy Międzyrzecz Pani/Pana zdaniem wymagają szczególnej uwagi. (Można wybrać max. 3 odpowiedzi.)

Brak opieki ze strony rodziny	80
Problemy zdrowotne	100
Brak odpowiedniej opieki medycznej	140
Samotność	40
Brak ofert spędzania wolnego czasu	98
Problemy mieszkaniowe	30
Problemy finansowe	112
Inne, jakie/	0

Problemy społeczne osób starszych

Zgodnie z wynikami ankiety największym problemem społecznym osób starszych jest brak odpowiedniej opieki medycznej, następnie problemy finansowe wynikające z niskich uposażeń emerytalnych i wysokich kosztów życia a także problemy zdrowotne, które uniemożliwiają podjęcie inicjatyw społecznych i zawodowych.

Pytanie 7. Czy Pani/Pana zdaniem istnieją w Gminie Międzyrzecz inne istotne problemy społeczne (nieujęte w tej ankiecie) wymagające priorytetowego potraktowania?

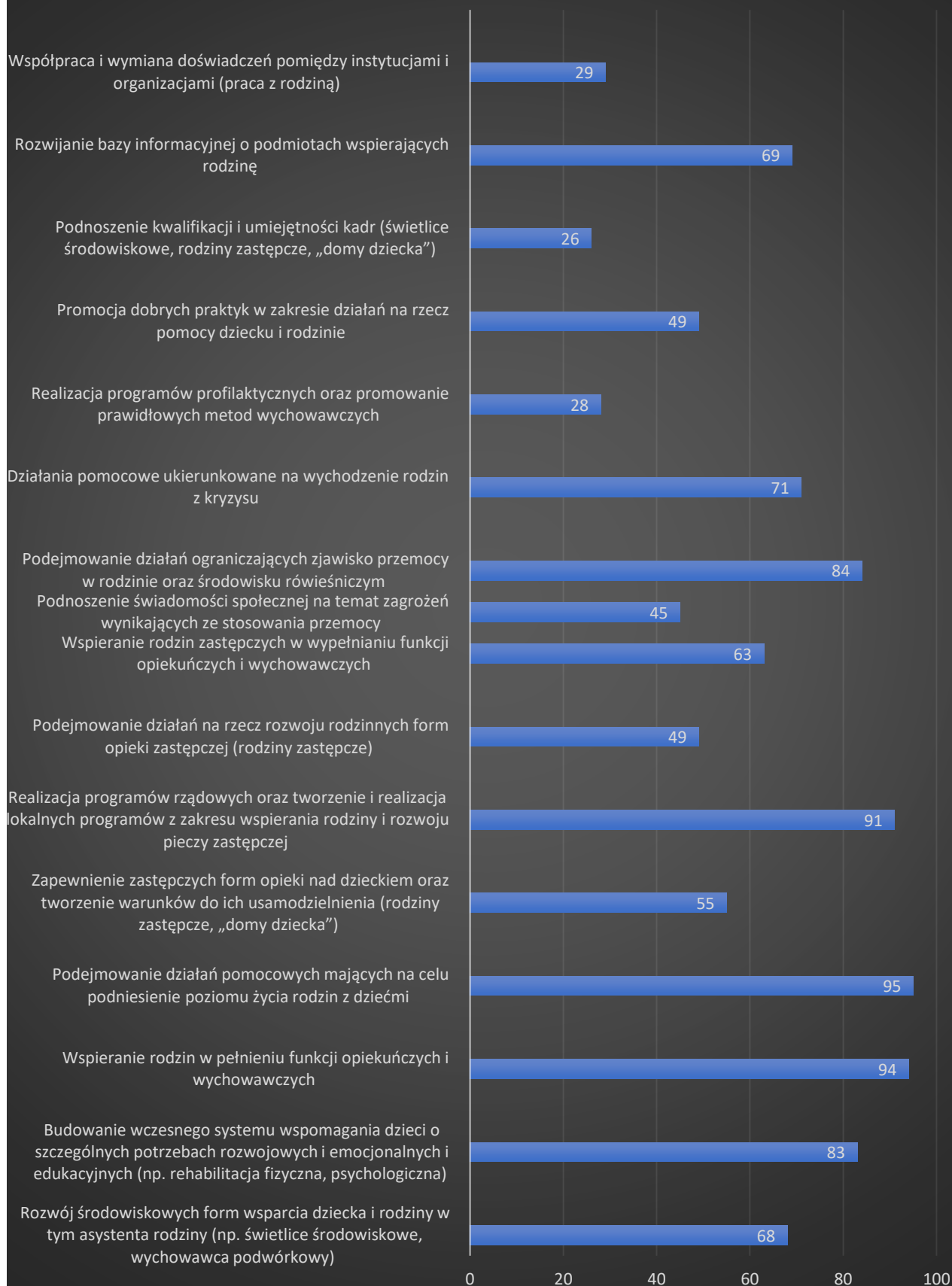
- singularyzacja starości,
- ucieczka młodych ludzi z terenu Gminy Międzyrzecz(migracja zawodowa),
- problemy infrastruktury – miasto wymaga stworzenia drogi alternatywnej przez rzekę,
- niski poziom oferty społeczno – kulturalnej dla młodzieży
- niski poziom rozwoju podmiotów ekonomii społecznej,
- niski poziom ekonomizacji organizacji pozarządowych,
- obszary miejskie zdegradowane wymagające rewitalizacji
- niski poziom działań w partnerstwie
- brak aktywności społecznej sektora biznesu
- niski poziom organizacji transportu publicznego
- zdegradowane obszary jeziora Głębokie
- niski poziom aktywności w ramach wolontariatu

Pytanie 8. Które z podanych elementów realizacji obszaru Rodzina – najlepszym środowiskiem rozwoju uważa Pani/Pan za najważniejsze? (Można wybrać max. 5 odpowiedzi.)

Rozwój środowiskowych form wsparcia dziecka i rodziny w tym asystenta rodziny (np. świetlice środowiskowe, wychowawca podwórkowy)	68
---	----

Budowanie wczesnego systemu wspomagania dzieci o szczególnych potrzebach rozwojowych i emocjonalnych i edukacyjnych (np. rehabilitacja fizyczna, psychologiczna)	83
Wspieranie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych	94
Podejmowanie działań pomocowych mających na celu podniesienie poziomu życia rodzin z dziećmi	95
Zapewnienie zastępczych form opieki nad dzieckiem oraz tworzenie warunków do ich usamodzielnienia (rodziny zastępcze, „domy dziecka”)	55
Realizacja programów rządowych oraz tworzenie i realizacja lokalnych programów z zakresu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej	91
Podejmowanie działań na rzecz rozwoju rodzinnych form opieki zastępczej (rodziny zastępcze)	49
Wspieranie rodzin zastępczych w wypełnianiu funkcji opiekuńczych i wychowawczych	63
Podnoszenie świadomości społecznej na temat zagrożeń wynikających ze stosowania przemocy	45
Podejmowanie działań ograniczających zjawisko przemocy w rodzinie oraz środowisku rówieśniczym	84
Działania pomocowe ukierunkowane na wychodzenie rodzin z kryzysu	71
Realizacja programów profilaktycznych oraz promowanie prawidłowych metod wychowawczych	28
Promocja dobrych praktyk w zakresie działań na rzecz pomocy dziecku i rodzinie	49
Podnoszenie kwalifikacji i umiejętności kadr (światlice środowiskowe, rodziny zastępcze, „domy dziecka”)	26
Rozwijanie bazy informacyjnej o podmiotach wspierających rodzinę	69
Współpraca i wymiana doświadczeń pomiędzy instytucjami i organizacjami (praca z rodziną)	29

Najważniejsze kierunki w obszarze rodziny

28 % respondentów - mieszkańcy Gminy Międzyrzecz za najważniejsze elementy realizacji obszaru Rodzina – najlepszym środowiskiem rozwoju uważają ogólnie rozumiane wsparcie rodziny:

- Wspieranie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych
- Podejmowanie działań pomocowych mających na celu podniesienie poziomu życia rodzin z dziećmi
- Realizacja programów rządowych oraz tworzenie i realizacja lokalnych programów z zakresu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej

Jednocześnie, zgodnie ze wskazaniem 34 % respondentów, wykazano dużą potrzebę podejmowania działań profilaktycznych w zakresie problemów społecznych w szczególności w zakresie rozwoju dziecka, przeciwdziałania przemocy i podejmowania działań w kryzysie.

- Budowanie wczesnego systemu wspomagania dzieci o szczególnych potrzebach rozwojowych i emocjonalnych i edukacyjnych (np. rehabilitacja fizyczna, psychologiczna)
- Podejmowanie działań ograniczających zjawisko przemocy w rodzinie oraz środowisku rówieśniczym
- Działania pomocowe ukierunkowane na wychodzenie rodzin z kryzysu

Pytanie 9. Co Pani/Pana zdaniem należy zrobić, aby przeciwdziałać negatywnym zjawiskom w realizacji powyższego obszaru?

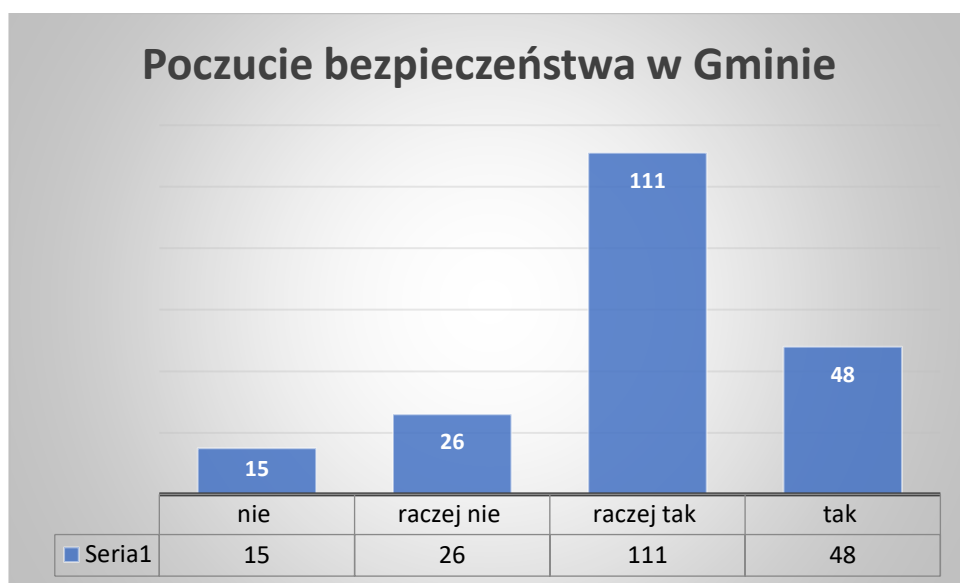
- Utworzenie programów profilaktycznych i edukacyjnych.
- Realizacja programów rządowych oraz tworzenie i realizacja lokalnych programów z zakresu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej
- Realizacja projektów socjalnych na rzecz rodziny.
- Rozwój partnerstw na rzecz wspierania rodzin.
- Przeprowadzenie kampanii i akcji na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Rozwój „Międzyrzeckiej Niebieskiej linii”.
- Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.
- Zapewnienie rodzinom zmagającym się z problemem alkoholowym, narkomanią i przemocą w rodzinie większego dostępu do wsparcia psychologicznego, prawnego i społecznego.
- Wzmocnienie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży.
- Wsparcie i rozwój oferty punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i współuzależnionych działającego w gminie.
- Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
- Kontynuowanie działalności zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.
- Podejmowanie współpracy z instytucjami, organizacjami pozarządowymi, kościołem katolickim, związkami wyznaniowymi i innymi podmiotami ekonomii społecznej działającymi na rzecz osób zmagających się z problemem alkoholowym, narkomanią i doświadczających

przemocy w rodzinie, a także ze społecznością lokalną oraz aktywizujących dzieci i młodzież.

- Tworzenie i aktywizowanie młodzieży w ramach wolontariatu.
- Rozszerzenie oferty dla rodzin z dziećmi, młodzieży.
- Inicjowanie powstawania i wspieranie działalności organizacji pozarządowych działających na rzecz osób zmagających się z problemem alkoholowym, narkomanią oraz doświadczających przemocy w rodzinie.
- Rozwój żłobków, klubów dziecięcych.
- Przeprowadzenie kampanii na rzecz równości szans, w tym na rzecz wykorzenienia form przemocy ze względu na płeć, eliminowania stereotypów związanych z płcią.
- Włączenie społeczne osób z niepełnosprawnością.
- Aktywna współpraca w ramach działań pomocowych.

Pytanie 10. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w swoim miejscu zamieszkania?

nie	15
raczej nie	26
raczej tak	111
tak	48

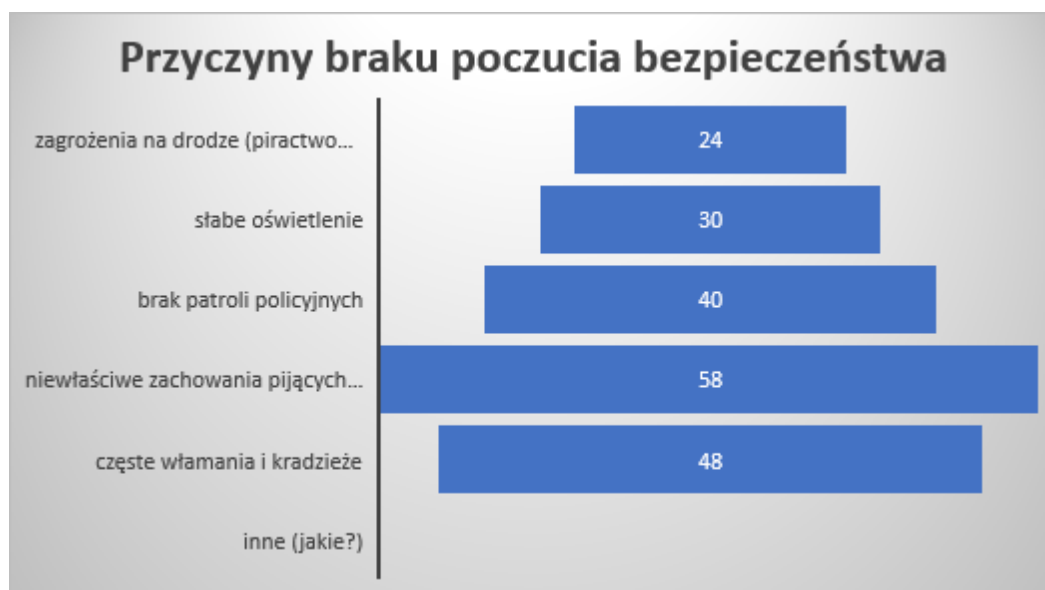
56% osób raczej ma poczucie bezpieczeństwa w swoim miejscu zamieszkania, co stanowi zdecydowaną większość wśród ankietowanych.

15 % odczuwa zagrożenie w swoim miejscu zamieszkania.

Pytanie 11. Jeśli nie, to jakie są przyczyny braku bezpieczeństwa?

zagrożenia na drodze (piractwo drogowe, nietrzeźwi kierowcy)	24
słabe oświetlenie	30
brak patroli policyjnych	40
niewłaściwe zachowania pijących alkohol w miejscach publicznych	58

częste włamania i kradzieże	48
inne (jakie?)	

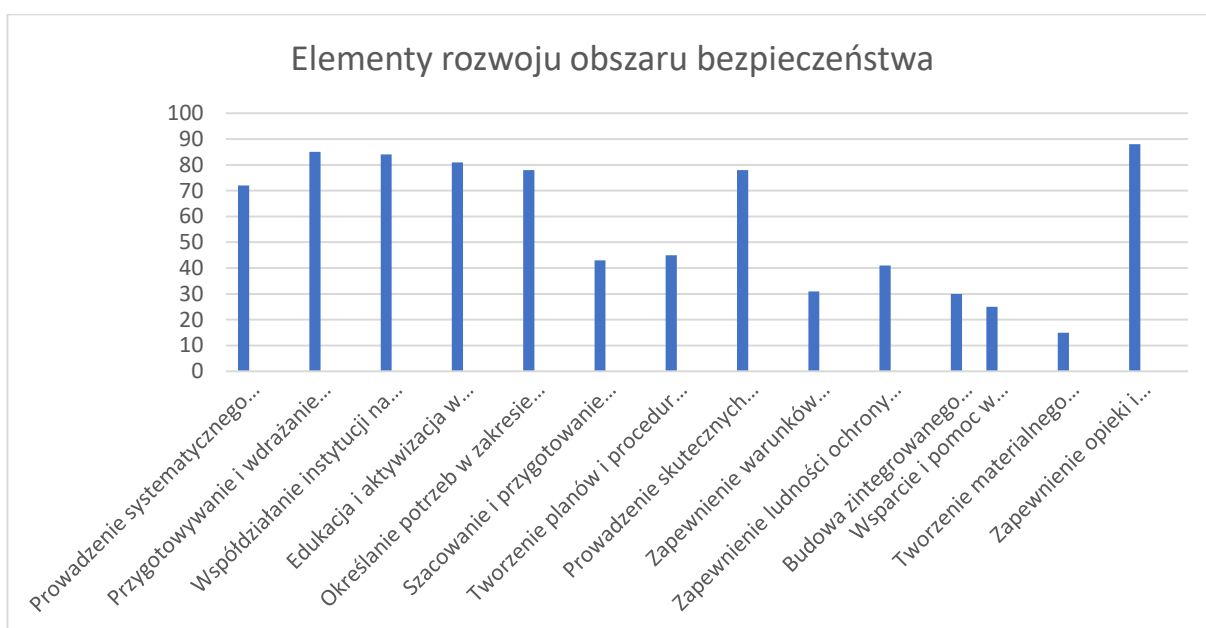

Najczęściej wskazywanym powodem braku poczucia bezpieczeństwa jest niewłaściwe zachowania pijących alkohol w miejscach publicznych, kryterium to wskazało aż 29 % respondentów. Kolejnymi aspektami wskazanymi jest brak patroli policyjnych i włamania.

Pytanie 12. Które z podanych elementów realizacji obszaru Bezpieczne społeczeństwo uważa Pani/Pan za najważniejsze? (Można wybrać max. 4 odpowiedzi.)

Prowadzenie systematycznego monitoringu występujących i potencjalnych zagrożeń	72
Przygotowywanie i wdrażanie projektów eliminacji zagrożeń	85
Współdziałanie instytucji na rzecz zapobiegania zagrożeniom (służby socjalne, policja, szkoły, itp.)	84
Edukacja i aktywizacja w zakresie eliminowania zagrożeń	81
Określanie potrzeb w zakresie reagowania w sytuacjach wystąpienia różnorodnych rodzajów zagrożeń	78
Szacowanie i przygotowanie pomocy potrzebującym w stanach zagrożeń ich bezpieczeństwa	43
Tworzenie planów i procedur współdziałania dla określonych rodzajów zagrożeń zapewniających niezbędny ratunek i pomoc zagrożonym	45
Prowadzenie skutecznych działań interwencyjnych i ratowniczych w sytuacjach zagrożeń zdrowia i życia ludzi, mienia i środowiska	78
Zapewnienie warunków przetrwania i życia dla osób potrzebujących	31

pomocy	
Zapewnienie ludności ochrony i bezpieczeństwa na wypadek zagrożeń cywilizacyjnych i powodowanych przez siły natury	41
Budowa zintegrowanego systemu reagowania na występujące zagrożenia	30
Wsparcie i pomoc w przetrwaniu po doznanych stratach spowodowanych zaistniałym zdarzeniem	25
Tworzenie materialnego zabezpieczenia potrzeb ludzi, którzy utracili w wyniku zdarzeń warunki mieszkalne i materialne	15
Zapewnienie opieki i możliwości radzenia po urazach traumatycznych (pomoc psychologiczna i terapeutyczna)	88

Za najważniejsze elementy rozwoju obszaru bezpieczeństwa uznano:

- Zapewnienie opieki i możliwości radzenia po urazach traumatycznych (pomoc psychologiczna i terapeutyczna) – 11 % ankietowanych
- Przygotowywanie i wdrażanie projektów eliminacji zagrożeń – 10,7 % ankietowanych
- Współdziałanie instytucji na rzecz zapobiegania zagrożeniom (służby socjalne, policja, szkoły, itp.) – 10,6 % ankietowanych.

Pytanie 13. Co Pani/Pana zdaniem należy zrobić, aby przeciwdziałać negatywnym zjawiskom w realizacji powyższego obszaru?

- Spadek czynników zagrożenia.
- Prowadzenie kampanii społecznych na temat działań profilaktycznych oraz kampanii informacyjnych w zakresie poprawy bezpieczeństwa.
- Rozwój monitoringu miejskiego.
- Poprawa procesów komunikacji społecznej oraz wymiany wiedzy.

- Współdziałanie instytucji na rzecz zapobiegania zagrożeniom.
- Przygotowywanie i wdrażanie projektów eliminacji zagrożeń.
- Zapewnienie opieki i możliwości radzenia po urazach traumatycznych (pomoc psychologiczna i terapeutyczna).
- Prowadzenie systematycznego monitoringu występujących i potencjalnych zagrożeń.
- Edukacja i aktywizacja w zakresie eliminowania zagrożeń.
- Prowadzenie skutecznych działań interwencyjnych i ratowniczych w sytuacjach zagrożeń zdrowia i życia ludzi, mienia i środowiska.

Pytanie 14. Które z podanych elementów realizacji obszaru Wysoka aktywność zawodowa uważa Pani/Pan za najważniejsze? (Można wybrać max. 3 odpowiedzi.)

Opracowywanie kierunków szkoleń w oparciu o analizę lokalnego rynku pracy	45
Pomoc w diagnozowaniu predyspozycji zawodowych bezrobotnych w ramach usług doradczych	56
Zwiększenie aktywności biernych zawodowo oraz innych grup, które znajdują się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy	55
Promowanie idei uczenia się przez całe życie	55
Kreowanie postaw przedsiębiorczych	40
Wsparcie finansowe, prawne i doradcze osób bezrobotnych w samozatrudnieniu	89
Wsparcie finansowe przedsiębiorców w tworzeniu nowych miejsc pracy	60
Współpraca z organizacjami pracodawców	40
Obejmowanie programami osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy (np. osoby z niepełnosprawnościami, osoby starsze)	83
Pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację projektów	77

Elementy obszaru - wysoka aktywność zawodowa

Ankietowani określili, iż najważniejszymi elementami w realizacji obszaru Wysoka aktywność zawodowa są wsparcie finansowe, prawne i doradcze osób bezrobotnych w samozatrudnieniu, obejmowanie programami osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy (np. osoby z niepełnosprawnościami, osoby starsze) oraz pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację projektów.

Pytanie 15. Co Pani/Pana zdaniem należy zrobić, aby przeciwdziałać negatywnym zjawiskom w realizacji powyższego obszaru?

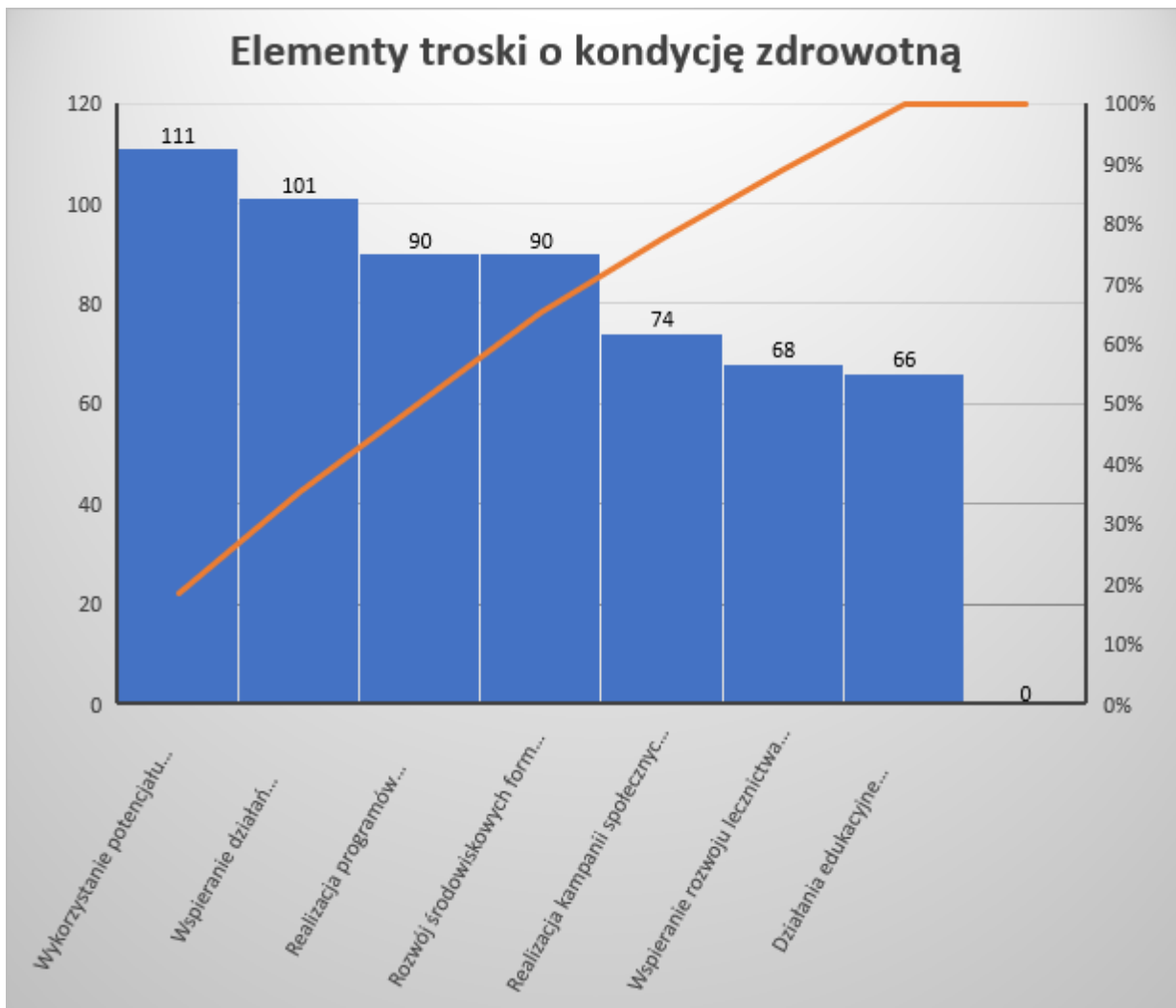
- inicjowanie powstawania podmiotów ekonomii społecznej na terenie Gminy Międzyrzecz poprzez m.in. promocję materiałów dotyczących ekonomii społecznej, organizację spotkań o tej tematyce, udostępnianie informacji o możliwościach rozwoju podmiotów ES,

współpracę z partnerami i instytucjami/organizacjami w celu propagowania idei ES, np. z Ośrodkiem Wsparcia Ekonomii Społecznej;

- rozwój Klubu Integracji Społecznej.
- Utworzenie Spółdzielni Socjalnej.
- stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Międzyrzeczu, ale też innymi instytucjami i organizacjami prowadzącymi działania z podobnego zakresu w celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych, nawiązanie partnerstw biznesowych;
- promocja gminy jako obszaru inwestycyjnego poprzez m.in. organizację imprez i przedsięwzięć o zasięgu gminnym i ponadgminnym
- wspieranie rozwoju turystyki, poprzez m.in. propagowanie zdrowego stylu życia przy wykorzystaniu istniejącej bazy w postaci np. ścieżek rowerowych czy szlaków turystycznych, promocję imprez odbywających się na terenie gminy;
- wzbogacenie oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży, ale także osób dorosłych i starszych z wykorzystaniem pojawiających się możliwości w gminie oraz bazy istniejącej poza gminą;
- promocja trwałych form zatrudnienia.
- przeciwdziałanie zjawisku wyuczonej bezradności;
- rozwój wolontariatu i asystentury osób niepełnosprawnych;
- profilaktyka przestępczości, przemocy i agresji wśród dzieci i młodzieży poprzez np. kampanie propagujące właściwe postawy, organizację spotkań z przedstawicielami różnych służb i instytucji;
- Utworzenie lokalnej sieci współpracy.
- Rozwój partnerstwa lokalnego.
- Wzmocnienie roli podmiotów ekonomii społecznej we wspólnotach samorządowych.
- Powstanie i utrzymanie miejsc pracy w podmiotach ekonomii społecznej i przedsiębiorstwach społecznych

Pytanie 16. Które z podanych elementów realizacji obszaru Troska o kondycję zdrowotną uważa Pani/Pan za najważniejsze? (Można wybrać max. 3 odpowiedzi.)

Realizacja programów profilaktycznych oraz działań edukacyjnych w zakresie zdrowia	90
Realizacja kampanii społecznych wzmocniających odpowiedzialność za swoje zdrowie	74
Wspieranie działań zachęcających mieszkańców do aktywnego spędzania wolnego czasu	101
Rozwój środowiskowych form wsparcia seniora	90
Wspieranie rozwoju leczenia odwykowego	68
Wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwiązywania problemów społecznych i rodzinnych związanych z uzależnieniami (kluby AA, pomoc rodzinom osób uzależnionych)	111
Działania edukacyjne skierowane do pracowników ochrony zdrowia	66

Ankietowani określili, iż najważniejszymi elementami w realizacji obszaru troska o kondycję zdrowotną jest realizacja programów profilaktycznych oraz działań edukacyjnych w zakresie zdrowia, wspieranie działań zachęcających mieszkańców do aktywnego spędzania wolnego czasu oraz wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwiązywania problemów społecznych i rodzinnych związanych z uzależnieniami (kluby AA, pomoc rodzinom osób uzależnionych).

Pytanie 17. Co Pani/Pana zdaniem należy zrobić, aby przeciwdziałać negatywnym zjawiskom w realizacji powyższego obszaru?

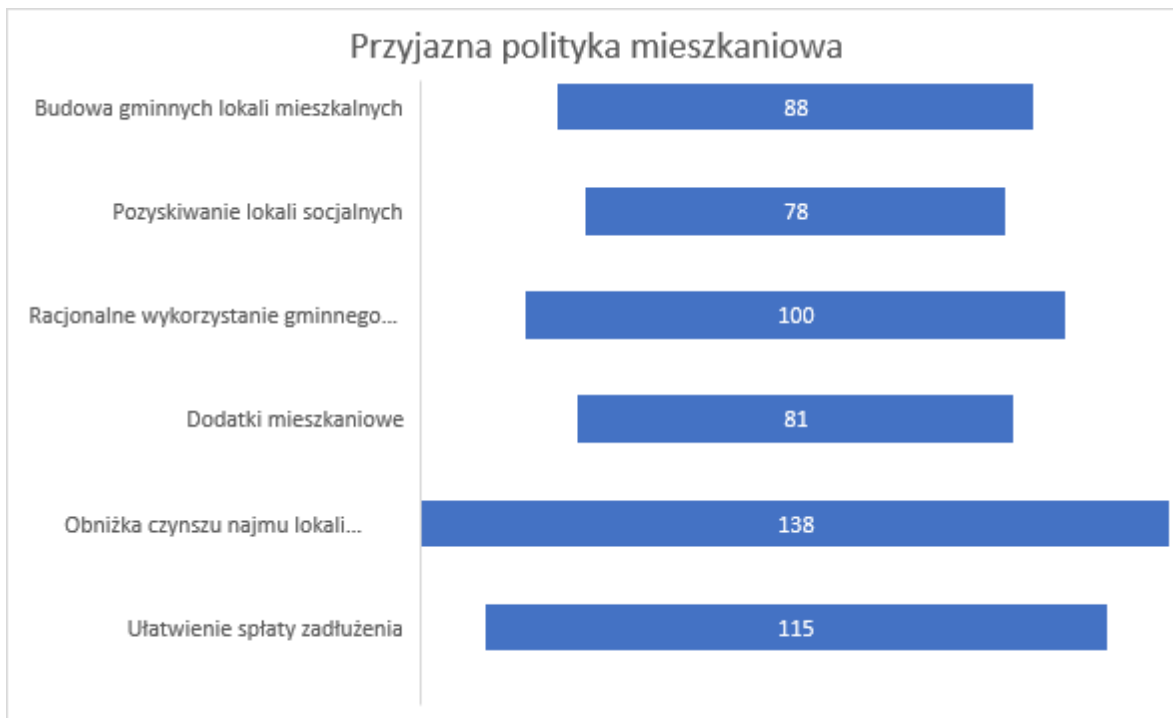
- intensyfikacja działań na rzecz profilaktyki wśród dzieci i młodzieży;
- poprawa systemu ewaluacji programów profilaktycznych;
- promocja właściwych postaw;
- wzrost dostępności specjalistów ds. uzależnień poprzez np. angażowanie ich do różnych projektów socjalnych;
- zacieśnianie współpracy różnych instytucji, organizacji i osób na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom;
- inicjowanie powstawania grup samopomocowych;
- podnoszenie świadomości rodziców na temat szkodliwości różnorodnych czynników uzależniających w celu przeciwdziałania przyzwoleniu dorosłych na nadużywanie nowoczesnych technologii przez dzieci;

- podejmowanie działań naprawczych względem negatywnych skutków uzależnień, takich jak ubożenie, przemoc domowa, rozpad rodziny;
- organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez rozwój oferty edukacyjnej i pozaszkolnej;
- realizacja programów profilaktycznych oraz działań edukacyjnych w zakresie zdrowia;
- wspieranie działań zachęcających mieszkańców do aktywnego spędzania wolnego czasu;
- wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwiązywania problemów społecznych i rodzinnych związanych z uzależnieniami (kluby AA, pomoc rodzinom osób uzależnionych).

Pytanie 18. Które z podanych elementów realizacji obszaru Przyjazna polityka mieszkaniowa i przeciwdziałanie bezdomności uważa Pani/Pan za najważniejsze?

Prosimy o wpisanie znaku X w odpowiednie pola w poniższej tabeli. Można wybrać max. 3 odpowiedzi.

Budowa gminnych lokali mieszkalnych	88
Pozyskiwanie lokali socjalnych	78
Racjonalne wykorzystanie gminnego zasobu mieszkaniowego	100
Dodatki mieszkaniowe	81
Obniżka czynszu najmu lokali mieszkalnych	138
Ułatwienie spłaty zadłużenia	115

Pytanie 19. Co Pani/Pana zdaniem należy zrobić, aby przeciwdziałać negatywnym zjawiskom w realizacji powyższego obszaru?

- a. Stworzyć przyjazne warunki dla rodzin z dziećmi
- b. Podnieść poczucie bezpieczeństwa w Gminie
- c. Wspierać możliwości ekorozwiązań w budownictwie
- d. Umożliwić rozwój budownictwa społecznego

20. Które z podanych elementów realizacji obszaru Wysoki poziom świadomości i aktywności społecznej mieszkańców w każdym wieku uważa Pani/Pan za najważniejsze? (Można wybrać max. 3 odpowiedzi.)

Współpraca różnych środowisk na rzecz rozwoju społecznego	30
Promowanie edukacji i aktywności społecznej	60
Podtrzymywanie i upowszechnianie tożsamości narodowej i lokalnej	75
Poszerzanie możliwości kształcenia dorosłych	75
Finansowanie rozwoju kształcenia ustawicznego adekwatne do lokalnych potrzeb (zmiana zawodu)	88
Rozwój współpracy osób i instytucji na rzecz edukacji społecznej i aktywności lokalnej	87
Kształtowanie odpowiedzialności społecznej w obszarze	107

funkcjonowania osób niepełnosprawnych i starszych (wrażliwość społeczna)	
Rozwój działań na rzecz integracji międzypokoleniowej	78

Ankietowani określili, iż najważniejszymi elementami w realizacji obszaru Wysoki poziom świadomości i aktywności społecznej mieszkańców w każdym wieku finansowanie rozwoju kształcenia ustawicznego adekwatne do lokalnych potrzeb (zmiana zawodu), rozwój współpracy osób i instytucji na rzecz edukacji społecznej i aktywności lokalnej, kształtowanie odpowiedzialności społecznej w obszarze funkcjonowania osób niepełnosprawnych i starszych (wrażliwość społeczna).

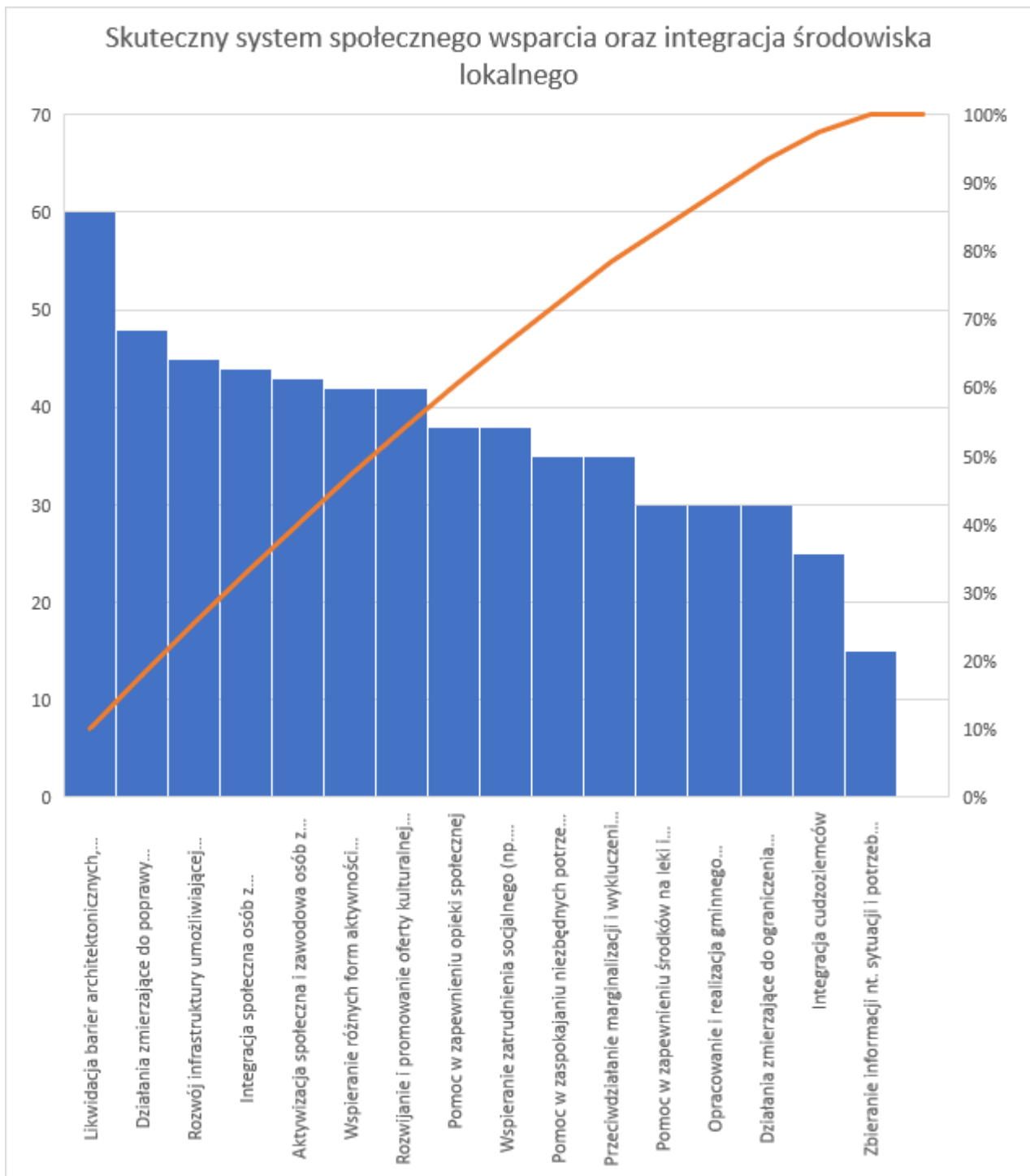
Pytanie 21. Co Pani/Pana zdaniem należy zrobić, aby przeciwdziałać negatywnym zjawiskom w realizacji powyższego obszaru?

- Utworzenie programów profilaktycznych i edukacyjnych.
- Realizacja projektów socjalnych.
- Rozwój partnerstw na rzecz wspierania rodzin
- Utworzenie i rozwój grup samopomocowych.
- Rozwój wolontariatu.
- Rozwój usług w tym e-usług, telepieki, usług asystenckich i wspierających, streetworkingu, e-administracji, e-zdrowia.
- Przeprowadzenie kampanii na rzecz równości szans, w tym na rzecz wykorzenia form przemocy ze względu na płeć, eliminowania stereotypów związanych z płcią.
- Utworzenie specjalistycznych organizacji pozarządowych.
- Rozwój III sektora.

- Organizacja imprez i wydarzeń kulturalnych dedykowanych osobom starszym i angażującym je w ich realizację.
- Wzrost oferty dla osób starszych.
- Zwiększenie aktywności społecznej seniorów, w tym w miejscowościach sołeckich .

Pytanie 22. Które z podanych elementów realizacji obszaru Skuteczny system społecznego wsparcia oraz integracja środowiska lokalnego uważa Pani/Pan za najważniejsze? (Można wybrać max. 3 odpowiedzi.)

Pomoc w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb bytowych	35
Pomoc w zapewnieniu środków na leki i leczenie	30
Pomoc w zapewnieniu opieki społecznej	38
Zbieranie informacji nt. sytuacji i potrzeb osób z niepełnosprawnościami	15
Likwidacja barier architektonicznych, transportowych, technicznych, cyfrowych i w komunikowaniu się	60
Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób z niepełnosprawnościami	35
Aktywizacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnościami	43
Integracja społeczna osób z niepełnosprawnościami	44
Opracowanie i realizacja gminnego standardu wychodzenia z bezdomności	30
Rozwój infrastruktury umożliwiającej czasowy pobyt osobom bezdomnym i pomoc w odzyskiwaniu samodzielności życiowej (noclegownie, schroniska dla bezdomnych)	45
Wspieranie zatrudnienia socjalnego (np. praca dla osób z niepełnosprawnościami, osób wychodzących z bezdomności)	38
Wspieranie różnych form aktywności seniorów	42
Rozwijanie i promowanie oferty kulturalnej, oświatowej i rozrywkowej dla osób starszych	42
Działania zmierzające do poprawy bezpieczeństwa osobistego i socjalnego osób starszych	48
Integracja cudzoziemców	25
Działania zmierzające do ograniczenia wszelkich form dyskryminacji	30

Ankietowani określili, iż najważniejszymi elementami w realizacji obszaru Skuteczny system społecznego wsparcia oraz integracja środowiska lokalnego poprzez likwidację barier architektonicznych, transportowych, technicznych, cyfrowych i w komunikowaniu się, rozwój infrastruktury umożliwiającej czasowy pobyt osobom bezdomnym i pomoc w odzyskiwaniu samodzielności życiowej (noclegownie, schroniska dla bezdomnych), działania zmierzające do poprawy bezpieczeństwa osobistego i socjalnego osób starszych.

Pytanie 23. Co Pani/Pana zdaniem należy zrobić, aby przeciwdziałać negatywnym zjawiskom w realizacji powyższego obszaru?

- Przeprowadzenie kampanii na rzecz równości szans, w tym na rzecz wykorzenia form przemocy ze względu na płeć, eliminowania stereotypów związanych z płcią.
- Rozwój partnerstw lokalnych i ponadlokalnych.
- Podpisanie umów partnerskich i o współpracy.
- Utworzenie baz informacyjnych dla mieszkańców gminy i pracowników różnorodnych instytucji i organizacji.
- Wzrost liczby działań podejmowanych w partnerstwie.
- Rozwój usług opiekuńczych, wspierających i asystenckich dla osób starszych i niepełnosprawnych.
- Organizacja imprez i wydarzeń kulturalnych dedykowanych osobom starszym i angażującym je w ich realizację
- Rozwój wolontariatu / asystentury skierowanej do osób starszych.
- Rozwój opieki wytechnieniowej w systemie dziennym i całodobowym.
- Szkolenia i spotkania na rzecz włączenia cyfrowego osób starszych w tym e-usług, e-zdrowia, e-administracji .
- Wzrost oferty dla osób starszych.
- Rozwój różnorodnych form usług opiekuńczych.
- Zwiększenie aktywności społecznej seniorów, w tym w miejscowościach sołeckich .

ROZDZIAŁ V

Analiza SWOT

1. Analiza SWOT w ramach konsultacji społecznych

W ramach syntezy diagnozy gminy Międzyrzecz zidentyfikowano **8 słabych stron**. Część z nich to trudne do rozwiązania problemy społeczne, kluczowe dla wysokiej jakości życia (bezrobocie strukturalne, niewielka liczba miejsc pracy). Niektóre słabe strony są również czynnikami szczególnie spowalniającymi procesy rozwojowe (niski poziom dochodów gminnych). W świetle rozwoju turystyki, jako kluczową słabą stroną należy uznać brak spójnego systemu przestrzeni publicznych wokół jezior, który powoduje problem w stworzeniu i promowaniu atrakcyjnej oferty turystycznej. Najważniejsze **szanse** gminy Międzyrzecz leżą niewątpliwie w stosunkowo dużym pakiecie zewnętrznych środków finansowych, możliwych do pozyskania w najbliższej perspektywie finansowej. Dodatkowo, jako istotne okazje rozwojowej wskazano zwiększający się w Polsce ruch turystyczny oraz rozwijające miejskiego obszaru inwestycyjnego. Wykorzystanie choć części pojawiających się szans może wyraźnie podnieść poziom rozwoju i jakość życia w gminie.

W celu określenia możliwie najlepszego wariantu strategicznego dla gminy Międzyrzecz przeprowadzono **analizę SWOT/TOWS**. Jej procedura polega na **określeniu siły powiązań** między poszczególnymi mocnymi, słabymi stronami, szansami i zagrożeniami. W pierwszej kolejności sporządzono 8 macierzy relacji pomiędzy zdiagnozowanymi czynnikami rozwoju. Przy tworzeniu każdej z nich ważne były następujące pytania (por. Dziemianowicz i in. 2012):

Tabela 44. Syntetyczna macierz SWOT dla gminy Międzyrzecz.

	MOCNE STRONY		SŁABE STRONY
1.	Środowisko przyrodnicze jako potencjał turystyczny i podnoszący jakość życia	1.	Niski udział terenów pokrytych planami miejscowymi i nieaktualne studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy
2.	Aktywna promocja tworząca wizerunek gminy atrakcyjnej turystycznie	2.	Braki w infrastrukturze technicznej
3.	Stosunkowo wysoki poziom edukacji podstawowej	3.	Niewielka liczba miejsc pracy na terenie gminy z wyższymi standardami wynagrodzeń i brak konkurencyjności
4.	Dziedzictwo kulturowo-historyczne	4.	Problemy strukturalne podmiotów działających w branży turystycznej
5.	Duża powierzchnia terenów wolnych do zagospodarowania	5.	Migracja społeczne, zwłaszcza ludzi młodych
6.	Korzystne położenie geograficzne w Europie Środkowej przy granicy polsko-niemieckiej	6.	Brak spójnego systemu przestrzeni publicznych
7.	Istniejące lokalne i regionalne programy w zakresie polityki społecznej	7.	Ograniczone własne możliwości finansowe gminy
8.	Realizacja licznych programów rządowych i unijnych w zakresie wsparcia i integracji społecznej	8.	Niekorzystna struktura wieku lokalnej społeczności – relatywnie duża przewaga osób starszych
9.	Działalność i rozwój organizacji pozarządowych w różnych obszarach polityki	9.	Niski poziom usług środowiskowych dla seniorów, osób z niepełnosprawnościami, w

	społecznej- wspierający i uzupełniający administrację publiczną w wypełnianiu jej ustawowych zadań		tym z zaburzeniami psychicznymi w miejscowościach sołeckich
10	Rozwijający się sektor ekonomii społecznej	10	Niekorzystna sytuacja materialna seniorów, osób z niepełnosprawnościami (wysokie koszty zakupu leków, leczenia, rehabilitacji)
11	Efektywne funkcjonowanie lokalnych interdyscyplinarnych zespołu ds. przeciwdziałania przemocy domowej	11	Niedostateczna liczba ofert pracy dla osób z niepełnosprawnościami (wysoki odsetek bezrobotnych)
12	Istniejąca baza sportowa, edukacyjna i kulturalna	12	Niewydolność opiekuńczo – wychowawcza , zwłaszcza w rodzinach niepełnych, wielodzietnych, doświadczonych uzależnieniem i przemocą domową
12	Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego	13	Infrastruktura pomocy społecznej wymagająca modernizacji – mieszkalnictwo społeczne, noclegownia,
14	Otwartość społeczeństwa na wielokulturowość	14	Wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym na terenach wiejskich jako jedyny rosnący wskaźnik demograficzny tego obszaru
15	Członkostwo w Unii Europejskiej – korzyści płynące z możliwości finansowania różnych programów i projektów zapobiegających wykluczeniu społecznemu i ubóstwu, profilaktyki prozdrowotnej, rozwoju gospodarczego	15	Niewystarczająca liczba rodzin zastępczych
16	Wysoka jakość zasobów przyrodniczych i krajobrazowych, w tym m.in. bogactwo terenów leśnych i akwenów wodnych.	16	Znaczna grupa młodzieży NEET – nieuczącej się, niepracującej, nieszkolącej się
17	Różnorodność biologiczna. Obszary chronione: Natura 2000.	17	Występujące licznie wykluczenie komunikacyjne osób zamieszkujących tereny wiejskie
18	Zasoby obszaru gminy dające duże możliwości dla rozwoju działalności gospodarczych, np. agroturystyki, strefy ekonomiczne, perspektywy rozwoju.	18	Nierówność w dostępie do ofert edukacyjnych, sportowych i kulturalnych mieszkańców z terenów wiejskich
19	Położenie geograficzne		
20	Mieszkalnictwo społeczne – mieszkania własnościowe, komunalne i socjalne, chronione w tym wspomagane / wspierane.	19	Niewykorzystane szanse w obszarze turystyki (m.in. słabe oznakowanie tras turystycznych, brak turystycznej infrastruktury ekologicznej).
21	Możliwości dla rozwoju lokalnego biznesu i warunki sprzyjające inwestorom.	20	Brak monitoringu w szczególności na obszarach wiejskich.
22	Liczne i aktywne stowarzyszenia i	21	Bariery architektoniczne, w tym niski poziom wdrożenia usprawnień dla osób z

	organizacje realizujące działania na rzecz społeczności lokalnej.		niepełnosprawnością oraz niski poziom realizacji ekorozwiązań w zakresie infrastruktury publicznej i prywatnej.
23	Współpraca pomiędzy różnymi instytucjami i organizacjami w realizacji działań.	22	Słaba infrastruktura wodno-kanalizacyjna i ograniczony do niej dostęp.
24	Działalność Rad Sołeckich, kół wiejskich, grup nieformalnych na obszarach wiejskich.	23	Niskie poczucie tożsamości z gminą – patriotyzmu lokalnego.
25	Lokalni liderzy społeczni.	24	Wzrost liczby uzależnionych od alkoholu, tytoniu, narkotyków, gier hazardowych, od komputera, w szczególności wśród dzieci i młodzieży, seksu.
26	Cykliczne imprezy sportowo-rekreacyjne, na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym.		ZAGROŻENIA
27	Zasoby ludzkie: dobrze wykwalifikowana kadra różnych instytucji.	1.	Wysokie koszty opracowania dokumentów planistycznych
28	Doświadczenie w aplikowaniu o dotacje gminne, rządowe, unijne.	2.	Zwiększający się poziom aspiracji i potrzeb społecznych, szczególnie wśród osób młodego pokolenia
29	Istniejąca infrastruktura w zakresie wsparcia osób w kryzysie bezdomności i zagrożonych bezdomnością	3.	Wzrost nastrojów ksenofobicznych, poczucia zagrożenia „z zewnątrz”, nieufności do cudzoziemców, ale także administracji publicznej co wpływa na brak poczucia przynależności do danej społeczności lokalnej
	SZANSE	4.	Konkurencja silnych okolicznych miejscowości turystycznych o podobnym profilu
1.	Duże zainteresowanie „spokojnymi i zielonymi” terenami mieszkaniowymi (szczególnie wśród mieszkańców miast)	5.	Skomplikowane ustawodawstwo, zwłaszcza dla inwestorów, brak przywilejów dla inwestorów.
2.	Możliwe do pozyskania zewnętrzne środki finansowe	6.	Zwiększanie obciążeń finansowych
3.	Powiększający się rynek usług turystycznych	7.	Wzrost kosztów utrzymania osób i rodzin.
4.	Uwarunkowania geograficzne i potencjał krajobrazowo-przyrodniczy.	8.	Wzrastająca liczba osób z zaburzeniami i chorobami psychicznymi.
5.	Zwiększający się rynek zbytu na żywnościowe produkty ekologiczne	9.	Narastająca liczba niepełnosprawności wynikających z chorób układu ruchu.
6.	Rozwój rynku energii odnawialnej	10.	Globalizacja i jej negatywne następstwa – wzrost anonimowości i poczucia bezkarności w internecie, nowe negatywne zjawiska (np. hejting, cyberprzemoc), wzrost rangi życia wirtualnego, zaburzone relacje

			interpersonalne.
7	Środki z dotacji gminnych, rządowych, unijnych.	11.	Występowanie zjawisk zaburzających stabilizację gospodarczą.
8	Rozwój przedsiębiorczości i powstawanie nowych miejsc pracy.	12.	Zły stan infrastruktury drogowej.
9	Nowe inwestycje i szansa rozwoju gospodarczego.	13.	Bezrobocie.
10	Rozwijająca się infrastruktura edukacyjna.	14.	Odływ wykształconej młodzieży z terenu gminy do większych miejscowości lub za granice w poszukiwaniu pracy.
11	Modernizowana oczyszczalnia ścieków	15.	Zachwianie tradycyjnego modelu rodziny.
12	Planowane inwestycje terytorialne w tym obwodnica, sektory inwestycyjne, zaplecze społeczno – edukacyjne.	16.	Wzrost patologii dzieci i młodzieży oraz propagowanie negatywnych wzorców zachowań w skali kraju.
13	Zawarte partnerstwa – umowy współpracy w zakresie pozyskania środków finansowych w nowej perspektywie unijnej.	17.	Ugruntowanie postaw wyuczonej bezradności oraz braku aktywności zawodowej.
14	Rozwój e-usług.	18.	Niekorzystna struktura demograficzna – rosnący odsetek osób w wieku poprodukcyjnym, starzenie się populacji
15	Wdrożenie programów i projektów mających na celu aktywizację społeczną seniorów i osób z niepełnosprawnością, w tym rozwój usług społecznych.	19.	Skutki zdrowotne i społeczne dla mieszkańców województwa w związku z zagrożeniami pandemicznymi.
16	Efektywne wykorzystanie środków unijnych, przewidzianych na działania w obszarze polityki społecznej w perspektywie finansowej 2021-2027	20.	Niż demograficzny.
17	Współpraca instytucji publicznych z podmiotami III sektora – dalsze wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego	21.	Zmieniające się ustawodawstwo w zakresie polityki społecznej, oświaty i ochrony zdrowia (brak stabilności prawnej)
18	Zintensyfikowanie działań nakierowanych na profilaktykę i działania prozdrowotne, profilaktyczne w tym profilaktyka przeciwdziałania przemocy domowej	22.	Konsekwencje społeczno-gospodarcze pandemii COVID-19
19	Skuteczne promowanie i wdrażanie	23.	Niska aktywność społeczna.

	deinstytucjonalizacji usług społecznych.		
20	Stale rozwijający się system ochrony zdrowia	24.	Brak zintegrowanego systemu wsparcia dla młodzieży opuszczającej placówki pieczy zastępczej oraz placówki szkolno – wychowawcze
21	Możliwości rozwoju działań nakierowanych na zmniejszanie zjawiska bezdomności na terenie Gminy Międzyrzecz, prowadzenie działań profilaktycznych, wdrożenie aktywizacji społeczno zawodowe i reintegracji osób w kryzysie bezdomności.	25.	Bezdomność
22	Możliwości finansowania działań w kierunku modernizacji infrastruktury społecznej w tym w zakresie działalności placówek całodobowych i mieszkalnictwa	26.	Negatywne skutki kryzysu energetycznego.
23.	Wdrażanie ekonomicznych instrumentów polityki ekologicznej.	27.	Brak wsparcia w tym finansowego dla innowacyjnych rozwiązań proekologicznych wdrażanych na terenie Gminy.

Źródło: Opracowanie własne Ośrodka Pomocy Społecznej.

2. Prognoza zmian w okresie objętym strategią.

Zakłada się, że zmiany problematyki społecznej w okresie objętym niniejszą Strategią zmierzać będą integracji i zapewnienia społecznej spójności Gminy. Będzie to możliwe dzięki podejmowanym działaniom nakierowanym na poprawę jakości życia mieszkańców Gminy, zmniejszenie skali bezrobocia w Gminie, zapobieganiu zjawiskom marginalizacji i wykluczenia społecznego oraz zmierzającym do włączenia społecznego osób dotkniętych tymi zjawiskami. Ponadto działania, które mają na celu wsparcie rodzin w prawidłowym wypełnianiu ich funkcji, integrację społeczną, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i uzależnieniom, zapewnienie właściwej opieki nad osobami starszymi, chorymi i niepełnosprawnymi oraz zwiększenie aktywnego dostępu do różnych usług społecznych przyczynią się do zakładanego efektu. Wszystko to będzie możliwe dzięki współpracy między różnymi instytucjami i organizacjami, w tym także na zasadzie partnerstwa jednostek samorządu terytorialnego z partnerami społecznymi i gospodarczymi.

Dzięki realizacji działań określonych w niniejszej Strategii będziemy mogli osiągnąć zakładane cele i pożądane rezultaty.

ROZDZIAŁ VI

Misja, cele strategiczne i kierunki działań

1. Misja

1.2. Misję przewodnią niniejszej Strategii stanowi pomoc mieszkańcom Gminy Międzyrzecz, w szczególności rodzinom zagrożonym wykluczeniem społecznym, dzięki podejmowaniu zintegrowanych działań na ich rzecz przy wykorzystaniu zasobów gminy.

Opracowanie Strategii Polityki Społecznej Gminy Międzyrzecz do 2030 było procesem wieloetapowym, opartym na kilku filarach. Podstawą sformułowanych tutaj celów i zadań była analiza dokumentów źródłowych i diagnoza społeczna oraz wyniki prac Zespołu Roboczego ds. opracowania projektu Strategii. Istotnym punktem odniesienia była również dokumenty strategiczne na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym, w której zarysowano wizję regionu jako społeczności wielokulturowej i otwartej, zapewniającej *wszystkim mieszkańcom dostępność i wysoką jakość usług publicznych, w tym ochrony zdrowia, edukacji, kultury i sportu z licznymi programami dla dzieci, młodzieży, seniorów i innych środowisk.*

Uwzględniając wymienione przesłanki, a także biorąc pod uwagę aktualne i przewidywane potrzeby społeczne, a przede wszystkim zadania jakie powinny być zrealizowane, by osiągnąć zakładane cele, ustalono misję Strategii.

Misją Strategii Polityki Społecznej Gminy Międzyrzecz jest zapewnienie mieszkańcom dostępu do wysokiej jakości usług publicznych, dopasowanych do zmieniających się potrzeb, a także rozwój skutecznych, zindywidualizowanych form wsparcia dla osób o specjalnych potrzebach, takich jak seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami, zależne, ubogie oraz dzieci i młodzież, a także nową grupę mieszkańców napływających do miasta cudzoziemców z Ukrainy.

Strategia dokumentuje zobowiązania instytucji publicznych wobec osób i środowisk najbardziej narażonych na negatywny wpływ różnorodnych czynników. To właśnie ich potrzeby strategia uznaje za kluczowy aspekt polityki społecznej.

1.3. Cele

Do celów strategicznych zaliczono:

1. Zmniejszenie stopy bezrobocia wśród mieszkańców gminy.
2. Przeciwdziałanie zaburzeniom i dysfunkcjom rodzin.
3. Wzmoczona profilaktyka uzależnień.
4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu różnych grup wiekowych z uwzględnieniem dotyczących ich problemów.
5. Promocja zasady równości szans w obszarze edukacji, rynku pracy, udziału w życiu publicznym i społecznym.
6. Wzrost integracji społecznej mieszkańców gminy.
7. Wzrost liczby działań podejmowanych w partnerstwach i przy współpracy wielu instytucji, organizacji i osób.
8. Rozwój systemu zabezpieczenia i aktywizacji osób starszych.
9. Rewitalizacja społeczna obszarów zdegradowanych Gminy Międzyrzecz.
10. Rozwój ekonomii społecznej.
11. Rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia.
12. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa.
13. Przeciwdziałanie patologiom młodzieży poprzez zaoferowanie tej grupie ofert spędzania czasu wolnego
14. Wzrost wrażliwości społecznej i mniejsza stygmatyzacja napływających grup cudzoziemców

15. Wzrost kompetencji cyfrowych, większa skłonność do korzystania ze zdalnych form kontaktu, uzyskiwania informacji czy wsparcia;
16. Prowadzenie działań w ramach procesu deinstytucjonalizacji;
17. Rozwój realizacji usług społecznych.

Wdrażanie strategii obejmuje szereg działań i decyzji związanych z realizacją planów strategicznych w danej jednostce samorządu terytorialnego. Działania podejmowane w celu realizacji założeń niniejszej Strategii prowadzone będą w zgodzie z zasadą równości szans.

1.4. Kierunki działań

Dla powyższych celów przyjęto odpowiednie kierunki działań, wymienione w poniższej tabeli.

Tabela 45. Kierunki działań dla celów strategicznych.

CEL STRATEGICZNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ
<p>Cel strategiczny 1</p> <p>Zmniejszenie stopy bezrobocia wśród mieszkańców gminy Międzyrzecz</p>	<ul style="list-style-type: none"> • inicjowanie powstawania podmiotów ekonomii społecznej na terenie Gminy Międzyrzecz poprzez m.in. promocję materiałów dotyczących ekonomii społecznej, organizację spotkań o tej tematyce, udostępnianie informacji o możliwościach rozwoju podmiotów ES, współpracę z partnerami i instytucjami/organizacjami w celu propagowania idei ES, np. z Ośrodkiem Wsparcia Ekonomii Społecznej; • rozwój działalności podmiotów Centrum Integracji Społecznej / Klubu Integracji Społecznej. • Prowadzenie działań aktywizujących do powoływania Podmiotów Ekonomii Społecznej w tym Spółdzielni Socjalnej, ekonomizacja stowarzyszeń. • stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Międzyrzeczu, ale też innymi instytucjami i organizacjami prowadzącymi działania z podobnego zakresu w celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych, nawiązanie partnerstw publiczno - prywatnych; • prowadzenie działań z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej oraz reintegracji. • promocja gminy jako obszaru inwestycyjnego poprzez m.in. organizację imprez i przedsięwzięć o zasięgu gminnym i ponadgminnym. • wspieranie rozwoju turystyki, poprzez m.in. propagowanie zdrowego stylu życia przy wykorzystaniu istniejącej bazy w postaci np. ścieżek rowerowych czy szlaków turystycznych, promocję imprez odbywających się na terenie gminy; • wzbogacenie oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży, ale także osób dorosłych i starszych z wykorzystaniem pojawiających się możliwości w gminie oraz bazy istniejącej poza gminą; • promocja trwałych form zatrudnienia.
<p>Cel strategiczny 2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przeciwdziałanie występowaniu zjawiska wyuczonej

<p>Przeciwdziałanie zaburzeniom i dysfunkcjom rodzin</p>	<p>bezradności m.in. poprzez udział w projektach socjalnych;</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapobieganie zjawisku przemocy domowej poprzez m.in. kampanie społeczne, efektywną współpracę instytucji zajmujących się problematyką przemocy, rozszerzenie działalności „Międzyrzeckiej Niebieskiej Linii”; • zacieśnianie więzi wewnątrzrodziny poprzez eliminowanie problemów takich jak przemoc domowa i uzależnienia; • objęcie rodzin dysfunkcyjnych pracą asystenta rodziny, dziennymi formami instytucjonalnymi; • promocja właściwych postaw i edukacja w zakresie właściwego wypełniania funkcji rodziny; • usprawnianie systemu wsparcia dla rodzin dysfunkcyjnych, dzięki programom, wzmocnieniu usług specjalistycznych m.in. dla ofiar przemocy rodzinnej czy osób współuzależnionych; • zwiększenie oferty rozwijania uzdolnień i zainteresowań dzieci i młodzieży.
<p>Cel strategiczny 3</p> <p>Wzmocniona profilaktyka w tym uzależnień</p>	<ul style="list-style-type: none"> • intensyfikacja działań na rzecz profilaktyki wśród dzieci i młodzieży; • poprawa systemu ewaluacji programów profilaktycznych; • promocja właściwych postaw; • wzrost dostępności specjalistów ds. uzależnień poprzez np. angażowanie ich do różnych projektów socjalnych; • zacieśnianie współpracy różnych instytucji, organizacji i osób na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom; • inicjowanie powstawania grup samopomocowych; • podnoszenie świadomości rodziców na temat szkodliwości różnorodnych czynników uzależniających w celu przeciwdziałania przyzwoleniu dorosłych na nadużywanie nowoczesnych technologii przez dzieci; • podejmowanie działań naprawczych względem negatywnych skutków uzależnień, takich jak ubożenie, przemoc domowa, rozpad rodziny; • organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez rozwój oferty edukacyjnej i pozaszkolnej. • realizacja programów profilaktycznych oraz działań edukacyjnych w zakresie zdrowia, • wspieranie działań zachęcających mieszkańców do aktywnego spędzania wolnego czasu, • wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwiązywania problemów społecznych i rodzinnych związanych z uzależnieniami (kluby AA, pomoc rodzinom osób uzależnionych). • promowanie wśród młodzieży i osób dorosłych wolontariatu.
<p>Cel strategiczny 4</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przeciwdziałanie zjawisku wyuczonej bezradności; • przeciwdziałanie zjawisku bedomności;

<p>Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu różnych grup wiekowych z uwzględnieniem dotyczących ich problemów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozwój wolontariatu i asystentury osób niepełnosprawnych; • profilaktyka przestępczości, przemocy i agresji wśród dzieci i młodzieży poprzez np. kampanie propagujące właściwe postawy, organizację spotkań z przedstawicielami różnych służb i instytucji; • pomoc finansowa rodzinom znajdującym się w najtrudniejszej sytuacji materialnej poprzez system pomocy społecznej czy stypendialnej; • profilaktyka zdrowotna; • poprawa warunków dla osób bezdomnych poprzez np. zorganizowanie instytucjonalnego wsparcia oraz rozwój mieszkalnictwa treningowego; • włączenie cyfrowe osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, rozwój e-usług; • działania oparte na Programie Aktywności Lokalnej Gminy. • Budowanie lokalnej sieci współpracy. • Rozwój partnerstwa lokalnego.
<p>Cel strategiczny 5</p> <p>Promocja zasady równości szans w obszarze edukacji, rynku pracy, udziału w życiu publicznym i społecznym</p>	<ul style="list-style-type: none"> • inicjowanie rozwoju instytucji opiekuńczych dla najmłodszych dzieci, osób starszych i niepełnosprawnych, w tym dzięki podmiotom ES; • likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej; • promocja elastycznych form zatrudnienia dla osób sprawujących osobistą opiekę nad najmłodszymi dziećmi, osobami starszymi lub niepełnosprawnymi; • edukacja w zakresie równości szans.
<p>Cel strategiczny 6</p> <p>Wzrost integracji społecznej mieszkańców gminy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozwój wolontariatu na terenie gminy; • propagowanie działań podejmowanych w partnerstwach i współpracy z innymi instytucjami, organizacjami, osobami • angażowanie mieszkańców gminy w realizację różnorodnych przedsięwzięć; • poprawa przepływu i dostępu do bieżących informacji w gminie; • inicjowanie działań na rzecz wyłaniania lokalnych liderów społecznych; • rozwój partnerstwa lokalnego. • rozwój e-usług. • rozwój PES.
<p>Cel strategiczny 7</p> <p>Wzrost liczby działań podejmowanych w partnerstwach i przy współpracy wielu instytucji, organizacji i osób</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost liczby partnerstw w gminie; • promocja działań na rzecz zacieśniania współpracy między instytucjami i organizacjami; • ułatwienie dostępu do informacji o zadaniach i działaniach podejmowanych przez różne instytucje i organizację poprzez np. stworzenie jednej bazy internetowej zadań realizowanych w poszczególnych obszarach.

<p>Cel strategiczny 8</p> <p>Rozwój systemu zabezpieczenia, wsparcia i aktywizacji osób starszych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozwój systemu usług opiekuńczych, asystencki, e-usług i propagowanie działań podejmowanych na rzecz grupy osób starszych; • prowadzenie działalności i dalszy rozwój oferty wsparcia organizowanej przez Dzienny Dom Senior+ w Międzyrzeczu w tym na obszarach wiejskich; • organizacja imprez dedykowanych osobom starszym i angażowanie tej grupy w realizację dotychczasowych przedsięwzięć; • włączanie osób starszych w życie społeczności lokalnej poprzez np. uczestnictwo w organizacjach pozarządowych; • rozwój wolontariatu i asystentury dla osób starszych; • włączenie cyfrowe osób starszych. • rozwój profesji asystentury w formie wieloletnich programów będących odpowiedzią na potrzeby seniorów-mieszkańców Gminy z niepełnosprawnościami, ich rodzin oraz opiekunów; • opracowanie skutecznego programu działań o charakterze kampanijnym, edukacyjnym kierowany do różnych kategorii mieszkańców, w tym szczególnie dla pracodawców, ukazujących potencjał oraz kapitał osób starszych z potencjałem aktywności zawodowej.
<p>Cel strategiczny 9</p> <p>Rewitalizacja społeczna obszarów zdegradowanych Gminy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • realizacja Gminnego Program Rewitalizacji Gminy, który zawiera w szczególności: <ol style="list-style-type: none"> 1) szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji oraz lokalnych potencjałów występujących na terenie tego obszaru; 2) wizję stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji; 4) cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk, 5) opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w szczególności o charakterze społecznym oraz gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym lub technicznym, 6) mechanizmy integrowania działań, o których mowa w pkt 4, oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych; 7) szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych; 8) opis struktury zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji, wskazanie kosztów tego zarządzania wraz z ramowym harmonogramem realizacji programu; 9) system monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji; 10) określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy

	<p>i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 150);</p>
<p>Cel strategiczny 10</p> <p>Rozwój ekonomii społecznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wzmocnienie roli podmiotów ekonomii społecznej we wspólnotach samorządowych. • Powstanie i utrzymanie miejsc pracy w podmiotach ekonomii społecznej i przedsiębiorstwach społecznych. • Wzrost kompetencji w obszarze ekonomii społecznej w społeczeństwie. • Tworzenie partnerstw i sojuszy wzmacniających społeczności lokalne między sferą biznesu oraz sektorem ekonomii społecznej. • Rozwój ekonomii społecznej na obszarach wiejskich.
<p>Cel strategiczny 11</p> <p>Rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wzacnianie-potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost zatrudnienia; • Wydłużenie aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych; • Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym; • Podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji obywateli; • Szersze wykorzystanie mechanizmów ekonomii społecznej w procesie integracji grup defaworyzowanych. • Kształtowanie postaw sprzyjających kooperacji, kreatywności oraz komunikacji; • Rozwój usług w nurcie deinstytucjonalizacji. • Poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne; • Usprawnienie procesów komunikacji społecznej oraz wymiany wiedzy; • Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego. • Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości społecznej i innych form przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i zawodowemu, w tym wspieranie różnorodnych form samopomocy, • opracowanie skutecznego programu działań o charakterze kampanijnym, edukacyjnym kierowany szczególnie dla pracodawców, ukazujących potencjał osób starszych z możliwością podjęcia aktywności zawodowej
<p>Cel strategiczny 12</p> <p>Podniesienie poziomu bezpieczeństwa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Spadek czynników zagrożenia. • Prowadzenie kampanii społecznych na temat działań profilaktycznych oraz kampanii informacyjnych w zakresie poprawy bezpieczeństwa. • Rozwój monitoringu miejskiego. • Poprawa procesów komunikacji społecznej oraz wymiany wiedzy. • Współdziałanie instytucji na rzecz zapobiegania

	<p>zagrożeniom.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przygotowywanie i wdrażanie projektów eliminacji zagrożeń. • Zapewnienie opieki i możliwości wsparcia po urazach traumatycznych (pomoc psychologiczna i terapeutyczna). • Prowadzenie systematycznego monitoringu występujących i potencjalnych zagrożeń. • Edukacja i aktywizacja w zakresie eliminowania zagrożeń. • Prowadzenie skutecznych działań interwencyjnych i ratowniczych w sytuacjach zagrożeń zdrowia i życia ludzi, mienia i środowiska. • Określanie potrzeb w zakresie reagowania w sytuacjach wystąpienia różnorodnych rodzajów zagrożeń.
<p>Cel strategiczny 13</p> <p>Przyjazna polityka mieszkaniowa i przeciwdziałanie bezdomności</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie przyjaznych warunków dla rodzin z dziećmi. • Rozwój i modernizacja wsparcia instytucjonalnego • Programy aktywizacyjne. • Podniesienie poczucie bezpieczeństwa w Gminie. • Wspieranie możliwości ekorozwiązań w budownictwie. • Rozwój budownictwa społecznego w tym wspieranego, wspomaganego.

Źródło: opracowanie własne Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu.

1.5. Sposób realizacji Strategii

Realizacja postanowień Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest obowiązkiem Burmistrza Gminy Międzyrzecz. Wszystkie podmioty realizujące zadania Gminy w zakresie polityki społecznej będą zaangażowane w realizację działań zgodnych z celami strategicznymi. Wśród tych podmiotów znajdują się:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy domowej,
- gminne placówki oświatowe, kulturalne i sportowe,
- organizacje pozarządowe,
- Kościoły i związki wyznaniowe,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Partnerzy lokalni,
- Inne instytucje, organizacje pozarządowe i osoby fizyczne.

Wyżej wymienione podmioty realizować będą założenia Strategii poprzez zaangażowanie w gminne programy i różnorakie projekty, ale też poprzez wykonywanie zadań statutowych. Dążyć się będzie do maksymalizowania ilości działań podejmowanych w partnerstwach oraz przy współpracy i zaangażowaniu dwóch lub więcej instytucji, organizacji, placówek itp. mając na względzie osiągnięcie jak najlepszych rezultatów przykładających się bezpośrednio na poprawę jakości życia

i zadowolenia mieszkańców gminy. Nie wyklucza to działań podejmowanych samodzielnie lub zleczanych do realizacji podmiotom zewnętrznym.

Zakłada się, że realizowane projekty i programy będą zbieżne z założeniami niniejszej Strategii, a ich efekty pozwolą na realizację przyjętych celów strategicznych.

1.6 Ramy finansowe Strategii

Dookreślając czasowe ramy Strategii, wskazuje się równocześnie na jej ramy finansowe. Przyjmuje się, że ramy finansowe niniejszej Strategii obejmują lata 2016-2023^[4], ponieważ zaplanowane są na ten czas działania zmierzające do realizacji założonych celów.

Następujące źródła finansowania wykorzystane zostaną przy pozyskiwaniu funduszy na realizację proponowanych celów i działań:

- środki własne pochodzące z budżetu gminy;
- środki przekazane gminie z budżetu państwa (dotacje);
- środki pozyskiwane na realizację projektów w ramach środków rządowych i ministerialnych;
- środki pochodzące z funduszy pomocowych Unii Europejskiej, Funduszy Norweskich;
- środki pochodzące z partnerstw publiczno-prywatnych.

Potencjał gminy daje szansę na przynajmniej częściowe wdrożenie zapisów tego dokumentu w sytuacji braku dostępu do zewnętrznych funduszy.

1.7 Źródła publiczne

Do źródeł publicznych zaliczamy:

1. budżet jednostek samorządu terytorialnego (Gmina Międzyrzecz).
2. budżet centralny – pozyskiwania środków zewnętrznych z programów rządowych dla jednostek samorządu terytorialnego oraz podmiotów trzecich. Zadaniem do zrealizowania w przyszłości będzie zidentyfikowanie podstawowych kryteriów dopuszczające do tych źródeł finansowych oraz ocena realność możliwości tego typu dotacji.
3. Środki unijne –poniżej wskazano programy, dzięki którym w nowym okresie programowania istnieje możliwość pozyskania dodatkowych funduszy na realizację projektu. Wskazano różne możliwe źródła finansowania w ramach:
 - a. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR),
 - b. Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS)
 - c. Funduszu Spójności (FS):

Głównym celem Programów jest długofalowy, inteligentny i zrównoważony rozwój oraz wzrost jakości życia mieszkańców województwa lubuskiego poprzez wykorzystanie i wzmocnienie potencjałów regionu i skoncentrowane niwelowanie barier rozwojowych.

Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS) - następcą Programu Wiedza Edukacja Rozwój (POWER).

Główne obszary działania FERS to: praca, edukacja, zdrowie oraz dostępność. Program będzie wspierał projekty z zakresu: poprawy sytuacji osób na rynku pracy, zwiększenia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, zapewnienia opieki nad dziećmi, podnoszenia jakości edukacji i rozwoju kompetencji, integracji społecznej, rozwoju usług społecznych i ekonomii społecznej oraz ochrony zdrowia:

1. wsparcie osób na zmieniającym się rynku pracy,
2. rozwój edukacji,
3. wsparcie usług zdrowotnych,
4. pomoc rodzicom w opiece nad dziećmi,
5. wsparcie osób ze szczególnymi potrzebami.

Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC) - jest następcą programu Polska Cyfrowa (POPC), który w latach 2014-2020 wspierał cyfryzację w Polsce.

FERC będzie koncentrował się przede wszystkim na: zwiększeniu dostępu do ultraszybkiego internetu szerokopasmowego, udostępnieniu zaawansowanych e-usług pozwalających w pełni na elektroniczne załatwienie spraw obywateli i przedsiębiorców, zapewnieniu cyberbezpieczeństwa w ramach nowego dedykowanego obszaru interwencji, rozwoju gospodarki opartej na danych, wykorzystującej najnowsze technologie cyfrowe, rozwoju współpracy międzysektorowej na rzecz tworzenia cyfrowych rozwiązań problemów społeczno-gospodarczych, wsparciu rozwoju zaawansowanych kompetencji cyfrowych, w tym również w obszarze cyberbezpieczeństwa dla jednostek samorządu terytorialnego (jst) i przedsiębiorców:

1. cyfrowa przyszłość,
2. dostęp do szerokopasmowego Internetu,
3. rozwój e-usług,
4. cyberbezpieczeństwo,
5. wzmocnienie kompetencji cyfrowych społeczeństwa.

Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 - program, który obejmuje pomoc żywnościową w formie paczek żywnościowych lub posiłków oraz realizację działań towarzyszących (np. warsztaty, doradztwo), które będą miały na celu poprawę sytuacji osób potrzebujących i najuboższych.

Programy Regionalne : Fundusze Europejskie dla Województwa Lubuskiego

1. rozwój przedsiębiorczości,
2. lepszy dostęp do edukacji, ochrony zdrowia i kultury,
3. poprawa infrastruktury społecznej,
4. troska o środowisko,
5. technologie cyfrowe, energetyka i transport.

1.8 Środki organizacji pozarządowych

Organizacje pozarządowe, zazwyczaj nie dysponują dużymi środkami finansowymi. Mają możliwości pozyskania samodzielnie źródeł finansowych celem sfinansowania przedsięwzięcia w które się angażują, zapewnia wkładu własnego bądź aplikowania o uzyskanie grantu zewnętrznego. Źródła finansowania działalności organizacji pozarządowej:

- a) składki członkowskie
- b) przychody pochodzące z dobroczynności (darowizny, spadki i zapisy, zbiórki publiczne, akcje charytatywne)
- c) dotacje ze środków publicznych i prywatnych
- d) sponsoring
- e) odpisy 1% podatku dochodowego od osób fizycznych
- f) fundraising
- g) dochody z majątku organizacji, inwestycje kapitałowe
- h) nawiązki sądowe
- i) dochody z działalności odpłatnej pożytku publicznego
- j) dochody z działalności gospodarczej
- k) inne źródła: kredyty, pożyczki, itp.
- l) Dotacje ze środków publicznych i prywatnych
 - Programy rządowe

- Perspektywa finansowa na lata 2021-2027²¹
- Fundusze Norweskiej

1.9 Środki prywatne (przedsiębiorstwa)

Zaangażowanie kapitału prywatnego w proces rewitalizacji należy uznać za sukces grupy inicjatywnej. Sektor prywatny ma bardzo duży potencjał przy podejmowaniu działań na rzecz obszaru zdegradowanego. Obecnie wiele coraz częściej mówi się o angażowaniu III sektora do działań pro społecznych. Dobrą bazę stanowią istniejące już partnerstwa publiczno – prywatne. Rozważając możliwości zaangażowania środków prywatnych należy pamiętać o możliwości wykorzystania dynamicznie zmieniającej się sytuacji. Podjęcie rewitalizacji przez władze publiczne i jej pierwsze sukcesy mogą same z siebie stanowić zachętę do zaangażowania kapitału prywatnego, zainteresowanego ulokowaniem inwestycji w obszarze rokującym dobre perspektywy zysku.

1.10 Zasoby niefinansowe, wkład własny mieszkańców

Potencjał mieszkańców obszaru projektowego może objawić się przede wszystkim w indywidualnym zaangażowaniu w realizację projektów oraz utrzymanie ich rezultatów. Aktywny udział mieszkańców posiada niewątpliwą tę zaletę, że wiąże mieszkańców z projektami, w których brali udział oraz budzi tożsamość z miejscem.²²

1.11 Monitoring i ewaluacja Strategii

Aby realizacja Strategii była skuteczna, należy ciągle śledzić zjawiska i problemy, które są bądź to podmiotem, bądź przedmiotem Strategii. Monitoring to działania podejmowane w celu systematycznego określania dynamiki zmian danego zjawiska. W zarządzaniu strategicznym monitoring to proces systematycznego zbierania i analizowania danych ilościowych i jakościowych, które dotyczą prowadzonych działań strategicznych, zarówno w aspekcie finansowym jak i rzeczowym. Monitoring to proces ciągły, a jego celem jest zapewnienie zgodności realizacji strategii z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i celami. Monitoring wykorzystywany jest również do bieżącego wykrywania nieprawidłowości pozwalając na ich korygowanie. Ponadto dane zgromadzone w procesie monitoringu wykorzystywane są w procesie ewaluacji Strategii.

Realizacja Strategii będzie monitorowana w oparciu o założone wskaźniki monitoringu. Wskaźnik to liczbowe przedstawienie rozpatrywanej wielkości na przyjętej umownie skali, procentowo do przyjętej wartości odniesienia lub w inny sposób pozwalający na interpretację stanu lub tendencji.

W niniejszej Strategii przyjęto wskaźniki takie, jak liczba klientów pomocy społecznej, powody korzystania z pomocy, formy udzielanej pomocy, liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych, liczba programów i projektów przyjętych do realizacji, ilość środków finansowych przeznaczonych na poszczególne działania zaplanowane w strategii.

Pomiar wskaźników odbywać się będzie w oparciu dane pochodzące z Głównego Urzędu Statystycznego, Urzędu Gminy Międzyrzecz, Powiatowego Urzędu Pracy, Powiatowej Komendy Policji, placówek oświatowych, sprawozdań Ośrodka Pomocy Społecznej oraz sprawozdań z realizacji gminnych programów i projektów. Dzięki monitoringowi możliwa będzie bieżąca ocena realizacji zadań i osiągnięcia założonych celów, prognozowanie zmian warunków realizacji, podjęcie działań zabezpieczających i naprawczych oraz bieżące korekty i poprawki.

21 Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 roku o stowarzyszeniach (Tekst jednolity (Dz. U. 2001 nr 79, poz. 855) nie obejmuje art. 47-50 i art. 54.)

22 Biuletyn Informacyjny ROPS, Nr 5/ listopad 2011, http://wsparciekadr.ropstorun.pl/fileadmin/ftp2013/biuletyn/biuletyn_5_2011.pdf

Tabela 46. Wykaz niektórych wskaźników użytych w monitoringu i ewaluacji Strategii.

CEL	WSKAŹNIKI
<p>Cel strategiczny 1</p> <p><i>Zmniejszenie stopy bezrobocia wśród mieszkańców gminy</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba istniejących podmiotów ekonomii społecznej • liczba przeprowadzonych spotkań/kampanii dotyczących ekonomii społecznej • liczba spotkań na temat ES • porozumienie z Powiatowym Urzędem Pracy w sprawie współpracy • liczba świadczeń z pomocy społecznej udzielonych z tytułu bezrobocia • liczba klientów pomocy społecznej objętych kontraktem socjalnym • liczba osób objętych aktywnymi formami wsparcia • liczba osób zatrudnionych w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych
<p>Cel strategiczny 2</p> <p><i>Przeciwdziałanie zaburzeniom i dysfunkcjom rodzin</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba klientów pomocy społecznej objętych kontraktem socjalnym • liczba osób objętych aktywnymi formami wsparcia • liczba asystentów rodziny • liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny • liczba programów profilaktycznych i edukacyjnych • liczba rodzin objętych programami profilaktycznymi i edukacyjnymi • liczba programów profilaktycznych i edukacyjnych • liczba projektów socjalnych • liczba osób korzystających z projektów socjalnych • liczba korzystających ze świetlic • liczba osób korzystających ze zorganizowanego wypoczynku • liczba partnerstw na rzecz wspierania rodzin • liczba przeprowadzonych kampanii i akcji na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie • liczba usług realizowanych dla mieszkańców • Liczba osób korzystających z usług publicznych
<p>Cel strategiczny 3</p> <p><i>Wzmocniona profilaktyka w tym uzależnień</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba przeprowadzonych kampanii i akcji profilaktycznych, • liczba raportów ewaluacyjnych w programach profilaktycznych • liczba zatrudnionych specjalistów ds. uzależnień • liczba udzielonych porad • liczba grup samopomocowych • liczba zajęć pozalekcyjnych
<p>Cel strategiczny 4</p> <p><i>Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu różnych grup wiekowych z</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba wolontariuszy • liczba asystentów osób niepełnosprawnych • liczba kampanii propagujących właściwe postawy wśród dzieci i młodzieży • liczba zorganizowanych spotkań z przedstawicielami różnych

<p><i>uwzględnieniem dotykających ich problemów</i></p>	<p>służb i instytucji</p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba udzielanych świadczeń finansowych w systemie pomocy społecznej i stypendialnej • liczba szkoleń i spotkań z zakresu włączenia cyfrowego osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
<p>Cel strategiczny 5</p> <p><i>Promocja zasady równości szans w obszarze edukacji, rynku pracy, udziału w życiu publicznym i społecznym</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba powstałych żłobków, klubów dziecięcych, domów dziennego pobytu, warsztatów terapii zajęciowej • liczba zlikwidowanych barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej • liczba kampanii na rzecz równości szans, w tym na rzecz wykończenia form przemocy ze względu na płeć, eliminowania stereotypów związanych z płcią
<p>Cel strategiczny 6</p> <p><i>Wzrost integracji społecznej mieszkańców gminy</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba wolontariuszy • liczba mieszkańców zaangażowanych w różne przedsięwzięcia/akcje • liczba członków organizacji pozarządowych • liczba organizacji pozarządowych i PES
<p>Cel strategiczny 7</p> <p><i>Wzrost liczby działań podejmowanych w partnerstwach i przy współpracy wielu instytucji, organizacji i osób</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba umów partnerskich i o współpracy • liczba utworzonych baz informacyjnych dla mieszkańców gminy i pracowników różnorodnych instytucji i organizacji • liczba działań podejmowanych w partnerstwie
<p>Cel strategiczny 8</p> <p><i>Rozwój systemu zabezpieczenia i aktywizacji osób starszych</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba udzielanych usług opiekuńczych • Liczba opiekunek/opiekunów osób starszych • Liczba imprez dedykowanych osobom starszym i angażującym je w ich realizację • Liczba starszych członków organizacji pozarządowych • Liczba wolontariuszy • Liczba asystentów osób starszych • Liczba osób objętych usługami w tym e-usługami • Liczba szkoleń i spotkań na rzecz włączenia cyfrowego osób starszych
<p>Cel strategiczny 9</p> <p><i>Rewitalizacja społeczna obszarów zdegradowanych Gminy</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba podjętych działań w ramach realizacji Gminnego Program Rewitalizacji • Liczba obszarów wskazanych jako obszary zdegradowane na terenie Gminy Międzyrzecz, • Liczba zrealizowanych przedsięwzięć mających na celu rewitalizację społeczną obszarów zdegradowanych na terenie Gminy Międzyrzecz. • Liczba miejscowości objętych działaniami rewitalizacyjnymi. • Liczba osób biorących udział w działaniach rewitalizacyjnych.

<p>Cel strategiczny 10 <i>Rozwój ekonomii społecznej</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób zaangażowanych w ekonomię społeczną. • Liczba działających podmiotów ekonomii społecznej. • Liczba działających przedsiębiorstw społecznych.
<p>Cel strategiczny 11 <i>Rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Monitorowanie poziomu zatrudnienia; • Monitorowanie sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym; • Liczba szkoleń z zakresu podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji mieszkańców Gminy; • Liczba osób zatrudnionych w podmiotach ekonomii społecznej z grup defaworyzowanych. • Liczba inicjatyw sprzyjająca promocji postaw sprzyjających kooperacji, kreatywności oraz komunikacji; • Liczba debat, referendów, ankiet publicznych • Liczba podmiotów przedsiębiorczości społecznej i innych form zatrudnienia społecznego • Liczba organizacji samopomocowych.
<p>Cel strategiczny 12 <i>Podniesienie poziomu bezpieczeństwa</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba działań / inicjatyw/ przedsięwzięć mających na celu zminimalizowanie czynników zagrożenia. • liczba kampanii społecznych na temat działań profilaktycznych oraz kampanii informacyjnych w zakresie poprawy bezpieczeństwa. L • liczba nowo utworzonych miejsc objętych monitoringiem „miejskim”. • Liczb wdrożonych usprawnień w infrastrukturze miejskiej, drogowej. • Liczba podjętych partnerstw / współpracy instytucji na rzecz zapobiegania zagrożeniom. • Liczba przygotowywanych i wdrożonych projektów eliminacji zagrożeń. Liczba działań mających na celu zapewnienie opieki i możliwości radzenia po urazach traumatycznych (pomoc psychologiczna i terapeutyczna). • Prowadzenie systematycznego monitoringu występujących i potencjalnych zagrożeń. • Liczba działań edukacyjnych i aktywizujących w zakresie eliminowania zagrożeń. • Liczba przeprowadzonych skutecznych działań interwencyjnych i ratowniczych w sytuacjach zagrożeń zdrowia i życia ludzi, mienia i środowiska
<p>Cel strategiczny 13 <i>Przyjazna polityka mieszkaniowa i przeciwdziałanie bezdomności</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie przyjaznych warunków dla rodzin z dziećmi • Podnieść poczucie bezpieczeństwa w Gminie • Wspierać możliwości ekorozwiązań w budownictwie • Umożliwić rozwój budownictwa społecznego

Źródło: opracowanie własne Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu.

Ewaluacja związana jest z oszacowywaniem i określeniem wartości, jest częścią procesu podejmowania decyzji polegającego na wydawaniu opinii o wartości działania poprzez systematyczne,

jawne zbieranie i analizowanie o nim informacji w odniesieniu do przyjętych celów, kryteriów i wartości. Ewaluacja strategii to systematyczne zbieranie informacji na temat działań, charakterystyki i efektów programu w celu oceny strategii, poprawy jej skuteczności i wsparcia procesu decyzyjnego dotyczącego przyszłego programowania. Celem ewaluacji jest uzyskanie możliwości ulepszenia i wzrostu efektywności działań, zwiększaniu przejrzystości działań władz publicznych, zwiększaniu efektywności projektów i programów sektora publicznego, kształtowaniu kierunków i priorytetów działalności tego sektora oraz poznawaniu mechanizmów programów i projektów.

Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu przedłoży corocznie Burmistrzowi Gminy Międzyrzecz raport wskazujący na stan realizacji strategii, sporządzany na podstawie sprawozdań cząstkowych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację Strategii. Dzięki temu dostępna będzie wiedza o ewentualnej potrzebie podjęcia działań w celu zniwelowania nieprawidłowości na etapie wdrażania strategii i aktualizacji Strategii w związku z zachodzącymi zmianami społecznymi na terenie gminy Międzyrzecz.

1.12 Zaplanowane efekty działań

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy do 2030 będzie realizowana w oparciu o wojewódzkie programy w obszarze pomocy społecznej, rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, przeciwdziałania narkomanii, przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej jak również Wieloletni regionalny plan działań na rzecz promocji i upowszechniania ekonomii społecznej i jej otoczenia w województwie lubuskim 2013 – 2020.

Samorząd Gminy jest odpowiedzialny za kreowanie polityki społecznej w gminie. Podejmowane w tym kierunku działania odbywać się będą w ramach współpracy z samorządami wojewódzkimi i powiatowymi, organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami ekonomii społecznej a także sektorem gospodarczym Gminy.

Podmiotem odpowiedzialnym za koordynację i organizację procesu realizacji Strategii jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu, który wykonuje zadania samorządu terytorialnego w zakresie polityki społecznej, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, przeciwdziałania przemocy, rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, przeciwdziałania narkomanii, koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, wspierania rodziny i pieczy zastępczej, a także zadań powierzonych na podstawie innych przepisów, porozumień i umów.

Tabela 47. Działania zaplanowane.

CEL	DZIAŁANIA
Cel strategiczny 1 <i>Zmniejszenie stopy bezrobocia wśród mieszkańców gminy</i>	Rozwój podmiotów ekonomii społecznej. Porozumienie z Powiatowym Urzędem Pracy w sprawie współpracy. Zatrudnienie mieszkańców Gminy w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych.
Cel strategiczny 2 <i>Przeciwdziałanie zaburzeniom i dysfunkcjom rodzin</i>	Utworzenie programów profilaktycznych i edukacyjnych. Realizacja projektów socjalnych. Rozwój partnerstw na rzecz wspierania rodzin. Przeprowadzenie kampanii i akcji na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Realizacja programów rządowych oraz tworzenie i realizacja lokalnych programów z zakresu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej. Rozwój „Międzyrzeckiej Niebieskiej linii”. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków. Zapewnienie rodzinom zmagającym się z problemem alkoholowym,

	<p>narkomanią i przemocą w rodzinie większego dostępu do wsparcia psychologicznego, prawnego i społecznego.</p> <p>Wzmocnienie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży.</p> <p>Wsparcie i rozwój oferty punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i współuzależnionych działającego w gminie.</p> <p>Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</p> <p>Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.</p> <p>Kontynuowanie działalności zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</p> <p>Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.</p> <p>Podejmowanie współpracy z instytucjami, organizacjami pozarządowymi, kościołem katolickim, związkami wyznaniowymi i innymi podmiotami ekonomii społecznej działającymi na rzecz osób zmagających się z problemem alkoholowym, narkomanią i doświadczających przemocy w rodzinie, a także ze społecznością lokalną.</p> <p>Inicjowanie powstawania i wspieranie działalności organizacji pozarządowych działających na rzecz osób zmagających się z problemem alkoholowym, narkomanią oraz doświadczających przemocy w rodzinie.</p>
<p>Cel strategiczny 3 <i>Wzmocniona profilaktyka uzależnień</i></p>	<p>Przeprowadzenie kampanii i akcji profilaktycznych.</p> <p>Przeprowadzenie kampanii i akcji promujących właściwe postawy.</p> <p>Zatrudnienie specjalistów ds. uzależnień.</p> <p>Utworzenie i rozwój grup samopomocowych.</p>
<p>Cel strategiczny 4 <i>Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu różnych grup wiekowych z uwzględnieniem dotyczących ich problemów</i></p>	<p>Rozwój wolontariatu.</p> <p>Rozwój usług w tym e-usług, teleopieki, usług asystenckich i wspierające, streetworkingu, e-administracji, e-zdrowia.</p> <p>Przeprowadzenie kampanii i akcji propagujących właściwe postawy wśród dzieci i młodzieży.</p> <p>Przeprowadzenie spotkań z przedstawicielami różnych służb i instytucji.</p> <p>Przeprowadzenie kampanii z zakresu profilaktyki zdrowia.</p> <p>Modernizacja noclegowni obsługującej mieszkańców Gminy Międzyrzecz.</p> <p>Utworzenie schroniska dla osób bezdomnych.</p> <p>Przeprowadzenie szkoleń i spotkań z zakresu włączenia cyfrowego osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.</p>
<p>Cel strategiczny 5 <i>Promocja zasady równości szans w obszarze edukacji, rynku pracy, udziału w życiu publicznym i</i></p>	<p>Rozwój żłobków, klubów dziecięcych.</p> <p>Zlikwidowanych barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej.</p> <p>Przeprowadzenie kampanii na rzecz równości szans, w tym na rzecz wykorzenienia form przemocy ze względu na płeć, eliminowania stereotypów związanych z płcią.</p>

<i>społecznym</i>	
Cel strategiczny 6 <i>Wzrost integracji społecznej mieszkańców gminy</i>	<p>Rozwój wolontariatu.</p> <p>Utworzenie specjalistycznych organizacji pozarządowych.</p> <p>Rozwój III sektora.</p> <p>Wzrost zatrudnienia w III sektorze, w tym ekonomizacji NGO.</p> <p>Rozwój partnerstw lokalnych i ponadlokalnych.</p> <p>likwidację barier architektonicznych, transportowych, technicznych, cyfrowych i w komunikowaniu się,</p> <p>rozwój infrastruktury umożliwiającej czasowy pobyt osobom bezdomnym i pomoc w odzyskiwaniu samodzielności życiowej (noclegownie, schroniska dla bezdomnych),</p> <p>działania zmierzające do poprawy bezpieczeństwa osobistego i socjalnego osób starszych.</p>
Cel strategiczny 7 <i>Wzrost liczby działań podejmowanych w partnerstwach i przy współpracy wielu instytucji, organizacji i osób</i>	<p>Podpisanie umów partnerskich i o współpracy.</p> <p>Utworzenie baz informacyjnych dla mieszkańców gminy i pracowników różnorodnych instytucji i organizacji.</p> <p>Wzrost liczby działań podejmowanych w partnerstwie.</p>
Cel strategiczny 8 <i>Rozwój systemu zabezpieczenia i aktywizacji osób starszych</i>	<p>Rozwój usług opiekuńczych, wspierających i asystenckich dla osób starszych i niepełnosprawnych.</p> <p>Organizacja imprez i wydarzeń kulturalnych dedykowanych osobom starszym i angażującym je w ich realizację.</p> <p>Rozwój wolontariatu / asystentury skierowanej do osób starszych.</p> <p>Rozwój opieki wytchnieniowej w systemie dziennym i całodobowym.</p> <p>Szkolenia i spotkania na rzecz włączenia cyfrowego osób starszych w tym e-usług, e-zdrowia, e-administracji .</p> <p>Wzrost oferty dla osób starszych.</p> <p>Rozwój różnorodnych form usług opiekuńczych.</p> <p>Zwiększenie aktywności społecznej seniorów, w tym w miejscowościach sołeckich.</p> <p>Likwidację barier architektonicznych, transportowych, technicznych, cyfrowych i w komunikowaniu się.</p> <p>Rozwój infrastruktury umożliwiającej czasowy pobyt osobom bezdomnym i pomoc w odzyskiwaniu samodzielności życiowej (noclegownie, schroniska dla bezdomnych).</p> <p>działania zmierzające do poprawy bezpieczeństwa osobistego i socjalnego osób starszych.</p>
Cel strategiczny 9 <i>Rewitalizacja społeczna obszarów zdegradowanych Gminy</i>	<p>Malejąca liczba obszarów zdegradowanych.</p> <p>Zrealizowanie przedsięwzięć mających na celu rewitalizację społeczną obszarów zdegradowanych na terenie Gminy Międzyrzecz – działanie będące elementem realizacji Gminnej strategii</p>

	<p>rewitalizacji. Partycypacja społeczna. Rozwój turystyki. Rozwój miasta Międzyrzecz, miejscowości sołeckich i osiedli. Poprawa jakości życia mieszkańców.</p>
<p>Cel strategiczny 10 <i>Rozwój ekonomii społecznej</i></p>	<p>Rozwój podmiotów ekonomii społecznej. Promowanie powstawania podmiotów ekonomii społecznej w tym spółdzielni socjalnych. Promowanie zlecania i zlecanie podmiotom ekonomii społecznej usług w tym usług społecznych. Wdrożenie klauzul społecznych w zamówieniach publicznych.</p>
<p>Cel strategiczny 11 <i>Rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia</i></p>	<p>Spadek bezrobocia. Kierowanie mieszkańców na kursy szkolenia przez co podniesiony zostanie poziom kompetencji i kwalifikacji obywateli. Poprawa procesów komunikacji społecznej oraz wymiany wiedzy. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości społecznej i innych form przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i zawodowemu, w tym wspieranie różnorodnych form samopomocy. Włączenie społeczne osób z niepełnosprawnością. Aktywna współpraca w ramach działań pomocowych.</p>
<p>Cel strategiczny 12 <i>Podniesienie poziomu bezpieczeństwa</i></p>	<p>Spadek czynników zagrożenia. Prowadzenie kampanii społecznych na temat działań profilaktycznych oraz kampanii informacyjnych w zakresie poprawy bezpieczeństwa. Rozwój monitoringu miejskiego. Poprawa procesów komunikacji społecznej oraz wymiany wiedzy. Współdziałanie instytucji na rzecz zapobiegania zagrożeniom. Przygotowywanie i wdrażanie projektów eliminacji zagrożeń. Zapewnienie opieki i możliwości radzenia po urazach traumatycznych (pomoc psychologiczna i terapeutyczna). Prowadzenie systematycznego monitoringu występujących i potencjalnych zagrożeń. Edukacja i aktywizacja w zakresie eliminowania zagrożeń. Prowadzenie skutecznych działań interwencyjnych i ratowniczych w sytuacjach zagrożeń zdrowia i życia ludzi, mienia i środowiska. Określanie potrzeb w zakresie reagowania w sytuacjach wystąpienia różnorodnych rodzajów zagrożeń.</p>
<p>Cel strategiczny 13 <i>Przyjazna polityka mieszkaniowa i przeciwdziałanie bezdomności</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie przyjaznych warunków dla rodzin z dziećmi. • Podniesienie poczucia bezpieczeństwa w Gminie. • Wspieranie możliwości ekorozwiązań w budownictwie . • Umożliwienie rozwoju budownictwa społecznego.

Źródło: opracowanie własne Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu.

Uzasadnienie

do projektu uchwały w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Międzyrzecz do 2030

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Strategia pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować społeczne skutki kwestii społecznych. Dokument stanowi zatem podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, i doprowadzić do integracji społecznej.

Skonstruowanie Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do 2030 ma służyć kilku celom: uaktualnieniu diagnozy problemów występujących na terenie Gminy Międzyrzecz, wyznaczeniu kierunku działań i określeniu ich priorytetowości oraz poprawie skuteczności tych działań dzięki ich zintegrowaniu z różnymi instytucjami i organizacjami na poziomie gminnym. Ponadto trzeba też wspomnieć, że opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka, należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Zadanie to określone jest przez ustawę o pomocy społecznej regulującą podstawowe zasady pomocy społecznej.

Strategia jest dokumentem, w tworzeniu którego uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, kultury, ochrony zdrowia, policji i sądownictwa, przedstawiciele organizacji pozarządowych, Kościoła, mieszkańcy gminy oraz eksperci.

Dokument ma charakter kilkuletni, został przygotowany do 2030 jest zgodny z założeniami odnoszących się do polityki społecznej dokumentów strategicznych przygotowanych na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym, umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz środków z rządowych programów.

Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

Dzięki opracowaniu planu, jakim jest niniejsza strategia, możliwe będzie podejmowanie działań i decyzji przynoszących wymierne korzyści, a także zaspokajających potrzeby społeczności lokalnej. W dokumencie znaleźć można informacje na temat różnorodnych uwarunkowań regionu, sposobów rozwiązywania pojawiających się problemów, zasobów gminnych i zagrożeń, z którymi trzeba się liczyć. Działania wskazane w strategii umożliwią efektywne wykorzystanie zasobów i minimalizowanie pojawiających się zagrożeń.